

**ՀՀ ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶԻ ԳՅՈՒՄՐԻ ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ՀԻԳԻԵՆԱՅԻ ԹՂԹԵՐԻ
ԱՐՏԱԴՐԱՄԱՍԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ**

**ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԼՐԱՄՇԱԿՎԱԾ**

Նախագծող՝ «ԱՔԱՐԱ» ՍՊԸ

Տնօրեն՝

Ա. Հովհաննիսյան

Ձեռնարկող՝ «ԲԻ ԷՅ ՎԻ» ՍՊԸ

Տնօրեն՝

Վ. Բազարյան

Շրջակա միջավայրի

և սոցիալական մասնագետ

Ա. Կարապետյան

ԵՐԵՎԱՆ
2025

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ.....	4
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	5
ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	6
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐ ՈՒ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	7
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎԱԴԱՎԱԿԱՆ ԴԱՇՏ.....	8
ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ.....	17
Ճարտարապետական և տեխնոլոգիական լուծումները.....	19
Բարեկարգում, կանաչապատում և ռոռզում	20
Ջրամատակարարում և ջրահեռացում	21
Զեռուցում, օդափոխություն և էլեկտրամատակարարում	22
ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ.....	24
Շինարարության կազմակերպման համառոտ նկարագիր	24
Առաջացող թափոններ	27
Հիմնական մեքենա-սարքավորումներ ու շինարարական անձնակազմ	29
Քանդման և հողային աշխատանքներ, օգտագործվող բնառեսուրսներ.....	31
Աշխատանքների իրականացման անվտանգության տեխնիկա	32
ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.....	38
Տարածքի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները	38
Տարածքի սեյսմիկ բնութագիրը	41
Օդային ավազան	46
Ջրային ռեսուրսներ	51
Բուսական և կենդանական աշխարհ	55
Հողօգտագործում, տարածքի բարեկարգում և կանաչապատում.....	61
ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	62
ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԵՂՄԱՅՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ.....	66
ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ.....	68
ԱԶԴԱԿԻՐ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ.....	69
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ.....	70
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ.....	72
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԽԵՄԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱՄԱՍԻ ՏԵՂԱԴԻՐՔԸ.....	72
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ.....	73
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՆԱԽԱԳԾՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ	75

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՍԽԵՄԱ 76

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ԱՂԲԻ ՀԵՌԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՆՔ 77

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՏԱՐԱԾՔԻ ԿԱՆԱԶՊԱՏՈՒՄ ԵՎ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄ 78

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ (ԲՄԿՊ) 79

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 8. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ 85

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 9. ԲՈՂՈՔԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՁԵՎ 91

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 10. ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎ 93

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 11. ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆ՝ ՋՈՒՐ 94

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 12. ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ 96

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 13. ԷԼԵԿՏՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ 97

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 14. ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ 99

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 15. ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԵՎ ԿՈՂՑՈՒՂՈՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ՑԱՆՑԵՐ 102

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 16. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿ 104

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 17. ԿԱՌՈՒՑՎՈՂ ԱՐՏԱԴՐԱՄԱՍԻ ՀԵՌԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՐԱԿԻՑ ՇԵՆՔ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ 107

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 18. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱ-ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ... 108

ՔԿ	Քաղաքաշինության կոմիտեն
ՇՄԱԳ	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում
ԲՄԿՊ	Բնապահպանական և սոցիլական կառավարման պլան
ՇՄՆ	Շրջակա միջավայրի նախարարություն
ՀԿ	Հասարակաան կազմակերպություն
ՇՍ	Շահագործում և սպասարկում
ԳՔ	Գործառնական քաղաքականություն
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծրագիր	ՀՀ Շիրակի մարզի Գյումրի համայնքում արտադրամասի կառուցում
Ձեռնարկող	ՍԲԻ ԷՅ ՎԻ» ՍՊԸ
Ձեռնարկողի իրավաբանական հասցե	ՀՀ, ք. Գյումրի, Երկաթուղայինների փ 51/7
Ձեռնարկողի կոնտակտային տվյալներ, էլ փոստ, հեռախոս	+37441071010 bagariocompany@gmail.com
Կառուցապատվող տարածքի գտնվելու վայրը	ՀՀ, ք. Գյումրի, Երկաթուղայինների փ 51/7 պահեստ
Ընդհանուր կառուցապատման մակերեսը	4595 քմ
Շինության ընդհանուր մակերեսը	4479.08 քմ
Հողատարածքի մակերեսը	18501 քմ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հողամասը, որտեղ նախատեսվում է կառուցել արտադրամասը գտնվում է Գյումրի և Ախուրյան համայնքների սահմանագծին: Հողամասը սեփականության իրավունքով գրանցված հողամաս է և այն իր գործառնական նշանակությամբ արտադրական է: Հարակից տարածքներն ևս արտադրական են: Հողամասի ընդհանուր մակերեսը 18501 քառակուսի մետր է, որից արտադրամասը զբաղեցնելու է 4595 քառակուսի մետր մակերես: Շինության նախագծային լուծումները կատարվել են պատվիրատուի պահանջներին և ՀՀ գործող նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերին համապատասխան: Այն իրենից ներկայացնում է միահարկ շինություն՝ բաղկացած երեք մասնաբաժնից:

Պատերն ու ծածկը նախատեսված է իրականացնել <<սենդվիչ>> տիպի պանելներով: Տանիքն երկլանջ է լինելու: Նախագծով նախատեսված բոլոր ինժեներական ենթակառուցվածքների իրականացվելու է տեխնիկական պայմանների համաձայն: Նախատեսված է նաև տարածքի բարեկարգում՝ ավտոկայանատեղիով և կանաչապատ գոտիներով:

Այս Արտադրամասն իր արտադրական հզորությամբ Շիրակի մարզում առաջինն է լինելու: Հիմնականում արտադրվելու է թաց և չոր անձեռոցիկներ, զուգարանի թուղթ և խոհանոցի թղթե սրբիչներ՝ տարբեր չափսերի ու դիզայնի: Հաստոցները լրիվ նոր տեխնոլոգիաներով են պատրաստված, աշխատելու են բնական հումքով՝ առանց թունավոր արտանետումների: Ընկերությունը ներմուծում է արտադրական հումքը արտերկրից, իսկ արտադրական ողջ գործընթացը կատարվում է տեղում՝ ժամանակակից հոսքագծերի միջոցով՝ ապահովելով բարձր արդյունավետություն և արտադրանքի կայուն որակ:

Չոր անձեռոցիկներն ու զուգարանի թուղթը պատրաստվում են էկոլոգիապես մաքուր թղթից և փաթեթավորվում են պոլիէթիլենային թաղանթով, ինչը նպաստում է հիգիենայի պահպանմանն ու օգտագործման հարմարավետությանը: Խոնավ անձեռոցիկները պատրաստվում են սինթեպոնանման նյութից, որը բաղկացած է 70% վիսկոզից և 30% պոլիէսթերից: Դրանք ունեն անուշահոտ բույր, ինչը տալիս է թարմության զգացողություն: Անձեռոցիկները փաթեթավորվում են պոլիէթիլենային թաղանթով, ունեն պլաստմասե կափարիչ՝ երկարաժամկետ պահպանման և հեշտ օգտագործման համար:

Արտադրական կարողություններ.

- Չոր անձեռոցիկներ՝ 4000-5000 հատ օրական,
- Զուգարանի թուղթ՝ 6000-7000 հատ օրական,
- Անուշահոտ խոնավ անձեռոցիկներ՝ 3500-4000 հատ օրական,

- Օրական ջրասպառումը՝ 1000-1500 լիտր,

Արտադրանքը համապատասխանում է հիգիենիկ և տեխնոլոգիական պահանջներին: Անձեռոցիկները անուշահոտ են և ունեն հարմարավետ փաթեթավորում: Այս տվյալները վկայում են արտադրության կայունության, որակի և հզորության մասին: Ընկերությունը կարևորում է էկոլոգիական պատասխանատվությունը և մշտապես պահպանում է արտադրական չափորոշիչները:

Հաստոցների առավել մանրամասն բնութագրերը ներկայացված են Հավելված 18-ում:

Արտադրամասի կառուցման նախագծային աշխատանքները կատարվել է «ԱՔԱՐԱ» ՍՊԸ-ի կողմից:

<<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին>> ՀՀ օրենքի (2023 թվականի մայիսի 3) հոդված 12-ի, 4-րդ մասի, 8-րդ կետի 'ա' ենթակետի համաձայն, ՀՀ Շիրակի մարզի Գյումրի համայնքի Երթուղայինների փողոց 51/7 հասցեում գտնվող արտադրամասի կառուցման նախագծային փաստաթուղթը ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության, քանի որ ընդհանուր կառուցապատվող/հիմնանորոգվող տարածքի մակերեսը գերազանցում է 1500մ²-ը: Ըստ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության աստիճանի, նախատեսվող գործունեությունը դասակարգվում է <<Բ>> կատեգորիայի:

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐՆ ՈՒ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նպատակն է բացահայտել նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում կանխատեսվող բնապահպանական ազդեցությունները (շրջակա միջավայրը աղտոտող վնասակար նյութեր, թափոններ, և այլ գործոններ), վերլուծել ու գնահատել դրանք, ցույց տալ, որ հնարավոր բացասական ազդեցությունների կանխարգելման, չեզոքացման և/կամ նվազեցման համար նախատեսված են անհրաժեշտ միջոցառումները: Գնահատման նպատակն է նաև նույնականացնել հնարավոր սոցիալական ազդեցությունները և օգուտները:

Փաստաթղթի նպատակն է համատեղել ՀՀ օրենսդրական նորմերի և Բնապահպանական անվտանգության մեխանիզմների պահանջները:

Նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նախնական գնահատման հայտի մշակումն իրականացվել է ազգային օրենսդրության, մեթոդական և կարգավորող ընթացակարգերի պահանջներին, բնապահպանական ուղեցույցների դրույթներին համապատասխան: Նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նախնական գնահատման հայտում օգտագործվել են հետևյալ տեղեկատվական աղբյուրները:

- Նախատեսվող արտադրամասի աշխատանքային նախագիծը
- Նախատեսվող գործունեության տարածք դաշտային այցերի ընթացքում հավաքագրված տվյալներն ու տեղեկատվությունը
- Գտնվելու տեղանքի վերաբերյալ հաշվետվությունները, վերլուծությունները, քարտեզները
- ՀՀ օրենսդրության բնապահպանական և օրենսդրական կարգավորիչ շրջանակը:
- Շահագրգիռ և ազդակիր կողմերի հետ քննարկումները:

Նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման և փորձաքննության փուլում իրականացվել են հետևյալ աշխատանքները.

- Աշխատանքային նախագծի հիման վրա նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության մշակում,
  - Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ հանրային քննարկումների անցկացում,
  - Բնապահպանական փորձաքննության նպատակով նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության ներկայացում (ներառյալ՝ հանրային լսումների արձանագրությունն ու մասնակիցների ցանկը)
- Շրջակա միջավայրի նախարարության <<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն>> ՊՈԱԿ:

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎԱԻՐԱՎԱԿԱՆ ԴԱՇՏ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին օրենսդրությունը բաղկացած է ՀՀ սահմանադրությունից, Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերից, «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքից և նրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտերից, բնապահպանական ոլորտին առնչվող ավելի քան 30 ՀՀ օրենքներից, իրավական այլ ակտերից և կառավարության մի շարք որոշումներից:

ՀՀ Սահմանադրության (2015) 12-րդ հոդվածը «Շրջակա միջավայրի պահպանությունը կայուն զարգացումը» սահմանում է պետության պատասխանատվությունը շրջակա միջավայրի պահպանության բարելավման, վերականգնման, բնական պաշարների ողջամիտ օգտագործման վերաբերյալ՝ ղեկավարվելով կայուն զարգացման սկզբունքով և հաշվի առնելով պատասխանատվությունն ապագա սերունդների առջև: Յուրաքանչյուր ոք պարտավոր է հոգ տանել շրջակա միջավայրի պահպանության մասին:

ՀՀ Սահմանադրություն (2015) 10-րդ հոդվածը սահմանում է որ ՀՀ ընդերքը, ջրային ռեսուրսները հանդիսանում են պետության բացառիկ սեփականությունը, իսկ հոդված 12-ը՝ պետության խթանիչ դերը շրջակա միջավայրի պահպանության, բարելավման, վերականգնման և բնական պաշարների ողջամիտ օգտագործման գործընթացում հաշվի առնելով կայուն զարգացման սկզբունքները և պատասխանատվությունն ապագա սերունդների առջև, ինչպես նաև յուրաքանչյուր ոքի պարտավորությունը շրջակա միջավայրի պահպանման գործընթացում:

Ստորև ներկայացված են շրջակա միջավայրի պահպանության հարցերին առնչվող ՀՀ մի շարք օրենքներ և կառավարության որոշումներ:

ՀՀ օրենքներ

- «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (2023)՝ բաղկացած է ՀՀ-ում տարբեր բնույթի ծրագրերի և գործունեությունների համար ՇՄԱԳ-ի գործընթացի հիմնական քայլերից: Օրենքով սահմանվում են ընդհանուր իրավական, տնտեսական և կազմակերպական սկզբունքներ, որոնք նախատեսված են տարբեր ծրագրերի և ճյուղային զարգացման "հայեցակարգերի" պարտադիր անցկացվող ՇՄԱԳ-ի իրականացման և փորձագիտական եզրակացության տրման համար: Օրենքի 12-րդ հոդվածով սահմանվում են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ենթակա նախատեսվող գործունեության տեսակներն՝ ըստ բնագավառների, որոնք դասակարգվում են երկու կատեգորիայի՝ «Ա», «Բ», ըստ շրջակա միջավայրի վրա նվազող ազդեցության աստիճանի: Օրենքը հստակեցնում է ծանուցման, փաստաթղթավորման, հանրային խորհրդատվությունների և բողոքարկման ընթացակարգերը:

- «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ օրենք (1998) սահմանում է իրավական և քաղաքական հիմքեր ՀՀ-ում մշակութային և պատմական հուշարձանների օգտագործման համար և կարգավորում է հարաբերությունները պահպանության և

օգտագործման միջև: Նկարագրում է նոր հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում կիրառվող ընթացակարգերը սահմանում է հուշարձանների պետական գրանցման կանոնները, դրանց շուրջ պահպանման գոտու գնահատումը և պատմամշակութային արգելավայրերի ստեղծումը:

- «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (1999) սահմանում է ՀՀ պետական քաղաքականությունը բուսական աշխարհի պահպանման, պաշտպանության, օգտագործման և վերարտադրության ոլորտներում: Օրենքը սահմանում է բուսական աշխարհի պետական գույքագրման և պետական մշտադիտարկման իրականացման նպատակները, բուսական աշխարհի Կարմիր գրքի կազմման պահանջները և մոտեցումները, բուսական աշխարհի օգտագործման պայմանները, օգտագործման իրավունքից զրկելու պայմանները, բուսական աշխարհի պահպանման դրույթները և տնտեսական գործիքները բուսական աշխարհի ռեսուրսների կայուն օգտագործման և մշտադիտարկման համար:

- «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (2000) սահմանում է ՀՀ պետական քաղաքականությունը կենդանական աշխարհի պահպանման, օգտագործման և վերարտադրության ոլորտներում: Օրենքը սահմանում է կենդանական աշխարհի ուսումնասիրությունների, պետական մշտադիտարկման, պետական գույքագրման նպատակները, կենդանական աշխարհի Կարմիր գրքի կազմման սկզբունքները, կենդանատեսակների օգտագործման պայմանները, օգտագործման իրավունքից զրկելու հիմքերը, կենդանիների պահպանման դրույթները և կենդանական աշխարհի ռեսուրսների կայուն օգտագործման և մշտադիտարկման տնտեսական գործիքները:

- «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (1994թ.) – կարգավորում է արտանետման թույլտվությունները և սահմանում է մթնոլորտային օդի աղտոտման սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաները:

Աշխատավայրերում, բնակելի և հասարակական վայրերում, բնակարանային տնտեսության վայրերում, ինչպես նաև շինարարական հրապարակներում աղմուկի թույլատրելի սանիտարական նորմերը սահմանվում են ենթաօրենսդրական ակտով:

- «ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001) - սահմանում է պետական, այդ թվում՝ տարբեր նպատակային նշանակության (գյուղատնտեսական, շինարարական, արդյունաբերական և այլ նպատակներով) հողերի օգտագործման դրույթները: Օրենսգիրքը սահմանում է նաև հողերի պահպանությանն ուղղված միջոցառումները, ինչպես նաև հողի նկատմամբ

պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և քաղաքացիների ունեցած իրավունքները:

- «ՀՀ Ջրային օրենսգիրք» (2002) - Սույն օրենսգիրքը կարգավորում է Հայաստանում ջրային հարաբերությունները և Սևանա լճի կառավարման ու պահպանության հարցերը: Դրա հիմնական նպատակն է ազգային ջրային պաշարների պահպանությունը, օգտագործելի ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարումը և էկոլոգիական կայունության ապահովումը: Ջրային օրենսգրքով սահմանվում է նաև Ջրային ռեսուրսների, ջրամատակարարման և (կամ) ջրահեռացման համակարգերի օգտագործման, վերականգնման և պահպանման տնտեսական կարգավորման հիմնական սկզբունքը՝ այն է՝ վճարովի ջրօգտագործումը (հոդված 76):

- «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենք (2004) - սահմանում է թափոնների, այդ թվում շինարարական աղբի, հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի և մարդու առողջության վրա թափոններից առաջացող բացասական ազդեցությունների կանխարգելման հետ կապված իրավական և տնտեսական հիմքերը: Օրենքով սահմանում են նաև ոլորտի պետական լիազորված մարմինների իրավասությունները:

- ՀՀ կառավարություն որոշում 30 հունվարի 2003 թվականի N 121-Ն <<Հայաստանի Հանրապետությունում վտանգավոր թափոնների վերամշակման կամ վնասագերծման կամ պահպանման կամ փոխադրման եվ տեղադրման գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին >> (Վերնագիրը փոփ. 13.12.07 N 1451-Ն):

- «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2005) - կարգավորում է ՀՀ-ում բնապահպանական օրենսդրության իրականացման նկատմամբ վերահսկողության կազմակերպման ու իրականացման հետ կապված հարցերը և պետական վերահսկողության կազմակերպումը տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից բնապահպանական օրենսդրության և ՇՄԱԳ փորձագիտական եզրակացության պահանջների կատարման վերաբերյալ, սահմանում ՀՀ բնապահպանական օրենսդրության նորմերի իրականացման նկատմամբ վերահսկողության առանձնահատկությունների, համապատասխան ընթացակարգերի, պայմանների, դրանց հետ կապված հարաբերությունների, ինչպես նաև բնապահպանական վերահսկողության իրավական և տնտեսական հիմքերը:

- «Ջրի ազգային քաղաքականության հիմնադրույթների մասին» ՀՀ օրենք (2005) սահմանում է ջրի ազգային քաղաքականությունը ջրային ռեսուրսների կայուն

կառավարման, ջրային ռեսուրսների օգտագործման և պահպանության գերակայությունների, ջրային ռեսուրսների հաշվառման գնահատման, առաջարկի և պահանջարկի ձևավորման և ջրավազանային կառավարման հետ կապված հարաբերությունների ուղղություններով:

- «ՀՀ անտառային օրենսգիրք» (2005)

- «ՀՀ Ջրի ազգային ծրագրի մասին» ՀՀ օրենք (2006) կարգավորում է ջրի ազգային ծրագրի սահմանման և իրականացման հետ կապված հարաբերությունները՝ ընդգրկելով ազգային ջրային պաշարի, ռազմավարական ջրային պաշարի, օգտագործելի ջրային ռեսուրսների գնահատականները, ջրերի նկատմամբ առաջարկը և պահանջարկը ջրային բնագավառի պահպանման և զարգացման հիմնական խնդիրները և հեռանկարները:

- «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենք (2006) սահմանում է Հանրապետության համալիր կամ առանձին բնական օբյեկտների, ինչպես նաև բնության հատուկ պահպանվող տարածքների էկոհամակարգերի զարգացման, վերականգնման, պահպանման, վերարտադրության և օգտագործման իրավական հիմքերը և պետական քաղաքականության հարաբերությունները: Համաձայն օրենքի՝ բնության հատուկ պահպանվող տարածքները ըստ նշանակության դասակարգվում են միջազգային, հանրապետական և տեղական կարևորության տարածքների, ըստ կատեգորիայի՝ պետական արգելոցի, ազգային պարկի, պետական արգելավայրի և բնության հուշարձանի:

- «Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2008) - նախատեսում է ՀՀ հողերի պահպանության և արդյունավետ օգտագործման խնդիրներն ու ձևերը, սահմանում է հողային օրենսդրության և կառույցների նկատմամբ վերահսկողություն, հողերի օգտագործումն ու պահպանությունը հսկող մարմինների իրավունքներն ու պարտականությունները: Օրենքի գործողությունը տարածվում է ՀՀ Հողային Ֆոնդի բոլոր հողերի վրա անկախ նպատակից, սեփականության ձևից և/կամ օգտագործման իրավունքից:

- ՀՀ Օրենքը <<Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին>> (2000) կարգավորում է տնտեսական գործունեության վերահսկողության ստուգայցերի իրականացման արարողակարգերը:

- ՀՀ օրենքը «Մեյամիկ պաշտպանության մասին» (2002). սահմանում է ՀՀ սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի կազմակերպման հիմնադրույթները և կարգավորում է դրա հետ կապված հարաբերությունները:

• ՀՀ Օրենքը՝ Քաղաքաշինության մասին 1998) (Հոդվածներ 13, 14,15,16, Գլուխ 6) կարգավորում է շինարարական գործընթացի կազմակերպումը, պահանջում է նախատեսվող գործունեության մասին տեղակատվության հրապարակումը և նախագծման փուլում հանրության մասնակցությունը:

ՀՀ կառավարության որոշումներ

• ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ N72-Ն որոշում «ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին»

• ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ. N71-Ն որոշում «ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին»

• ՀՀ կառավարության 14.08.2008 թN 967-Ն որոշում «ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին»

• ՀՀ կառավարության 02 11.2017 թ. N 1404-Ն որոշում «Հողի բերրի շերտի հանմաննորմերի որոշմանը և հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները սահմանելու և ՀՀ կառավարության 20.07.2006.N 1026-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»

• ՀՀ կառավարության 22.02.2018թ-ի թ. N 191-Ն որոշում «ՀՀ կառավարության որոշումը ընդերքօգտագործման հետևանքով բնապահպանական կորուստների նվազեցման, անվերադարձ ազդեցության կանխարգելման նպատակով պլանավորվող մշտադիտարկումների իրականացման պահանջների, ինչպես նաև արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացնելու կարգը սահմանելու մասին

• ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ. N781-Ն որոշում «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին»:

• ՀՀ կառավարության N1504-Ն որոշում (25.12.2014) «Պետական միջոցների հաշվին կառուցվող (վերակառուցվող, նորոգվող) օբյեկտներում էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների կիրառման մասին»

• ՀՀ կառավարության N426-Ն որոշում (12.04.2018) «Նոր կառուցվող բնակելի բազմաբնակարան շենքերում, ինչպես նաև պետական միջոցների հաշվին կառուցվող (վերակառուցվող, նորոգվող) օբյեկտներում էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության տեխնիկական կանոնակարգը սահմանելու մասին»

- ՀՀ կառավարության որոշում 967-Ն ՀՀ (14.08.2008) «Բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին») հաստատում է ՀՀ-ում բնության հուշարձանների ցանկը՝ ըստ հավելվածի:

- ՀՀ Կառավարության որոշում N 121-Ն (2003) «Հայաստանի Հանրապետությունում վտանգավոր թափոնների գործածության գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին». սահմանում է ՀՀ-ում վտանգավոր թափոնների գործածության գործունեության լիցենզավորման պայմանները և կարգավորվում է դրա հետ կապված հարաբերությունները:

- ՀՀ Կառավարության որոշում N 108-Ն (2018) «Բնակավայրերի կանաչ գոտիների չափերին և տեսակային կազմին ներկայացվող պահանջները սահմանելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի հոկտեմբերի 30- ի N1318-Ն որոշումը ուժը կորցրած ճանաչելու մասին». սահմանվում է քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի կանաչ գոտիների չափերը՝ ըստ բնակավայրի տարածքի, կանաչ գոտիների տեսակները և կանաչապատման տարրերի տեսակային կազմը (տեսականին)՝ ըստ գոտիականության, ինչպես նաև կանաչ գոտիների անտառների պահպանությանն ու արդյունավետ օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները:

- ՀՀ կառավարության որոշում 596-Ն (19.03.2015) ՀՀ-ում «Կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու և ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին». սահմանում է կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը՝ համաձայն N1 հավելվածի:

- ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի հրաման N-1243-Ն (30.09.2015) «Սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի հատուկ և կարևոր նշանակության օբյեկտները սահմանելու մասին». սահմանում է սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի հատուկ և կարևոր նշանակության օբյեկտները՝ համաձայն հավելվածի:

- ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրաման N 102-Ն (28.12.2020) ՀՀՀՆ 20. 04-2020 «Երկրաշարժադիմացկուն շինարարության նախագծման նորմեր» շինարարական նորմերը հաստատելու և ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2006 թվականի փետրվարի 3-ի N 24-Ն հրամանն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին հաստատում է ՀՀՀՆ 20.04-2020 «Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր» շինարարական նորմերը՝ համաձայն հավելվածի:

- ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրաման N 49-Ն (24.03.2016) «Հայաստանի Հանրապետության պետական հանրակրթական դպրոցների սեյսմիկ անվտանգության բարելավման 2015-2030 թվականների ծրագրի շրջանակներում իրականացվող դպրոցական շենքերի ուժեղացման և նորի կառուցման համար Հայաստանի Հանրապետությունում գործող շինարարական նորմերով թույլատրելի առավել բարձր պահանջներ և պայմաններ կիրառելու մասին»

- ՀՀ առողջապահության նախարարի հրաման N 12-Ն (28.03.2017) «Հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններին ներկայացվող պահանջներ» N 2.2.4-016-17 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2002 թվականի փետրվարի 11-ի N 82 հրամանն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»

- ՀՀ առողջապահության նախարարի հրաման N12-Ն (19.09.2012) «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարակենցաղային շենքերի» N 2.2.8-003-12 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին»

- ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրաման N 103-Ս ՀՀՇՆ31-03.01-2014 «Հանրակրթական նշանակության շենքեր» շինարարական նորմերը հաստատելու մասին»

- ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրաման N 43-Ս (05.04.2018) «Բնակչության սակավաշարժ խմբերի և հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար շենքերի և շինությունների մատչելիության ապահովման նախագծման կանոնների հավաքածուին հավանություն տալու մասին» (<https://www.minurban.am/storage/Normative/43-A.pdf>):

- ՀՀ կառավարության որոշում 438 (20.04.2002) «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգ հաստատելու մասին» հաստատում է պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգը:

Սույն հաշվետվության պատրաստման ընթացքում հաշվի են առնվել նաև ՀՀ կառավարության 25 09.2014թ. «Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը և միջոցառումները հաստատելու մասին» N1059-Ս, կառավարության` 10-

12.2015թ. նիստի <<Հայաստանի Հանրապետության կենսաբանական բազմազանության պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման բնագավառներում ռազմավարությանը և գործողությունների ազգային ծրագրին հավանություն տալու մասին» N54 արձանագրային որոշումները, ներառյալ ՀՀ կողմից վավերացրած բնապահպանական միջազգային պայմանագրերի պահանջները:

Հայաստանը վավերացրել է մի շարք միջազգային համաձայնագրեր (բերված են ստորև) և կոնվենցիաներ՝ կապված շրջակա միջավայրի կառավարման խնդիրների հետ (ցանկն առկա է ՀՀ ՇՄՆ <http://www.mnp.am/> ինտերնետային էջում),

Միջազգային համաձայնագրեր

- «Եվրոպայի վայրի բնության և բնական միջավայրի պահպանության մասին» կոնվենցիա (Բեռն)
- «Միջազգային կարևորության խոնավ տարածքների մասին, հատկապես որպես ջրաթոշունների բնակավայր» կոնվենցիա (Ռամսար.)
- «Միգրացվող վայրի կենդանիների տեսակների պահպանության մասին» կոնվենցիա (Բոնն)
- «Անհետացման եզրին գտնվող վայրի կենդանական ու բուսական աշխարհի տեսակների միջազգային առևտրի մասին» կոնվենցիա (CITES) (Վաշինգտոն)
- Լանդշաֆտների եվրոպական կոնվենցիա (Ֆլորենցիա)
- «Համաշխարհային մշակութային և բնական ժառանգության պահպանության մասին» կոնվենցիա (Փարիզ.)
- ՄԱԿ-ի «Կլիմայի փոփոխության մասին» շրջանակային կոնվենցիա (Նյու Յորք)
- «Կենսաբանական բազմազանության մասին կոնվենցիա (Ռիո-դե-ժանեյրո)
- «Կայուն օրգանական աղտոտիչների մասին կոնվենցիա (Ստոկհոլմ): (2003թ վավերացվել է ՀՀ կառավարության կողմից)
- «Վտանգավոր թափոնների անդրսահմանային փոխադրման և դրանց հեռացման նկատմամբ հսկողություն սահմանելու մասին» կոնվենցիա (Բազել):

Ուղեցույցներ և ստանդարտներ

ՀՀ տարածքում գործող քաղաքաշինության բնագավառի նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի ցուցակ (2013), որը պարունակում է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի համակարգը, այդ թվում՝ տարբեր տիպի աշխատանքների անվտանգության վերաբերյալ:

Բնապահպանական որակի ստանդարտները, որոնք կիրառվում են ջրային ռեսուրսների, օդի, ինչպես նաև աղմուկի և թրթռումների ազդեցությունը որոշելու համար, մշակված են և կիրառելի են նաև քաղաքաշինարարական ոլորտի համար:

«Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենք (1998) կարգավորում է շինարարական գործընթացի կազմակերպումը, պահանջում է նախատեսվող գործունեության մասին տեղակատվության հրապարակումը և նախագծման փուլում հանրության մասնակցությունը (հոդվածներ 13,14,15,16, Գլուխ 6):

Քաղաքաշինության ոլորտում բնապահպանական նորմերի և նորմատիվային փաստաթղթերի կիրարկումն ապահովվում է Քաղաքաշինարարության նախարարի ՀՀՇՆ 10-01-2014 ”Շինարարությունում նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ. Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին” N65-Ն հրամանով 8 ապրիլի 2014):

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի <<Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման հրահանգը» (հրաման N44 28 ապրիլի, 1998) պահանջում է շինարարությանը վերաբերվող բոլոր նորմերի և ստանդարտների կիրառումը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող քաղաքաշինության բնագավառի նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի ցուցակը (2013), ինչպես նաև ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2022 թվականի օգոստոսի-ի N 21-Ն հրամանը «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐ ՀՀՇՆ 13-02-2022 ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ» պարունակում է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի համակարգը, այդ թվում՝ տարբեր տիպի աշխատանքների անվտանգության վերաբերյալ:

ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

ՀՀ Շիրակի մարզի ք. Գյումրի, Երկաթուղայինների փ 51/7 հասցեում թղթի մշակման արտադրամասն ապահովված է կադաստրային փաստաթղթերով, հողատարածքը սահմանազատված է:

Արտադրամասի տեղադիրքը համայնքում և իրավիճակային հատակագիծը ներկայացված է Հավելված 1-ում:

Նախագծված է արտադրամասի կառուցում Բ. Գյումրի Երկաթուղայինների փողոց 51/7 հասցեում:

Նախագիծը իրականացված ճարտարապետահատակագծային է պատվիրատուի առաջադրանքի, անշարժ գույքի սեփականության իրավունքի գրանցման վկայականի վրա համաձայն ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմաների և կանոնների: Հատակագծային լուծումները և ճակատների ճարտարապետական տեսքերը մշակված են՝ Պատվիրատուի կողմից ներկայացված պահանջներին համապատասխան: Հողամասը, որտեղ նախատեսվում է կառուցել արտադրամասը գտնվում է Գյումրի և Ախուրյան համայնքների սահմանագծին: Հողամասը սեփականության իրավունքով գրանցված հողամաս է և այն իր գործառնական նշանակությամբ արտադրական է: Հարակից տարածքներն ևս արտադրական են: Հողամասի ընդհանուր մակերեսը 18501 քմ է, որից արտադրամասը զբաղեցնելու է 4595 քմ մակերես:

Նախագծված արտադրամասը իրենից ներկայացնում է միահարկ շինություն՝ բաղկացած երեք մասնաբաժնից և իրականացվելու է հավաքովի մետաղական կոնստրուկցիաներով: Պատերն ու ծածկը նախատեսված է իրականացնել <<սենդվիչ>> տիպի պանելներով:

Նախագծով նախատեսված բոլոր ինժեներական ենթակառուցվածքները իրականացվելու են տեխնիկական պայմանների համաձայն: Նախատեսված է նաև տարածքի բարեկարգում՝ ավտոկայանատեղիով և կանաչապատ գոտիներով:

Այս արտադրամասն իր արտադրական հզորությամբ Շիրակի մարզում առաջինն է լինելու: Հիմնականում արտադրվելու է թաց և չոր անձեռոցիկներ, զուգարանի թուղթ և խոհանոցի թղթե սրբիչներ՝ տարբեր չափսերի ու դիզայնի: Հաստոցները լրիվ նոր տեխնոլոգիաներով են պատրաստված, աշխատելու են բնական հումքով՝ առանց թունավոր արտանետումների: Ըստ հաստոցների բնութագրի մեկ ժամում արտադրվելու է չորսից հինգ հազար հատ օրինակ: Արտադրամասի հիմնական տեխնիկա-տեխնոլոգիական բնութագրերը բերված են հավելված 18-ում:

Կառուցվող արտադրամասի տանիքը երկլանջ է, ջրահեռացումը կազմակերպված: Կտուրի ծածկույթը իրականացվելու է պրոֆիլավոր տեսքի գունավոր թիթեղով /մուգ մոխրագույն երանգ RGB 52-47-36 RAL 6022/:

Կառույցի հիմնական կոնստրուկտիվ սխեման կարակասային է՝ շրջանակային հիմնակմախքով, մետաղական կոնստրուկցիաներից:

Արտադրամասի նախագծի համար որպես էլակետային տվյալներ են հանդիսանում.

- Անշարժ գույքի սեփականության (օգտագործման) իրավունքի գրանցման վկայականը, տրված 03.06.2005 թ., հ. 25112021-08-0056,
- Հաստատված տեխնիկական առաջադրանքը,

- ԱԿ «ՀԱԿ Պոլիտեխնիկ» կողմից տրված ինժեներական կրթական ուսումնասիրությունների հաշվետվությունը
- Արտադրամասի տարածքի տոպոգրաֆիական հանույթը,
- Տեղում կատարված չափագրական գծագրերը,
- «ԱՔԱՐԱ» ՍՊԸ ընկերության կողմից մշակված նախագիծը,
- ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերը:

Ճարտարապետական և տեխնոլոգիական լուծումները

Կառույցի հիմնական կոնստրուկտիվ սխեման կարակասային է՝ շրջանակային հիմնակմախքով, մետաղական կոնստրուկցիաներից: Կառույցը բաղկացած է արտադրամասից և պահեստային մասերից, որոնք բաժանվում են կարաններով: Մետաղական կոնստրուկցիաների մոնտաժումը հանգույցներում իրականացվում է բարձրամուր հեղուսներով և ներդիր էլեմենտների եռակցումով:

Հիմքերը իրականացվելու են կետային հիմքերից և ժապավենաձև խամքաբետոնե հիմքերից, որոնք իրար են կապվում միաձույլ երկաթբետոնե հիմնային գոտիներով: Սյուները, հեծանները, ֆերմաները և կապերը իրականացվում են մետաղե և պողպատե ներդիր էլեմենտներից, որոնց միացումները հանգույցներում կատարվում է բարձրամուր հեղուսներով և եռակցումով:

Ներքին հարդարման՝ աշխատանքները կիրականացվեն բարձրորակ և էկոլոգիապես մաքուր նյութերից:

Նախագծված արտադրամասի հիմնական տեխնիկատնտեսական ցուցանիշները ներկայացված են Աղյուսակ 1-ում:

ՑՈՒՑԱՆՄԻՇ	ՄԻԱՎՈՐ	ԾԱՎԱԼ
Ընդհանուր	Ցուցանիշներ	
Մասնաշենքերի թիվը	Հատ	1 /3 մասով/
Հողատարածքի տարածք	քմ	18501
Կառուցապատման մակերես	քմ	4595
Կանաչապատման գոտու մակերես	քմ	5400
Բարեկարգվող գոտու մակերես /այդ թվում՝ ներքին բակ/	քմ	3900
Հիմնական	սենյակների	ցուցանիշներ
սենյակների քանակ	հատ	12
հանդերձարան	քմ	22,4
Բուժկետ	քմ	12,41
Պահեստ	քմ	2298
Ինժեներական	ցանցեր	

Էլ. Մնուցում	կՎ	10 ՏԵ
Ջրամատակարարում	լ/վրկ	2.5լ/վրկ

Աղյուսակ 1. Նախատեսվող աշխատանքների վերաբերյալ ընդհանուր ցուցանիշներ

Բարեկարգում, կանաչապատում և ոռոգում

Արտադրամասի նախագծում հաշվի են առնված նաև ներքին էլեկտրամատակարարման, արտաքին և ներքին ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման ցանցերի և օդափոխությանն համակարգերի ինժեներական լուծումները՝ ըստ տրամադրված տեխնիկական պայմանների և ՀՀ շինարարական նորմերի:

Կանաչապատ գոտիների աշխատանքների շրջանակը կներառի 5400 քմ տարածքը, մասնավորապես, և կբարեկարգվի և կստեղծվի կանաչ գոտի:

Արտադրամասի տարածքի կանաչապատման աշխատանքների նախագծումն իրականացվել է հաշվի առնելով բնակավայրերի՝ կանաչ գոտիների չափերին և տեսակային կազմին ներկայացվող պահանջները և համաձայնեցվել է Գյումրու համայնքապետարանի հետ (հավելված 6):

Սույն նախագծով նախատեսվում է տեղանքի՝ բնակլիմայական առանձնահատկություններին համապատասխանող ծառերի (35 հատ) տնկում, մասնավորապես,

- Տույա-20
- Եղևնի-5
- Սոճի-10 հատ

Կանաչապատ մակերեսում կիրականացվի նաև սիզամարգեր:

- Սամշիտ-40 հատ:

Կանաչապատ գոտիների ոռոգումը կիրականացվի նոր ոռոգման ներքին ցանցի միջոցով, որը կմիացվի ընդհանուր ոռոգման համակարգին: Նախագծվող ներքին ցանցի սխեման և բնութագրերը բերված են հավելված 14-ում:

Նորատունկ բուսականության խնամքը հետագայում կիրականացվի արտադրամասի կողմից, ինչը կներառի նաև նորատունկ կանաչ գոտու վիճակի մշտադիտարկումները, որի ընթացքում կպշտողականություն չապահովող ծառատեսակները կփոխարինվեն նորերով:

Ջրամատակարարում և ջրահեռացում

Ախուրյան համայնքի թիվ 15 հասցեի թղթի մշակման արտադրամասի ջրամատակարարման և կոյուղու աշխատանքային նախագիծը կատարված է համաձայն պատվիրատուի կողմից տրված Նախագծային առաջադրանքի և գործող շինարարական նորմաների՝ ՀՀԻՆ II-8.04.01-97, ՍՆԻՊ 2.04.02-84, СНИП 2.04.01-85:

Կառույցի ջրամատակարարումը իրականացվում է Ախուրյանի խճուղով անցնող կենտրոնական ջրատարից, պոլիպրոպիլենից խողովակներով:

Կառույցում նախատեսված է հակահրդեհային և կենցաղային ջրամատակարարման մի ընդհանուր համակարգ: Հակահրդեհային համակարգը մոնտաժվում է մետաղական էլեկտրաեռակցված խողովակներով և ձևավոր մասերով:

Կառույցի հակահրդեհային ջրամատակարարման նախագիծը կատարված է համաձայն նախագծային առաջադրանքի և գործող շինարարական նորմերի և կանոնների ՀՀ ՇՆ 40-01.01-2014 ; ՀՀՇՆ 21.01-2024 : Շենքի հրդեհաշիջումը նախատեսվում է իրականացնել հակահրդեհային ծորակների և առաստաղների տակ տեղադրվող հրդեհաշիջման ինքնաշխատ սպիռնկլերային համակարգերի միջոցով: Հակահրդեհային ծորակները տեղադրված մետաղական արկղներում, որոնց միացվում են 20.0մ երկարությամբ հրդեհաշիջման փողրակներ D50մմ(թերթ ՋԿ-7): Կառույցը ըստ սպիռնկլերային կայանքի բնութագրի առաջին խմբի է, ոռոգման նվազագույն սաստկությունը $J = 0.08 \text{ ր/վրկ}^* \text{մ}^2$; սպիռնկլերի ոռոգման շառավիղը $R = 1.5 \text{մ}$ ($F = 7.0 \text{ ք.մ}$), ոռոգման նվազագույն մակերեսը $S = 60 \text{մ}^2$ է, ոռոգման տևողությունը 30րոպե: Ոռոգիչի արտադրողականությունը $q = J * F = 0.08 * 7.0 = 0.56 \text{ ր/վրկ}^* \text{մ}^2$ Սպիռնկլերների ջրի ծախսը $Q = q * S = 0.56 * 60 = 33.6 \text{ ր/վրկ}$ Հակահրդեհային ջրամատակարարման համար, կառույցի ներսում աջ և ձախ մասերում տեղադրվում են մետաղական ջրի բաքեր ընդհանուր 180լ.մ ծավալով, որոնք միացվում են հակահրդեհային պոմպերին(թերթ ՋԿ-8): Հակահրդեհային բաքերի մեջ ջուրը լցվում է արտաքին գործող ջրագծից: Նախագծում ընտրված են CBH -10տիպի՝ վարդակը ներքև սպիռնկլերներ: Սպիռնկլերների գործարկման ջերմաստիճանը 57°C: Շենքի հակահրդեհային համակարգը իրականացվում է մետաղական խողովակներով, որոնք ներկվում են 2 անգամ: Խողովակները առաստաղից կախվում են մետաղական ամրացուցիչներով: Մետաղական ամրացուցիչների միջև հեռավորությունը պետք է լինի 1.5մ-ից ոչ մեծ: Կառուցվող շենքից 97.0 - 250.0 մետր հեռավորության վրա, տեղադրվում է հակահրդեհային հիդրանտ(տես թերթ ՋԿ-18) համայնքի գործող D110 տրամագծով կենտրոնական ջրագծի վրա:

Կենցաղային ջրամատակարարման համակարգը իրականացվում է պոլիպրոպիլենից խողովակներով և ձևավոր մասերով:

Ջրամատակարարման համակարգը նախատեսվում է վերին բաշխմամբ փակուղային տիպի:

Համակարգի խողովակաշարերը մոնտաժվում են ֆերմայի ներքին գոտուց վերև, և մեկուսացվում են ֆոլգայապատ հանքաբամբակով: Հակահրդեհային համակարգի մետաղական խողովակները ներկվում են 2 շերտ հակակոռոզիոն ներկով: Շենքում տեղադրված հակահրդեհային արկղերը կահավորված են օ50 ծորակներով և 20.0մ երկարությամբ հակահրդեհային փողրակներով: Կառույցի մոտակա տարածքում ջրահեռացման համակարգը բացակայում է:

Կառուցվող շենքի մոտակայքում կոյուղու համակարգ գոյություն չունի:

Սեփականատիրական տարածքում նախատեսվում է տեղադրել սեպտիկ հոր: Կառույցի կոյուղու համակարգը իրականացվում է պլաստմասից խողովակներով և ձևավոր մասերով:

Պլաստմասից խողովակների տակ տեղադրվում է 10սմ ավազից բարձ, իսկ խողովակների վրա լցվում է ավազի, կամ տեղական փափուկ գրունտի 20սմ հաստությամբ շերտ:

Շենքի կենցաղային կոյուղու համար տեղադրվում են 2 հատ ավտոնոմ բիոմաքրման կայաններ: Մաքրման կայաններից յուրաքանչյուրը սպասարկում է 20մարդու, 200լ/մարդ ջրի ծախսով: Մաքրման կայանները աշխատում են առանց հոտի: Մաքրման կայաններ լցվող հոսքի 98% մաքրվում է և մաքրված ջուրը օգտագործվում է տարածքի ոռոգման համար: Մաքրման կայանը սպասարկվում է 3-6 ամիսը մի անգամ, իսկ նստվածքը օգտագործվում է որպես պարարտանյութ: Բիոմաքրման կայանների բնութագիրը՝ ЮнилосАстра-20, արտադրողականություն - 4.0լս.մ/օր, 220վ - 3.6կվտ/օր, 4 կամերայով, կոմպրեսոր - 1հատ, քաշը - 540կգ, չափերը - 2.0x1.66x2.36մ, նյութը - գերամուր պոլիպրոպիլ են:

Կոյուղու դիտահորերը ե/բետոնից հավաքովի կլոր օղակներով են:

Ջեռուցում, օդափոխություն և էլեկտրամատակարարում

Արտադրամասի ջեռուցման և օդափոխության համակարգերի աշխատանքային նախագիծը կատարված է համաձայն նախագծային առաջադրանքի և գործող շինարարական նորմերի և կանոնների՝ ՀՀ Շին IV-12.01.04 ՍՆԻՊ 2.08.02-89 թթ.

Օդի արտաքին հաշվարկային ջերմաստիճանը -23°C:

Շենքի ջեռուցումը իրականացվում է տաք օդի միջոցով: Շենքում տեղադրված են ներհուսարտահոս համակարգեր, որոնց միջոցով տեղի է ունենում շենքի ջեռուցումն ու օդափոխությունը:

Տեղադրված ներհուս-արտահուս սարքերը կահավորված են ռեվերսային պոմպով և կոմպրեսորով, որոնք հնարավորություն է տալիս սառեցնել (ֆրեոնի միջոցով), կամ տաքացնել մատակարարվող օդը: Լրացուցիչ տեղադրված էլեկտրական օդատաքացուցիչը անհրաժեշտության դեպքում կարող է օդը տաքացնել պահանջվող ջերմությամբ չափով:

Սարքի մեջ տեղադրված են EU4 տիպի ներհուս և արտահուս զտիչներ, որոնք մաքրում են ներհուս և արտահուս օդը:

Սարքը կարելի է կառավարել ավտոմատ ձևով, հեռակառավարման տուփով:

Սան հանգույցների ջեռուցումը կատարվում է էլեկտրական ջեռուցման մարտկոցներով: Ներհուս և արտահուս համակարգերը իրականացվում են ցինկապատ, ուղղանկյուն կտրվածքով, օդատարների միջոցով: Օդատարները տեղադրվում են ֆերմայի ներքին գոտու վրա:

Բոլոր օդատարները մեկուսացվում են 50մմ հաստությամբ ֆոլգայապատ հանքաքամքակով:

Նախագծով նախատեսվում է արտադրական տարածքի էլեկտրամատակարարման և լուսավորության իրականացում: Նախագիծը մշակվել է համապատասխան My3-99 և C 31-10-2003 փաստաթղթերի:

Արտադրական տարածքի սնուցումը ապահովվում է գոյություն ունեցող տրանսֆորմատորային ենթակայանից՝ ստորգետնյա մալուխագծերով: Արտադրական տարածքի սնուցումը կատարվում է ABBГ-1 4x120մմ² տիպի զույգ մալուխագծով: Մալուխները տեղադրվում են գետնից 0.7մ խորության վրա, ավագե լցվածքով խրամուղու մեջ: Մալուխներից 250մմ վերև տեղադրվում է ազդանշանային ժապավեն: Մալուխի թեքման կորի ներքին շառավիղը պետք է լինի ոչ պակաս, քան մալուխի տրամագծի 10-ապատիկը:

Արտադրական տարածքի էլեկտրասարքավորումների սենյակում տեղադրվում է մուտքային բաշխիչ վահան որից սնվում են բոլոր սպառիչները: Սարքավորումների սնուցումը ապահովվում է արտադրամասում տեղադրված սարքավորումների բաշխիչ վահանից: Արտադրամասի լուսավորության և վարդակային ցանցերի սնուցումը կատարվում է ԼՎ-1 և Լ4-2 վահաններից:

Արտադրամասի արհեստական լուսավորությունն ապահովվում է LED լուսատուներով: Ներքին լուսավորության ցանցի լարանցումն իրականացվում է BBГНГ 3x1.5 մմ² և BBГНГ 3x2,5 մմ² տիպի, մակնիշի և կտրվածքների պղնձե բազմաջիղ մալուխներով: Բոլոր վարդակները նախատեսված են 16 Ա անվանական հոսանքով երրորդ հոդանցման հպակով: Ներքին էլեկտրամատակարարման ցանցի լարանցումն իրականացվում է BBГНГ 3x2,5 մմ² տիպի, մակնիշի և կտրվածքի հաղորդալարերով: Ներքին լուսավորության և

Էլեկտրամատակարարման ցանցերի լարանցումն իրականացվում է ծայքախողովակներով: Բոլոր վարդակները և անջատիչները արտաքին տեղադրման են, տեղադրվում են հատակից 800մմ բարձրության վրա:

Արտադրական տարածքում լարանցումը նախատեսվում է իրականացնել մետաղական մալուխատարերով: Արտադրական տարածքի հարակից տարածքում նախատեսվում է կառուցել հողանցման կոնտուր: Այն իրականացվում է հողի շերտից 0.5մ խորությամբ անցկացված 4x40մմ շերտապողպատով (հորիզոնական հողանցից) և 2 մետր երկարություն ունեցող 50x50x5մմ պողպատե անկյունակներով (ուղղահայաց էլեկտրող): Շերտապողպատն ու անկյունակները իրար են միանում եռակցումով: Եռակցման կարի երկարությունը պետք է լինի շերտապողպատի լայնությունից կրկնակի անգամ երկար: Եռակցումից հետո միացման կցվանքների ստորգետնյա հատվածները պետք է ծածկվեն բիտումային լաքով, իսկ վերգետնյա հատվածները ներկվեն: Հողանցման կոնտուրի դիմադրությունը չպետք է գերազանցի 10 Օմը՝ տարվա ցանկացած եղանակին: Հակառակ դեպքում ավելացվելու են էլեկտրողներ: Բոլոր սարքավորումների մետաղական կորպուսները, մետաղական մալուխատարերը պետք է հողանցվեն:

Ներքին էլեկտրամատակարարումն իրականացվելու է երեք կամ հինգ լարով՝ ներառյալ PE լարը: Էլեկտրամոնտաժային աշխատանքները կատարվելու են համաձայն ԷՏԿ-ի, ՇՆՈՒԿ 3.05.06-85-ի և գործող այլ էլեկտրատեխնիկական նորմերի և կանոնների:

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

Շինարարության կազմակերպման համառոտ նկարագիր

Ներկայացվող գործունեության ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները

- Արտադրամասի մասնաշենքերի կառուցման աշխատանքներ,
- տարածքի վերականգնում, բարեկարգում և կանաչապատման աշխատանքներ:

Համաձայն մշակված շինարարական աշխատանքների կազմակերպման նախագծի՝ նախաշինարարական աշխատանքների փուլում կիրականացվեն շինարարական հրապարակի կազմակերպման գործողությունները: Շինարարական հրապարակի կազմակերպման պլանը բերվում է Հավելված 4-ում: Հրապարակի կազմակերպումը կիրականացվի բացառապես

արտադրամասի տարածքի սահմանների ներսում և կազմակերպման պլանում հաշվի են առնված գործող նորմերով պահանջվող միջոցառումները, մասնավորապես՝

- հրապարակի լուսավորության ապահովման միջոցառումները,
- ժամանակավոր կառույցների տեղադրման աշխատանքները (սանհանգույց, ճաշարան, պահակակետ և այլն՝ հավելված 4),
- շինանյութերի ժամանակավոր պահեստավորման և թափոնների կուտակման ժամանակավոր վայրերը, անիվների լվացման հարթակը (որի տեղադիրքը հիմնավորվել է ելնելով աշխատանքների կազմակերպման և տարածքի աղտոտման նվազեցման տեսանկյունից)
- շինաշխատանքներում անհրաժեշտ հիմնական մեքենա-սարքավորումների կայանատեղիները:

Նախաշինարարական փուլում կիրականացվեն նաև կոմունիկացիաների վերատեղադրման, տեղափոխման և միացման աշխատանքները գոյություն ունեցող կոմունիկացիաներին:

Բոլոր տիպի քանդման աշխատանքների համար հնարավորինս կօգտվեն համապատասխան մեխանիզմներից (վերամբարձ կռունկ, կարապիկներ, տելֆերներ և այլն) պակասեցնելով ձեռքի աշխատանքը:

Շինարարական աշխատանքների տևողությունը գնահատվում է 36 ամիս: Շինարարական աշխատանքների իրականացման հաջորդականությունը և ժամանակացույցը բերվում է Հավելված 12-ում:

Շինաշխատանքների իրականացումը կիրականացվի մրցութային կարգով ընտրված շինարար կապալառուի կողմից: Շինարարության ընթացքում կօգտագործվեն շինարարական կազմակերպության շինարարական մեքենաները, մեխանիզմները, իսկ բացակայության դեպքում կիրականացվի անհրաժեշտ տեխնիկայի վարձակալություն:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում՝ ըստ աշխատանքային նախագծի, գնահատվում են ստորև ներկայացվող ծավալները

- Փորվող գրունտ - 1200 խ.մ
- Հետլիցք-920 խ.մ

1200 խմ ծավալով հանույթը (փորման աշխատանքների ընթացքում առաջացած վտանգավոր նյութերով չաղտոտված հող (3140110008995)) ժամանակավոր կկուտակվի հրապարակում նախապես հատկացրված տեղերում: Հետլիցքի համար նախատեսվող հողային զանգվածը

կպահպանվի 3 մ-ը և 34° անկյունը չգերազանցող կոյտերի տեսքով և շինարարական պաստառներով ծածկված վիճակում:

Համաձայն ՇՄՆ <<Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն>> ՊՈԱԿ-ի կողմից հրապարակված տվյալների, հողերի որակի գնահատումն իրականացվում է ՀՀ առողջապահության նախարարի 2010թ, հունվարի 25-ի N 01-Ն հրամանի (<https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=146741>): ՀՕՄԿ ՊՈԱԿ-ի տվյալների համաձայն, 2023թ.-ի 4-րդ եռամսյակում հողային ծածկույթի՝ ծանր մետաղներով աղտոտվածության ուսումնասիրման դիտարկումներ Շիրակի մարզում չեն իրականացվել (<https://armmonitoring.am/page/29>): Չնայած դրան նախատեսվող գործունեության արդյունքում հողային ռեսուրսների վրա բացասական ազդեցություններ չեն կանխատեսվում, քանի որ գործունեությունն իրականացվելու է սահմանափակ տարածքում, որտեղ կիրառվելու են բացասական ազդեցությունները մեղմացնող անհրաժեշտ միջոցառումները:

Հողային աշխատանքների տևողությունը գնահատվում է 45 օր:

Հրապարակում ստրուն նյութերը (ավազ, խիճ, հողային հանույթ և այլն) կպահվեն պաստառներով ծածկված վիճակում, շինարարական կոնստուկցիաները (ամրաններ և այլն) հողային շերտից բարձր և ծածկերի տակ՝ բացառելու համար արտաքին միջավայրի ազդեցությունները՝ հաշվի առնելով վերջիններիս վարքի կոռոզիոն առանձնահատկությունները, իսկ մնացած շինարարական նյութերի պահպանումը հրապարակում կիրականացվի նորմատիվատեխնիկական պահանջներին համապատասխան:

Արտադրամասի կառուցման ընթացքում բացառապես կօգտագործվեն նոր և տեխնիկական պահանջներին բավարարող շինարարական նյութեր, որոնք ձեռք կբերվեն բացառապես լիցենզավորված մատակարարներից:

Կբացառվի հրապարակում բետոնաշաղախային խառնուրդի պատրաստման գործընթացը: Համապատասխան մակնիշի բետոնախառնուրդի առաքումը դեպի հրապարակ կիրականացվի բետոնախառնիչներով մոտակա բետոնաշաղախային հանգույցներից կապալառուի հետ պայմանագրային հիմունքներով և համապատասխան առաքման հաճախականությամբ՝ ապահովելով աշխատանքների կատարման անընդհատությունը հրապարակում:

Հրապարակում ստրուն նյութերը (ավազ, խիճ, հողային հանույթ և այլն) կպահվեն պաստառներով ծածկված վիճակում, շինարարական կոնստուկցիաները (ամրաններ և այլն) հողային շերտից բարձր և ծածկերի տակ՝ բացառելու համար արտաքին միջավայրի ազդեցությունները՝ հաշվի առնելով վերջիններիս վարքի կոռոզիոն

առանձնահատկությունները, իսկ մնացած շինարարական նյութերի պահապանումը հրապարակում կիրականացվի նորմատիվատեխնիկական պահանջներին համապատասխան:

Շինարարության ընթացքում անհրաժեշտ ջրի քանակը նախատեսվում է վերցնել տարածքով անցնող ջրագծից ըստ տեխնիկական պայմանի: Պահանջվող էլեկտրաէներգիայի մատակարարումը կիրականացվի առկա օդային մալուխային գծից:

Առաջացող թափոններ

Նախատեսվող գործունեության ժամանակ առաջացող թափոնները հիմնականում 4-րդ և 5-րդ դասի են (համաձայն ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ. հոկտեմբերի 26-ի Հայաստանի Հանրապետությունում գոյացող արտադրության (այդ թվում ընդերքօգտագործման) և սպառման թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N342-Ն հրամանի <https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=28220>) և իրենցից ներկայացնում են շինարարության խառը թափոններ (3990130001005), ոչ պիտանի հանույթը և հողային աշխատանքների դեպքում հողային, ավազային շլամը (3160250004004), փորման աշխատանքների ընթացքում առաջացած վտանգավոր նյութերով չադտոտված հող (3140110008995) ինչպես նաև շինարարական աշխատանքներում ներգրավված անձնակազմի կողմից առաջացրած չտեսակավորված կենցաղային աղբը (բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի)՝ ծածկագիր 9120040001004:

Շինարարական աղբի փաստացի քանակի որոշումը և ծավալաթերթով նախատեսված վճարումը հնարավոր է իրականացնել տեղամասի տեխնիկական հսկողություն իրականացնող ինժեների և հեղինակային հսկողություն իրականացնող կազմակերպության համաձայնությամբ:

Շինարարական թափոնների հեռացումն տեղադրումը կիրականացվի **ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ *համայնքապետարանի կողմից հատկացված վայրում << Շերամ 1 >> թաղամասում***, 15 կմ հեռավորության վրա գտնվող աղբավայրում:

Շինարարական տեխնիկայի վառելիքով լիցքավորումը և յուղումը նախատեսվում է իրականացնել շինհրապարակից դուրս լցակայաններում կամ սպասարկման կետերում, իսկ դրանց տեխնիկական սպասարկումը՝ համապատասխան մասնագիտացված ավտոտեխսպասարկման կետերում: Տարածքում քսայուղեր և վառելանյութեր չեն պահեստավորվելու: Հետևաբար նախատեսվող գործունեության արդյունքում յուղերի, քսայուղերի, նավթամթերքների և դրանց մնացորդների տեսքով վտանգավոր թափոնների առաջացում չի կանխատեսվում:

Հրդեհի ինքնավար ազդարարման համակարգ

Համաձայն նախագծի նախատեսվում է հրդեհային ինքնավար ազդարարման համակարգի տեղադրում: Հակահրդեհային համակարգի ինքնավար ազդասարքերը նախատեսված են

հսկվող շինությունում հրդեհի հայտնաբերման և անձնակազմին ու համապատասխան ծառայություններին տեղեկացնելու համար: Նախատեսվում է տեղադրել ծխի ինքնավար, ջերմային ինքնավար, կրակի բոցի), շմուլ գազի հայտնաբերման, ինչպես նաև ձեռքով գործարկման հրդեհային ազդասարքեր: Վերջինների տեսակն ու քանակն ընտրված են ըստ մակերեսի, շինության, սենյակի նշանակության և հրդեհավտանգության աստիճանի: Ծխի հայտնաբերման ինքնավար ազդասարքերը տեղադրվում են պաշտպանվող շինության առաստաղին՝ ընդ որում այնպես, որ գտնվեն հեռու՝ լուսատուներից 0.5 մ, օդանցքներից 1 մ, իսկ առավելագույն հեռավորությունը պատերից՝ 4.5մ, միմյանցից՝ 9մ (տեղանքի առանձնահատկություններից կախված կարող են լինել բացառություններ): Ձեռքով գործարկման ազդասարքերը տեղադրվում են պատերին՝ հատակից 1.5 մ բարձրության վրա:

Անձնակազմի տեղեկացման համար միջանցքներում տեղադրվում են ներքին ձայնային ազդարարման սարքեր (շչակ), իսկ գլխավոր մուտքի մոտ՝ լուսաձայնային ազդարարման արտաքին սարք: Ազդարարման ձայնային սարքերը չպետք է տեղադրել լուսատուներին, ապակիներին և այնպիսի տարրերին մոտ, որոնք ձայնի կամ վիբրացիայի ազդեցությամբ կարող են ենթարկվել ռեզոնանսի: Նրանք պետք է տեղադրվեն այնպես, որ վերջիններիս վերին մասերը հատակի մակարդակից լինեն 2.3 մ բարձրության վրա, մինչև ժամանակ սարքի և առաստաղի միջև անհրաժեշտ է պահպանել 150 մմ հեռավորությունը:

Ազդանշանների ստացման, վերլուծման հասցեավորման, ինչպես նաև GSM կապի միջոցով համապատասխան մարմիններին տեղեկացնելու համար առաջին հարկում (վարչական աշխատասենյակ) տեղադրվում է հասցեային ընդունիչ-հսկիչ սարքավորում GSM կապի մոդուլով: Արտաքին էլեկտրամատակարարման ընդհատման դեպքում համակարգի անխափան աշխատանքի համար նախատեսված է անընդհատ սնուցման բլոկ (ակումյատորային մարտկոց): Ազդասարքերի և շչակների սնուցումն իրականացվում է ընդունիչ-հսկիչ պանելից՝ կրակ չտարածող և սակավաճուխ մեկուսացումով պղնձե մալուխների միջոցով, համապատասխանաբար՝ FRLS 2x2x1մմ², КПЦЭНГ (А)-FRLS և FRLS 2x0.5 մմ² ИИБПМ տիպի և կտրվածքով: Մալուխներն անց են կացվում բաց՝ Ø9.8 մմ պլաստմասե ծալքախողովակի միջով: Արտադրամասից դեպի պահեստ մալուխներն անցկացնել երկշերտ պլաստմասե ծալքախողովակով, խրամուղու մեջով: Կատարել նաև ԱԻՆ համակարգին միացման աշխատանքները: Էլեկտրամոնտաժային աշխատանքներն անհրաժեշտ է կատարել խստիվ կերպով պահպանելով "Տեխնիկական կանոնակարգ"-ի և գործող այլ հրահանգների ու նորմերի պահանջները:

Հիմնական մեքենա-սարքավորումներ ու շինարարական անձնակազմ

Շինմեխանիզմների համար անհրաժեշտ վառելիքի քանակը ապահովվելու է շինարարական հիմնարկի պահեստերից, իսկ խտացրած օդը նախատեսվում է մատակարարել շարժական կայաններից (ԶԻՖ-55 մակնիշի):

Շինարարության ընթացքում պահանջվող աշխատողների միջին թիվը հաշվարկվել է 25 մարդ, որից ինժեներատեխնիկական անձնակազմ և այլ աշխատողներ 8 մարդ, բանվորներ՝ 17 մարդ:

Շինարարական մեքենասարքավորումների անվանացանկը ներկայացված է Աղ.2-ում ստորև.

N	ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Տ Ի Պ	ՔԱՆԱԿ
1	Էքսկավատոր	ՅՕ-3322	1
2	Էքսկավատոր	CAT 428	2
3	Բեռնատար ավտոմեքենա	ՁԽԼ –130	2
4	Ինքնաթափ ավտոմեքենա 12տն	KAMA3 - 6520	4
5	Ավտոբեռնիչ միաշերտի --- 1,5 խմ	XGMA XG93211	1
6	Ավտոկռունկ	ԷՌ – 4572	2
7	Կոմպրեսոր	ԻԼՓ –130	1
8	Եռակցման ագրեգատ	ԱՅԾ300–600	4
9	Ձեռքի կտրող - հղկահաստոց (ՄԱԿԻՏԱ)	GA5021	2
10	Ձեռքի էլեկտրապերֆորատոր	4–1/2–1100	3
11	Էլեկտրական տոփանիչ	ԷԿ – 4501	2

ԷՔՍԿԱՎԱՏՈՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

Էքսկավատոր ՅՕ - 3322

Շերտի տարողությունը ----- 0.2 - 0.8 խմ
Պտույտի լայնությունը ----- 2660 մմ
Փորման խորությունը ----- (2 - 6) մ
Քաշը ----- 14.0 տն
Բարձրությունը ----- 3140 մմ

ԱՎՏՈԿՐՈՒՆԿԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

Ավտոկռունկ ԿԱՄԱԶ – 4572

Ամրաշրջանակ (ծծճճծ) ----- ԿԱՄԱԶ 4572
Բեռնաբարձությունը ----- 25 տն
Սլաքի երկարությունը ----- 9,7 -- 21,7 մ
Թռիչքը ----- 2,8 -- 18,0 մ
Բեռի բարձրացման բարձրությունը ----- 21,9 մ

Աղյուսակ 2. Շինարարական մեքենասարքավորումների անվանացանկը

Շինարարական աղբը, որի ծավալը կանխատեսվում է՝ 550 տ (համաձայն ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ. հոկտեմբերի 26-ի Հայաստանի Հանրապետությունում գոյացող արտադրության (այդ թվում ընդերքօգտագործման) և սպառման թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N342-Ն հրամանի <https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=28220>) և իրենցից ներկայացնում են շինարարության խառը թափոններ (3990130001005), ոչ պիտանի հանույթը և հողային աշխատանքների դեպքում հողային, ավազային շլամը (3160250004004), ինչպես նաև շինարարական աշխատանքներում ներգրավված անձնակազմի կողմից առաջացրած չտեսակավորված կենցաղային աղբը (բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի)՝ ծածկագիր 9120040001004) շինհրապարակից պարբերաբար կհեռացվի տեղական ինքնակառավարման

մարմինների կողմից հատկացված վայր՝ ծածկով ապահովված բեռնատարներով՝ բնակավայրից 15 կմ հեռավորության վրա գտնվող աղբավայրում (տեղեկանքը բերված է հավելված 5-ում):

Քանդման և հողային աշխատանքներ, օգտագործվող բնառեսուրսներ

Շինարարության ժամանակ բնառեսուրսներից օգտագործվելու է ջուր՝ տարածքների ջրցանման, հողի/գրունտի խոնավացման և շինանձնակազմի խմելու կենցաղային կարիքների համար:

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ ջուրն օգտագործվելու է.

- հողային աշխատանքների ընթացքում տարածքի ջրցանման/փոշենստեցման, հողի/գրունտի խոնավացման համար
- անձնակազմի խմելու և կենցաղային կարիքների նպատակով:

Որպես կանոն, բնակավայրերում իրականացվող շինարարության ժամանակ ժամանակավոր ջրամատակարարման համար ջրի հիմնական աղբյուր է ծառայում համայնքային ջրամատակարարման ցանցը (տես հավելված 11), որը շինարարության ողջ ընթացքում ապահովելու է անհրաժեշտ ջրապահանջը: Շինարարական հոսքաջրերի հեռացման վայրը, ձևը, եղանակը կորոշվի կապալառուի կողմից՝ շինարարության արտադրության նախագծի սահմաններում.

Հաշվի առնելով, որ միաժամանակ շինարարական աշխատանքների իրականացման հաշվարկային մակերեսը կազմում է մոտ 4595 քմ, ջրցանի հաշվարկն իրականացվել է տարածքի այդ չափի համար.

$U1 = S1 \times K1 \times T$, որտեղ

$S1$ - ջրվող տարածքի մակերես 4595 մ²

$k1$ - 1 մ² օրական ջրցանի նորմ, 0.0005 մ³, տաք եղանակի պայմաններում ջրցան իրականացվում է օրական 2 անգամ:

T - հողային աշխատանքների օրերի քանակ, 45 օր

Հետևապես ջրցանի ջրապահանջը կկազմի,

$U1 = 4595 \times 2 \times 0.0005 \times 45 = 206,7$ մ³

Աշխատակիցների և բանվորների խմելու և կենցաղային պահանջների համար ջրապահանջը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ

$W_{\text{խ.տ.}} = (n \times N \times + n1 \times N1) \times T1$, որտեղ

n - ԻՏ աշխատողների թվաքանակ, 8 մարդ

N - ԻՏԱ ջրածախսի նորմատիվ, 0,016 մ³ օր/մարդ

T1 - շինարարության ողջ ժամանակահատվածի աշխատանքային օրերի թիվ 792 օր

n1- բանվորների (այդ թվում՝ օժանդակ տնտեսություններ) թվաքանակ, 17 մարդ

V1 - բանվորների ջրածախսի նորմատիվ, 0.025 մ³ օր/մարդ

W խ. տ. = (8 x 0.016 + 17 x 0.025) x 792 = 437,97 մ³

Ընդահանուր ջրապահանջը կկազմի՝ 206,7 մ³ + 437,97 մ³ = 644,67 մ³

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ շինհրապարակի տարածքը սահմանափակ է, իսկ շինարարությունում ներգրավված բանվորների հիմնական մասը տեղաբնակներ են, ցնցուղարանի տեղակայումը համարվում է անհրաժեշտ:

Աշխատանքների իրականացման անվտանգության տեխնիկա

Վթարային իրավիճակների, վնասվածքների, հիվանդությունների առաջացման աղբյուր է հանդիսանում անվտանգության տեխնիկայի կանոնների խախտումը, որոնցից խուսափելու համար անհրաժեշտ է հետևել ստորև բերվող անհրաժեշտ միջոցառումներին:

1. Էլեկտրաեռակցման աշխատանքների և բետոնային շաղափ (միայն դիտահորերի համար) խտացման ժամանակ անհրաժեշտ է եռակցվող ամրանները և թրթռիչը հողակցել:
2. Մոնտաժային շինվածքների եռակցման ժամանակ եռակցողները պետք է ունենան անհատական պաշտպանության միջոցներ:
3. Շինարարական աշխատանքներից առաջ, ամեն օր ստուգել մեքենա-մեխանիզմների, սարքավորումների, ժամանակավոր առկա պատնեշների և այլ շին. գործիքների սարքինությունը ու կայունությունը:
4. Չի թույլատրվում Օգտագործել ակոհոլ աշխատանքային վայրում և աշխատանքի ժամանակ: Ծխել թույլատրվում է միայն հատուկ տրամադրված վայրերում,
5. Գտնվել մեքենա-մեխանիզմների տեղաշարժվող տարածքի շարժման գոտում:

<i>Խախտման հնարավոր</i>	<i>Խախտման պատճառը</i>	<i>Խախտման</i>

<i>հետևանքները</i>		<i>նախազգուշական միջոցառումները</i>
Դարսակի քանդվում ամբարձիչի ընկնում	Պահեստավորման տեղամասի չպատրաստված հիմք	Հիմքի պատրաստում 3°- ից ոչ ավել թեքությամբ, հիմքի խտացում, կամ ինվենտար սալերի տեղադրում, միջադիրների տեղադրում հենարանների տակ
Ամբարձիչի ընկնում. ճոպանների կտրում, արգելակների խափանում	Ամբարձիչի բեռնունակության գերազանցում	Բեռնունակության սահմանիչի տեղադրում, բեռի քաշի ստուգում
Ոչ ճիշտ առասանում (строповка) և կոնստրուկցիայի տեղադրում, վնասվածքներ բռնիչ սարքերից, կարճատեսության նշաններ	Աշխատանքային զոնայի թույլ լուսավորում	Լրացուցիչ լուսավորման սարքերի տեղադրում, աշխատանքային զոնայի լուսավորության համար
Կոնստրուկցիաների խփում տրանսպորտին կամ դարսակին, ճոպանի լարում	Նախազգուշական ազդանշանների ոչ ճիշտ մատուցում	Առասանիչ բանվորների գիտելիքների ստուգում և ատեստացիա
Ամբարձիչի ժամանակից շուտ մաշում	Ամբարձիչի աշխատանքի ժամի անհամապատասխանություն նրա օգտագործման	Ամբարձիչի ժամանակի և բեռնունակության պարբերաբար ստուգում: Ամբարձիչի

	պայմաններին (ամբարձիչի օգտագործում ավելի ծանր պայմաններում քան տրված է անձնագրում): Չնախատեսված աշխատանքային շարժումների համատեղում	կոնստրուկցիային մանրակրկիտ աումնասիրություն
Էլեկտրական տրավմաներ	Աշխատանք էլեկտրական գծերի մոտ առանց թույլատվության (наряд-допуск), ԷԳ և ամբարձիչի, պահեստի հեռավորության գերազանցում	ԷԳ և ամբարձիչի, պահեստի թույլատրելի հեռավորության պահպանում
Տեղափոխվող կոնստրուկցիայից առասանման սարքից վնասվածքներ	Ձայնային ազդանշանի բացակայում, նախազգուշական ազդանշանի ոչ ճիշտ մատուցում Որակազրկված և մաշված բեռաբեռնիչ սարքերի օգտագործում	Ազդանշանի պարբերաբար ստուգում, նրա աշխատանքի անարքության վերացում: Առասանող բանվորների գիտելիքների ստուգում և նրանց ատեստացիա Բեռաբեռնիչ սարքերի պարբերաբար տեխնիկական վերահաստատում
Ամբարձիչով վրաերթ բանվորների վրա, ամբարձիչի պտտվող մասերով բանվորների վնասում	Աշխատանքների կազմակերպ- ման նախազգով (ԱԿՆ) հաստատված տեղաշարժման ուղեգծի շեղում, նյութերի և վերացում կոնստրուկցիաների տեղադրում տրանսպորտի և	Աշխատանքների իրականացում համաձայն ԱԿՆ, ազդանշանային սարքի ստուգում և անսարքության վերացում: Թույլատրելի

	բեռնաբարձիչ մեխանիզմների ուղեգծի վրա Ամբարձիչի և կառույցին միջև թույլատրելի հեռավորության գերազանցում	հեռավորության ոչ պակաս քան 1 մ պահպանում:
Բանվորի ժամանակից շուտ հոգնածություն, գլխապտույտ և փսխում	Աշխատանքների իրականացում այն զոնաներում, որտեղ նորմաներից գերազանցում են աղմուկը, վիբրացիան, զազերի առկայությունը աշխատանքային զոնայի տեսադաշտի բացակայում	Աղմուկի վիբրացիայի, զազավորման թույլատրելի նորմերի պահպանում, աշխատանքային զոնայի տեսադաշտի ապահովում
Մրսածության հիվանդություններ և ցրտահարում	Նորմաներով սահմանված ջերմաստիճանից ցածր պայմաններում աշխատանք	Աշխատանքի դադարեցում, տաքացվող տոնակի տեղադրում

**Աղյուսակ 3. Անվտանգության նախազգուշական միջոցառումները ե/բ կոնստրուկցիաների
բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների ժամանակ**

Եթե շինարարության հրապարակում առկա են էլեկտրահաղորդիչ գծեր, ապա ամբարձիչը պետք է տեղակայվի 30մ-ից ոչ մոտիկ, ծայրամասային էլ. հաղորդիչ լարից: Եթե անհրաժեշտություն կա աշխատել 30մ-ից պակաս հեռավորության վրա, պետք է ձևակերպել կարգազիր - թույլտվություն, որտեղ նշվում են այդ աշխատանքի անվնաս պայմանները:

Բեռնաբարձիչի, տվյալ դեպքում ամբարձիչի, գործնության զոնայում չպետք է լինեն խոտանված բռնիչ սարքեր:

Առասանման եղանակները և ձևերը որոշվում են նախապես առասանման գրաֆիկական նկարագրությունը տրվում է առասանիչ բանվորներին, մեքենավարներին և կախվում ամբարձիչի մոտակայքում տեսանելի վայրում:

Ամբարձիչի պտտվող պլատֆորմի և տրանսպորտային միջոցի կամ կառույցի կողային մասի նվազագույն հեռավորությունը պետք է լինի ոչ պակաս քան 1մ: Տվյալ դեպքում նվազագույն հեռավորությունը 1մ է:

Ամբարձիչի սլաքի բլոկի և կեռիկի սարքի միջև (между блоком стрелы и крюковой обоймой) նվազագույն հեռավորությունը պետք է լինի ոչ պակաս քան 0.5մ:

Ամբարձիչով տեղափոխվող էլեմենտները պետք է ճանապարհին հանդիպող առակներից բարձր լինեն 0.5մ: Թույլ չի տրվում տեղափոխվող էլեմենտը հենել ցանկապատին: Բարձրացվող էլեմենտի քաշը չպետք է գերազանցի ամբարձիչի բեռնունակությունը սլաքի տվյալ թռիչքի դեպքում:

Արգելվում է տեղափոխել բեռներ, որոնց քաշը անհայտ է:

Բեռի բարձրացման կամ իջեցման ժամանակ թույլ չի տրվում բեռնման ճոպանի քաշում: Թույլ չի տրվում բեռը թողնել ամբարձիչից կախված վիճակում աշխատանքի դադարի ժամանակ:

Առասանման եղանակները պետք է բացառեն վերնաշխատանքները (верхолозные работы) բեռը առասանից ազատելու համար:

Թույլ չի տրվում կատարել բեռնավորման և բեռնաթափման աշխատանքներ եթե վարորդը գտնվում է մեքենայի մեջ:

Առասանման աշխատանքներին թույլ չեն տրվում այն բանվորները, որոնք չունեն առասանման թույլտվություն:

Եթե ամբարձիչի սպասարկման գոտին լիովին տեսանելի չէ ամբարձիչի մեքենավարի խցիկից /կաբինայից/, առասանիչ բանվորի ազդանշանների հաղորդման համար լրացուցիչ նշանակվում է ազդանշան հաղորդող բանվոր:

Ամբարձիչի մեքենավարը կարող է դադարեցնել աշխատանքը եթե հայտնաբերվում են ամբարձիչի կոնստրուկցիայի ճաքեր և դեֆորմացիաներ, ճոպանի կտրվածք, արգելակման խախտումներ և այլն:

Բեռնման և բեռնաթափման համար նախատեսված տարածքը պետք է հարթեցվի և ունենա թեքություն ոչ ավել քան 5°:

Բեռնաբարձիչ մեքենաները, բեռնաբռնիչ սարքերը, որոնք օգտագործվում են բեռնման–բեռնաթափման աշխատանքների ժամանակ, պետք է համապատասխանեն պետական ստանդարտների կամ տեխնիկական պայմանների պահանջներին: Շինարարական աշխատանքները պետք է իրականացվեն համաձայն ՇՆՆԿ III-4-8* «Անվտանգության տեխնիկական շինարարության մեջ»:

Ջրամատակարարման և ջրահեռացան շինարարական աշխատանքները սկսել տարածքում ժամանակավոր արգելապատնեշների (խողովակներ) տեղադրումից և ժապավենների անցկացումից հետո: Ջրամատակարարման և ջրահեռացան ցանցը կառուցվում է հողային ծածկույթով ճանապարհների երկայնքով: Բոլոր շինարարական աշխատանքները կատարվում են ձեռքի կտրող հատող ժամանակակից գործիքներով, ինչպես նաև

շինարարական մեքենա-մեխանիզմներով, այդ թվում շինանյութ ներկրող թեթև բեռնատար մեքենաներով:

Շինհրապարակից դուրս տարածքում պահպանել պատշաճ մաքրություն: Շինարարական նյութերի պահեստավորումը ելնել շին. հրապարակի առկա վիճակից (փողոցի լայնությունից և շահագործելիությունից): Անրաժեշտ շինարարական բոլոր նյութերը բերվում են շին. հրապարակ և հենց բեռնատարից բեռնաթափվում արդեն պատրաստված խրամուղու երկայնքով: Շինարարության նյութատեխնիկական մատակարարումը նախատեսվում է շինարարական ինդուստրիայի ձեռնարկություններից: Առաքումը ծրագրվում է այնպիսի պարբերականությամբ, որ ապահովվի աշխատանքային անընդհատությունը (նվազագույնը 3 օրվա տևողությամբ):

Առանձին խողովակները, մետաղական կոնստրուկցիաները, մոնտաժային իրերը, նաև հանդերձանքներն ավտոմոբիլային փոխադրամիջոցներով բերվում են շինարարական հրապարակ որտեղ կատարվում է դրանց պահեստավորումը և տեղադրումը:

Շին. հրապարակում նախատեսվում է ժամանակավոր էլեկտրամատակարարում: Խրամուղու երկայնքով տեղադրել գիշերային լամպեր և այլ ազդարարող սարքեր:

Բոլոր անհրաժեշտ միջոցները կապված շրջակա միջավայրի պահպանության հետ, պետք է իրականացվեն Կապալառուի կողմից, համաձայն իրավասու մարմինների կարգադրությունների և ճարտարագետի հրահանգների:

Աշխատանքները պետք է կատարվեն այնպես, որպեսզի կանխվեն շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունները և առավելագույնս պահպանվի բնական լանդշաֆտը.

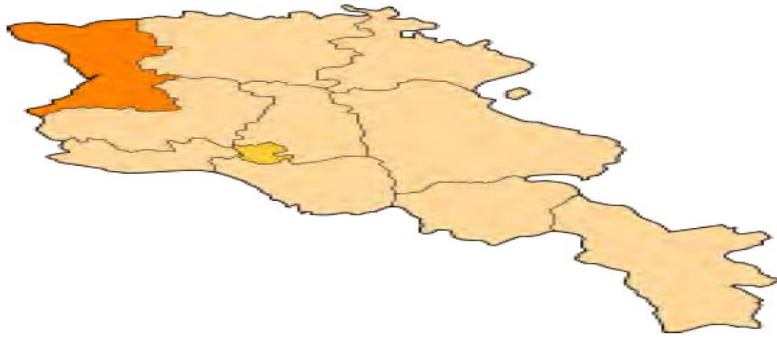
1. Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլանում սահմանված սոցիալական ռիսկերի մեղմացման միջոցառումների իրականացում:
2. Կապալառուի օժանդակ կառուցվածքների՝ պահեստներ, պահեստային հրապարակներ և այլն, տեղակայում հնարավորինս շինհրապարակի սահմաններում:
3. Ծառերի և շինությունների հեռացումից խուսափում, այդպիսի աշխատանքների իրականացում միայն խիստ անհրաժեշտության դեպքում և միայն պատվիրատուի թույլտվությունը ստանալուց հետո
4. Շինարարական աշխատանքների իրականացում օրվա բնականոն ժամերին՝ այլապես խլացուցիչների տեղադրում:
5. Ավազի ներկրումը կատարել բեռնատարի վրա պաստառի առկայությամբ,
6. Ավազի բեռնաթափումից հետո այն անմիջապես թրջել ջրի շիթով փոշու առկայությունը բացառելու համար,

7. Ավագի շերտերի փոումը և բնահողի հետլիցքն իրականացնել մեխանիզմների միջոցով, նախապես թրջելով դրանք,
8. Հատվող փողոցներում նախապես տեղադրել խողովակապատյաններ և անմիջապես կատարել հետլիցք և խտացնել
9. Խրամուղու անցկացման այն հատվածամասերում, որտեղ հատվում են ուղղահայաց փողոցների հետ տվյալ հատվածում անցորդների համար կառուցել ժամանակավոր կամրջակներ:
10. Ժամանակավոր օգտագործած հողերի վերականգնում նախնական տեսքին:
11. Շինհրապարակի մաքրում և կարգի բերում, ինչպես նաև շինարարությունում աշխատող բանվորների սանիտարական պայմանների ապահովում:
12. Շինարարության մեջ աշխատողների բանվորների հիմնական քանակի ներգրավում մոտակա բնակավայրերից, խրախուսելով կանանց, երիտասարդների և խոցելի խմբերի ներկայացուցիչների (ընտանեկան նպաստ ստացողներ, միայնակ կանայք՝ տնտեսության ղեկավարներ, թոշակառուներ և այլն) ներգրավումը: Բանվորների մնացած մասի (եթե այդպիսիք կան) տեղավորում մոտակա բնակավայրերում և մասնագիտացված շարժական շինություններում, որոնք ապահոված կլինեն ջրով և կոյուղով:
13. Շինարարության մեջ աշխատողների պարբերական հրահանգավորումների իրականացում տեխնիկական անվտանգության հարցերով:
14. Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո վերականգնման աշխատանքների իրականացում, տարածքի բարեկարգում, ներառյալ՝ էսթետիկ տեսքը:

ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Տարածքի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները

Նախատեսվող գործունեությունն իրականացվելու է Շիրակի մարզի Գյումրի քաղաքի վարչական տարածքում: Մարզը գտնվում է Հայաստանի հանրապետության հյուսիս-արևմուտքում՝ եզրային մասում: Արևմուտքից սահմանակից է Թուրքիային, հյուսիսից՝ Վրաստանին, արևելքից՝ ՀՀ Լոռու մարզին, հարավից՝ Արագածոտնի մարզին: Մարզի տարածքի ռելիեֆին բնորոշ է բացարձակ բարձրությունների մեծ տարբերությունը (1400մ-4090մ սահմաններում), մակերևույթի թույլ մասնատվածությունը, ռելիեֆի հրաբխային ձևերի բազմազանությունը և տարածվածությունը, հնագույն սառցապատման հետքերի պահպանվածությունը:

Նկար 1.22 քարտեզում Շիրակի մարզի տեղադիրքը

Տարածքն ամբողջությամբ ընդգրկված է Շիրակի ֆիզիկաաշխարհագրական շրջանի կազմում, հյուսիսից-հարավ առանձնացվում են Աշոցքի սարահարթը, Շիրակի գոգավորությունը և Արագածի հյուսիս-արևմտյան լեռնալանջերը: Ֆիզիկաաշխարհագրական տեսակետից մարզի տարածքը Շիրակի լեռներով բաժանված է երկու մասի՝ հարավում՝ Ախուրյանի միջին հոսանքի շրջանում Շիրակի դաշտն է, իսկ հյուսիսում՝ Ախուրյանի վերին հոսանքի շրջանում՝ Աշոցքի համեմատաբար բարձրադիր սարահարթն է: Շիրակի լեռնաշղթան տարածվում է Ախուրյան գետի հովտից մինչև Փամբակ գետի վտակ՝ Չիչկան գետի հովիտ, որի առավելագույն բարձրությունը Յուլասար գագաթն է 2556 մ բարձրությամբ: Շիրակի դաշտն ունի 1500-1600 մ բացարձակ բարձրություն, մակերևույթը հարթ է, գրեթե ամբողջությամբ ծածկված հրաբխային ու լճագետային նստվածքներով, որի պատճառով խիստ աղքատ է մակերևույթային ջրերով: Զգալի տարածություններ ծածկված են տուֆային լավաներով: Դաշտի հարավային մասի մակերևույթը կազմված է անդեզիտաբազալտային լավաներից և գրեթե զուրկ է մակերևույթային հոսքից՝ միակ գետը Կարկաչանն է: Մակերեսի մեծությամբ այն Արարատյան դաշտից հետո հանրապետության երկրորդ սարահարթն է:

Աշոցքի սարահարթը գտնվում է ծովի մակերևույթից 1800-2200 մ բարձրության վրա: Սարահարթը բաղկացած է փոքր բլրաթմբերով միմյանցից առանձնացող մի շարք գոգավորություններից: Սարահարթի առանձին տեղամասեր ներկայացված են բազալտային լավաներով, որոնց ճեղքերով Ախուրյան գետը առաջացրել է մինչև 130 մ խորությամբ կիրճ:

Հետազննվող տարածքը գտնվում է գտնվում է Գյումրի քաղաքի ծայր արևելյան մասում: Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից տարածքը գտնվում է Շիրակի սարահարթի սահմաններում: Տեղանքի ռելեֆը հարթ է, գրեթե հորիզոնական, աննշան թեքությամբ ընկնում է դեպի հարավ: Տեղամասի բացարձակ բարձրությունը գտնվում է 1560 մ սահմաններում: Շրջանի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են պլիոցեն-չորրորդական հասակի մեծ հզորությամբ լճային նստվածքներ, հրաբխային տուֆեր ու չորրորդական դելյուվիալ ու դելյուվիալ-պրոյուվիալ գոյացումներ: Հիդրոերկրաբանական տեսակետից գրունտային ջրերը գտնվում են 2,0- 3,5մ. խորության վրա:

ՏԵՂԱՄԱՍԻ ԵՐԿՐԱԲԱՆԱ – ԼԻԹՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Համաձայն <<Արտադրական հետազոտական հետազննական կոդեքսով Պոլիտեխնիկ>>-ի կողմից իրականացնած ինժեներաերկրաբանական տեղանկության եզրակացության տեղամասի երկրաբանա-լիթոլոգիական կառուցվածքը հետևյալն է: Անցած հորատանցքերի տվյալներով հաստատված է, որ տեղամասի երկրաբանա-լիթոլոգիական

կառուցվածքը պարզ է, կազմված է չորրորդական գոյացումներից և ներկայացված է հետևյալ ինժեներա-երկրաբանական տարրերով (ԻԵՏ) վերևից-ներքև:

Գրունտների կարգը ըստ մշակման՝ (ՀՀՇՆ 32-01-2022, ԴՅՇԽ-2001-01)–համարիչում՝ միաշերտի էքսկավատորով, -հայտարարում՝ ձեռքով **ԻԵՏ–1 բուսական շերտ, կիսապինդ:** Շերտի հզորությունը մինչև 0,6մ, տարածված է:

Ըստ մշակման-II/I կ, աղ.101, կ. 8-2 **ԻԵՏ–2ա Նոր, լցովի գրունտներ- ենթակավեր, խիճ, տուֆե բեկորներ շինարարական աղբ:** Շերտի հզորությունը մինչև 0,1...1,5մ, տարածված է ամենուր:

Ըստ մշակման-II/ II կ, աղ.101, կ 23-1**ԻԵՏ–2բ Համեմատաբար հին, լցովի գրունտներ- ենթակավեր, խիճ, տուֆե բեկորներ շինարարական աղբ:** Շերտի հզորությունը մինչև 3,0մ, տարածված է ամենուր:

Ըստ մշակման-II/ II կ, աղ.101, կ 23-1, **ԻԵՏ–3 ենթակավային գրունտներ - բաց շագանակագույն, կիսապինդ:** Շերտի հզորությունը փոփոխական, մինչև 1,6մ:

Ըստ մշակման-III/ III կ, աղ.101, կ 33-4, **ԻԵՏ– 4 միջին խոշորության ավազներ, սորուն, ջրհագեցած:** Շերտի հզորությունը փոփոխական, 1,5...2.5մ:

Ըստ մշակման-I/ I կ, աղ.101, կ 26-1, **ԻԵՏ– 5 բաց շագանակագույն փափուկ պլաստիկ, ջրհագեցած կավեր, հանդիսանում է ջրամերժ շերտ:** Շերտի բացված հզորությունը 6,0մ., տարածված է ամենուր:

Ըստ մշակման-VII / կ, աղ.101, կ 18-1: **ԻԵՏ–6 բետոնե շերտ Շերտի հզորությունը փոփոխական, մինչև 0,3մ:**

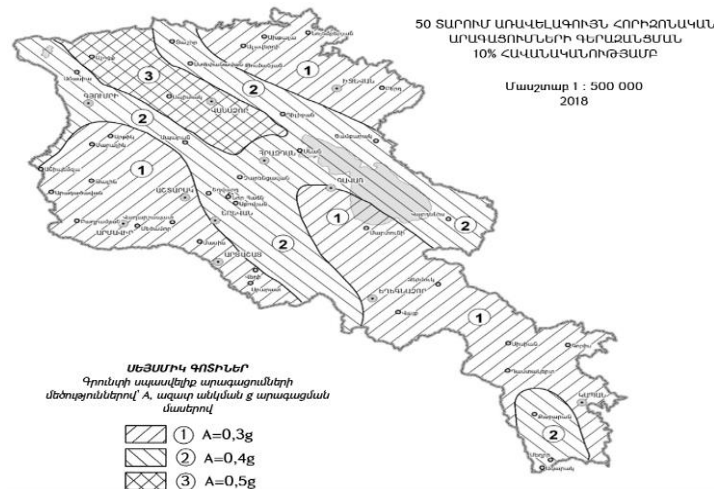
Գրունտների սեզոնային սառեցման ամենամեծ խորությունը 142սմ է:

Էկզոգեն երկրաբանական վտանգավոր երևույթները՝ ինչպիսիք են կարստը, փլուզումները, սողանքները, քարաթափությունը և այլն, կառուցապատման տարածքում բացակայում են:

Գործունեությունը իրականացման տարածքում համաձայն ինժեներաերկրաբանական ուսումնասիրությունների արդյունքների, տեղանքի ինժեներաերկրաբանական պայմանները բարենպաստ են շինարարական աշխատանքների իրականացման համար:

Տարածքի սեյսմիկ բնութագիրը

Ըստ ՀՀ ներկայումս գործող ՀՀՇՆ 20.04-2020թ-ի նորմերի ՀՀ տարածքի սեյսմիկ գոտիացման (շրջանացման) քարտեզի տարածքը գտնվում է սեյսմիկ երկրորդ գոտում՝ գետին սպասվելիք առավելագույն $A_{max}=0.4g$ արագացումով:

Նկար 2. ՀՀ տարածքի հավանական սեյսմիկ վտանգի գոտիավորման քարտեզ

Կլիմա

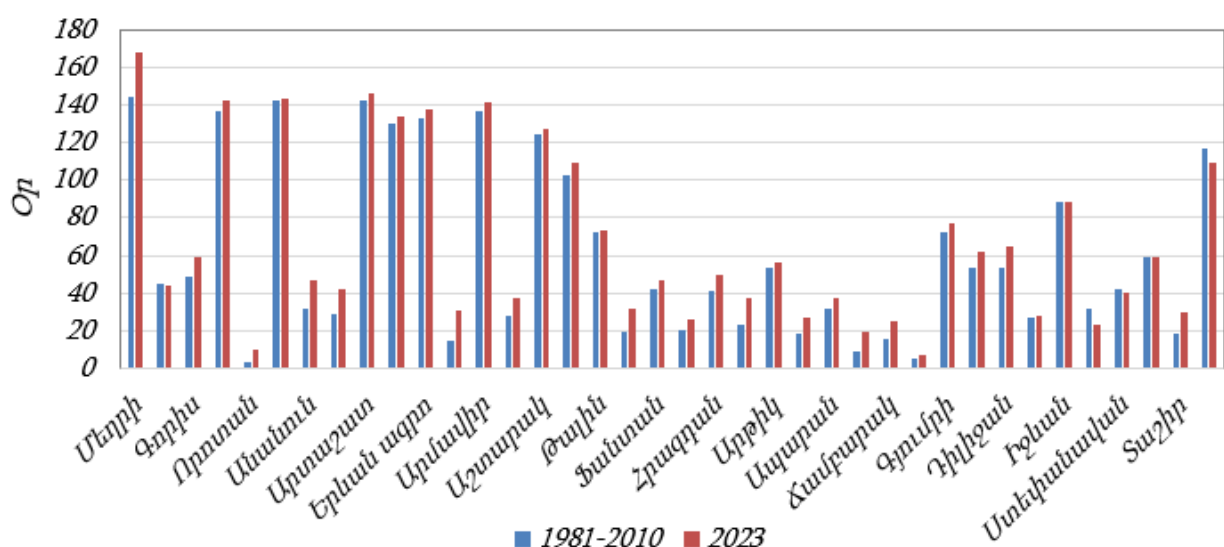
Մարզի կլիման ընդհանուր առմամբ բարեխառն է, սակայն վերընթաց գոտիականության շնորհիվ այստեղ ձևավորվում են առանձին կլիմայական տիպեր՝

1. Բարեխառն՝ մեղմ ամառներով և ցուրտ ձմեռներով կլիմայի տիպը բնորոշ է Շիրակի հարթավայրին և Արագածի հյուսիսարևմտյան լանջերին՝ մինչև 1800մ բարձրությունները: Այս գոտում միջին տարեկան ջերմաստիճանը $5-6^{\circ}\text{C}$ է: Մայիսի վերջում, իսկ երբեմն նաև հունիսի առաջին կեսում այստեղ հնարավոր են վտանգավոր ցրտահարություններ: Ամենատաք ամսվա միջին ջերմաստիճանը Շիրակի հարթավայրում հասնում է 20°C -ի, իսկ Արթիկում՝ մոտ 19°C : Ձմեռը առանձնապես ցուրտ է Շիրակի գոգավորության հատակում, որտեղ հունվարյան միջին ջերմաստիճանը -10°C է: Ձմռան տևողությունը Գյումրիում կազմում է 110-130 օր, իսկ Արթիկում միջինը մոտ 110 օր: Ինվերսիոն երևույթների հետևանքով Գյումրիում օդի ամասական միջին ջերմաստիճանը հունվարին և փետրվարին ավելի ցածր է, քան ավելի բարձրում գտնվող Ամասիա, Ջաջուռ, Արթիկ բնակավայրերում: Ձնածածկույթի միջին տասնօրյակային հզորությունը Գյումրիում կազմում է 20սմ, իսկ Արթիկում՝ ընդամենը 16սմ: Մթնոլորտային տեղումների քանակը տարվա ընթացքում կազմում է 500-600մմ: Ամռանը տեղումների քանակը կազմում է ընդամենը 40-50մմ:

2. Չափավոր ցուրտ, կարճատև զով ամառներով և ցուրտ ձմեռներով կլիմայի տիպը յուրահատուկ է մարզի հյուսիսային շրջաններին և Արագածի արևմտյան լանջերին: Ամառը զով

է ու կարճ: Այս գոտու միջին տարեկան ջերմաստիճանը կազմում է մոտ 2 °C: Ամռան բոլոր ամիսներին հնարավոր են ցրտահարություններ (բացասական ջերմաստիճանները կարող են հասնել -2 - -3 °C): Հուլիս և օգոստոս ամիսներին միջին ջերմաստիճանը մոտ 14 °C է, իսկ բացարձակ առավելագույնը հասնում է 31-33 °C-ի: Կայուն ձնածածկույթը պահպանվում է դեկտեմբերից մինչև ապրիլի կեսերը: Ձնածածկույթի առավելագույն միջին տասնօրյակային հզորությունը կազմում է մոտ 60սմ, իսկ բացարձակ առավելագույնը՝ շուրջ 140սմ: Հունվար և փետրվար ամիսներին միջին ջերմաստիճանը -11 - -12 °C է, իսկ բացարձակ նվազագույնը՝ -31 °C, Աշոցքում այն հասնում է -42 °C (Պաղակն), որի պատճառը ինվերսիան է: Ձմռան ընթացքում բուքով օրերի թիվը միջինը 25օր է, առանձին տարիներին այն հասնում է մինչև 40-45օր: Ձմռանը հաճախակի են մառախուղները. Պաղակնում միջինը կազմում է 15օր, իսկ Արթիկում՝ 30օր: Տարվա ընթացքում տեղումների քանակը կազմում է 600-700մմ: Գերակշռում են հյուսիսային քամիները, որոնց միջին տարեկան արագությունները 2-3մ/վ է:

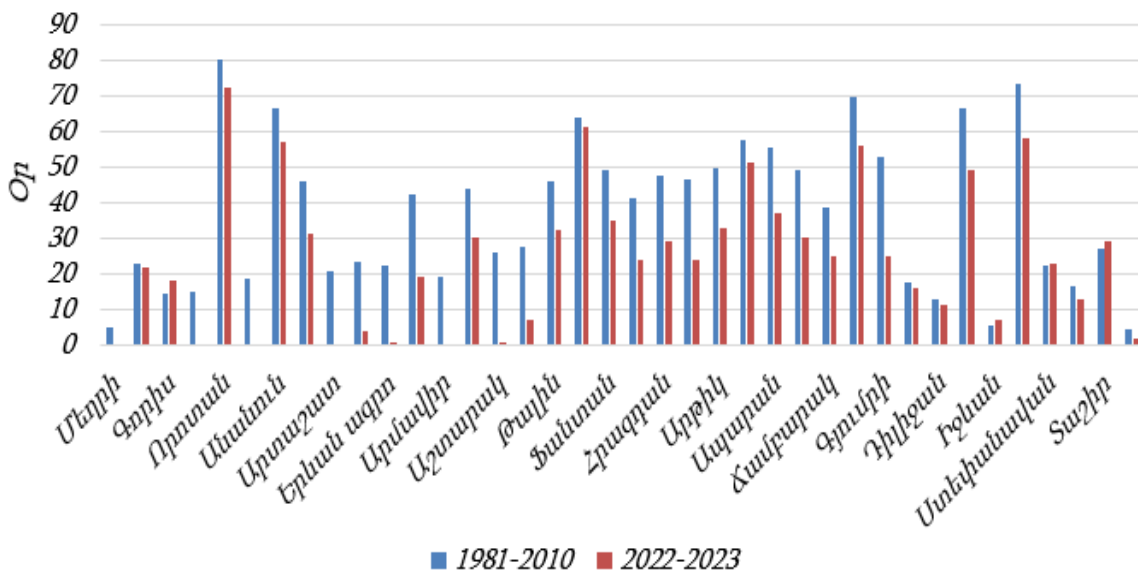
3. Բարձրալեռնային ցուրտ կլիման ձևավորվում է մարզի հյուսիսային շրջանների և Արագածի լեռնազանգվածի 2400-3000մ բարձրություններից վեր: Օդի բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճանը կարող է բարձրանալ մինչև 20 °C, ընդ որում ամռան բոլոր ամիսներին կարող են լինել օդի ջերմաստիճանի 00C-ից ցածր իջնելու դեպքեր: Այստեղ ամռանը պակասում է ամպամած օրերի թիվը և տեղումների քանակը (սակայն մոտ 50մմ-ից ոչ պակաս): Կայուն ձնածածկույթը մնում է մոտ 250օր: Ամենացուրտ ամսվա միջին ջերմաստիճանը -13 - -14 °C է, իսկ բացարձակ նվազագույնը մոտ -39 °C: Տեղումների քանակը այս գոտում 800մմ-ից ավելի է: Քամու արագությունը ամբողջ տարվա ընթացքում միջինը 5-7մ/վ է: Այստեղ հաճախակի են դիտվում 15մ/վ-ից ավելի ուժեղ քամիներ:

Գծապատկեր 1 Ամառային օրերի (SU25) թիվը 2023թ.

Ամառային օրերի (SU25 ինդեքս՝ օրերի թիվը, երբ առավելագույն ջերմաստիճանը 25°C-ից բարձր է) գումարային թիվը 2023 թվականին նորմայից (1981-2010 թթ) բարձր է եղել միջինում՝ 6 օրով, առավելագույն շեղումը եղել է Մեղրիում՝ 24 օր, Մարտունիում՝ 16 օր, Անանուն լեռնանցքում՝ 15 օր:

2022-2023թթ. ձմեռային սեզոնի ID ինդեքսը (օրերի թիվը տարվա ընթացքում, երբ առավելագույն ջերմաստիճանը $T_{xij} < 0^{\circ}\text{C}$) գրեթե բոլոր կայաններում եղել է նորմայից (1981-2010) պակաս՝ միջինը 12 օրով: Սառնամանիքային օրերի քանակը զգալիորեն ցածր է եղել նորմայից Գյումրիում՝ 27 օրով, Աշտարակում՝ 25 օրով, Շորժայում՝ 23 օրով:¹

Գծապատկեր 2. Սառնամանիքային օրեր (IDO), 2022-2023 թթ. ձմեռ

Մայիսին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների զգալի մասում ցածր է եղել նորմայից 1-1,5 աստիճանով, Արարատում, Արմավիրում և Սյունիքի հովիտներում նորմայի սահմաններում՝ մի փոքր բացասական շեղումով: Ամսական տեղումների քանակը կազմել է. Տավուշում նորմայի 63-111%, Վայոց ձորում՝ 60-91%, Սյունիքում՝ նախալեռնային շրջաններում՝ 112-122%, հովտային շրջաններում՝ 65-87%, Շիրակում՝ 67-128%, Կոտայքում՝ լեռնային շրջաններում՝ 91-94%, նախալեռնային շրջաններում՝ 108%, Լոռիում՝ 71-106%, Գեղարքունիքում՝ 40-130%, Արմավիրում՝ 51%, Արարատում՝ 80-109%, Արագածոտնում՝

¹ <https://armmonitoring.am/page/1544>

նախալեռնային շրջաններում՝ 47-67%, լեռնային շրջաններում՝ 51-73%, Երևան քաղաքում՝ 81-100%:

Մայիսի 16-ին՝ Թալինում, 20-ին՝ Գորիսում դիտվել է ուժեղ մառախուղ՝ 40-50մ տեսանելիությամբ: Մայիսի 20-ին և 23-ին հանրապետության շրջանների զգալի մասում դիտվել է քամու ուժգնացում, պոռթկումների ժամանակ հասնելով մինչև 18-23մ/վրկ արագության (Բազրատաշեն՝ 27մ/վրկ): Մայիսի 23-ին առանձին շրջաններում դիտվել է նաև կարկուտ՝ 10-18մմ տրամագծով:

Մարզ / դիտակայան	Դիտման օրը(երը)	Երևույթի անվանումը	Բնութագիրը	Չափանիշը/ Չափորոշիչը	Փաստացի
Արագածոտն/Թալին	16	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50մ	50մ
Սյունիք/Գորիս	20	ուժեղ մառախուղ	տեսանելիություն	≤50մ	40մ
Տավուշ/Բազրատաշեն	23	ուժեղ քամի	արագություն	≥25մ/վրկ	27մ/վրկ

Աղյուսակ 4. Վտանգավոր օդերևութաբանական երևույթներ, 2022թ. Մայիս

Գրունտի սառչման առավելագույն խորությունը ուսումնասիրվող տարածքում կազմում է 1,42մետր:

Բնակավայրի անվանումը	Ամսական միջին արժեքները, օր												Տարեկան
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1. Ամասիա	3.8	4.6	6.9	7.1	5.9	7.8	8.4	8.5	7.0	3.8	3.0	2.5	69
2. Աշտարակ	0.6	1.2	2.8	2.7	3.9	4.8	5.6	5.2	2.8	1.5	1.0	0.5	33
3. Ապարան	1.7	1.4	1.9	2.2	2.0	2.2	1.1	1.0	1.1	1.0	1.2	1.5	18
4. Արարատ	0.4	0.8	1.6	2.1	2.1	2.3	1.5	1.4	0.8	0.6	0.3	0.5	14
5. Արթիկ	2.2	1.8	2.8	3.7	3.9	3.6	3.2	3.8	2.5	2.1	1.2	1.6	32
6. Արմավիր	0.2	0.6	1.7	1.7	2.2	2.7	1.7	1.3	1.0	0.7	0.4	0.4	15
7. Արտաշատ	0.3	0.4	0.9	0.9	1.2	1.0	0.5	0.5	0.2	0.3	0.2	0.4	7
8. Գավառ	4.0	3.4	3.9	3.7	2.8	1.3	0.5	0.5	0.8	2.0	3.0	4.0	30
9. Գյումրի	0.9	1.3	3.5	3.5	3.6	3.4	2.8	3.7	2.0	1.1	1.0	0.8	28
10. Գորիս	4.2	3.3	2.7	1.9	1.2	0.4	0.05	0.1	0.2	0.8	2.7	4.1	22

Աղյուսակ 5. Ուժեղ քամիներով օրերի քանակը²

² https://www.arlis.am/Annexes/7/2024_N03hav.pdf?fbclid=IwAR0B11-zGQfA7gkuFh6o7ZTZgzNDDt753bJD4BTXZT8HeuAff7GbS88Kr24

Բնակավայրի անվանումը	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, %							ըստ ուղղությունների	Անդրորի կրկնելիությունը, %	Միջին ամսական արագությունը, մ/վ	Գերակշռող ուղղությունը հունիս - օգոստոս ամիսներին	Միջին արագություններից նվազագույնը ըստ ուղղությունների հունիսին, մ/վ	Գերակշռող ուղղությունը դեկտեմբեր - փետրվար ամիսներին	Միջին արագություններից առավելագույնը ըստ ուղղությունների հունվարին, մ/վ
		Միջին արագությունը, մ/վ													
		Հյուսիսային	Հյուսիս-արևելյան	Արևելյան	Հարավ- արևելյան	Հարավային	Հարավ-արևմտյան	Արևմտյան	Հյուսիս-արևմտյան						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
11. Գյումրի	հունվար	15	18	8	3	13	19	10	14	85	0.6	ՀսԱրլ	1.9	Հս	0.6
		0.7	0.6	0.5	0.6	0.8	0.5	0.5	0.5						
	ապրիլ	14	17	11	4	12	19	12	11	61	1.7				
		1.8	1.4	1.9	1.6	1.7	1.7	1.5	1.5						
	հուլիս	19	39	24	2	2	4	5	5	56	2.1				
		1.9	1.9	2.2	1.6	1.4	1.4	1.2	1.6						
	հոկտեմբեր	18	20	9	2	12	17	13	9	79	0.8				
		0.8	0.7	0.7	0.6	0.8	0.6	0.6	0.7						

Բնակավայրի անվանումը	Միջին տարեկան մթնոլորտային ճնշում, (հՊա)	Միջին տարեկան արագությունը, մ/վ	Ուժեղ քամիներով (≥15մ/վ)օրերի քանակը	Հաշվարկային արագությունը (մ/վ), որը հնարավոր է մեկ անգամ «ո» տարիների ընթացքում		
				25	50	100
1	2	3	4	5	6	7
11. Գյումրի	846. 6	1.2	28	25	27	29

Աղյուսակ 6. Քամու պարամետրերը

Օդային ավազան

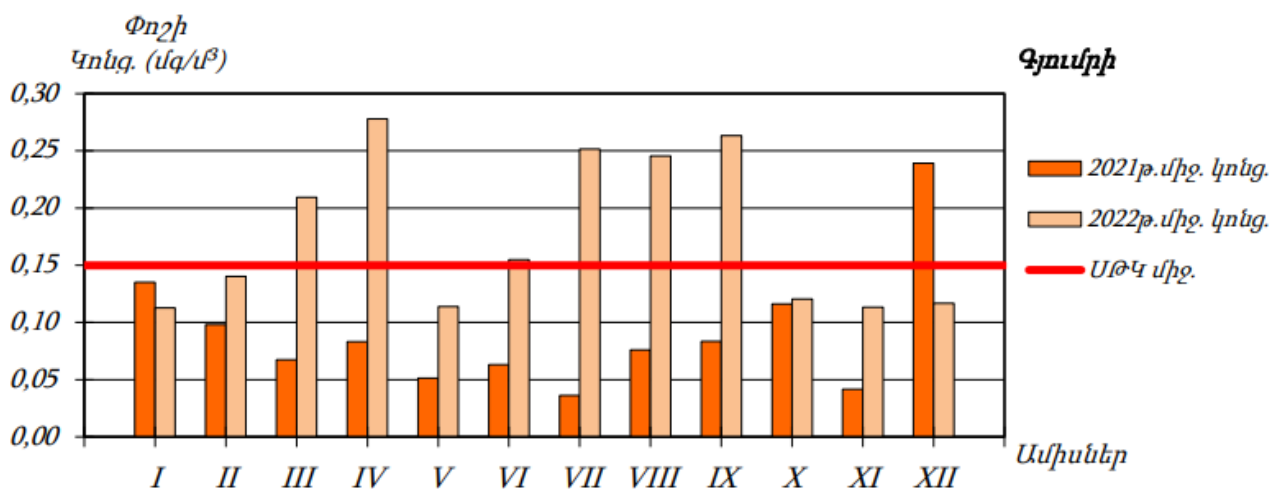
Հայաստանի հանրապետության տարածքում օդային ավազանի աղտոտվածությունը վերահսկվում է Հայաստանի Հանրապետության Շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից:

Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում մթնոլորտային օդի աղտոտվածության դիտարկումներն իրականացվում են հիբրիդային դիտացանցի միջոցով: Այն բաղկացած է 15 հիմնական անշարժ՝ ակտիվ նմուշառման և ավտոմատ դիտարկումների դիտակայանից, որտեղ դիտարկումներն իրականացվում են ամենօրյա կտրվածքով և 214 շաբաթական՝ պասիվ

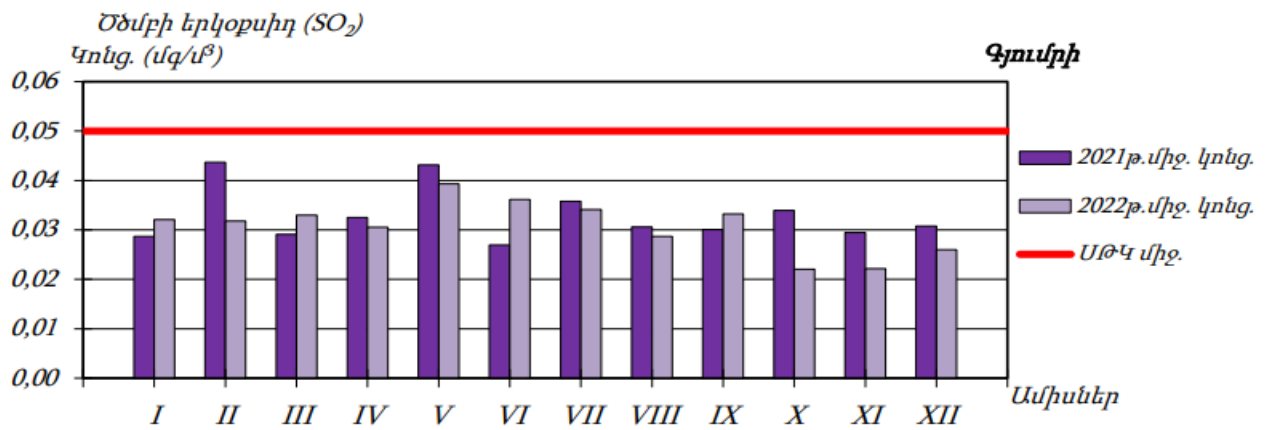
նմուշառման դիտակետից, որտեղ իրականացվում են շաբաթական դիտարկումներ:

ՀՀ և միջազգային պահանջների համաձայն անշարժ դիտակայաններում կատարվում է հիմնական աղտոտող նյութերի՝ ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի երկօքսիդի, փոշու, փոշու մեջ որոշվող մետաղների և գետնամերձ օզոնի (որպես երկրորդային աղտոտիչ) մոնիթորինգ, իսկ շարժական դիտակետերում՝ ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի մոնիթորինգ: Օդի որակի գնահատումը կատարվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 2006 թ. օգոստոսի 2-ի N160-Ն որոշման:

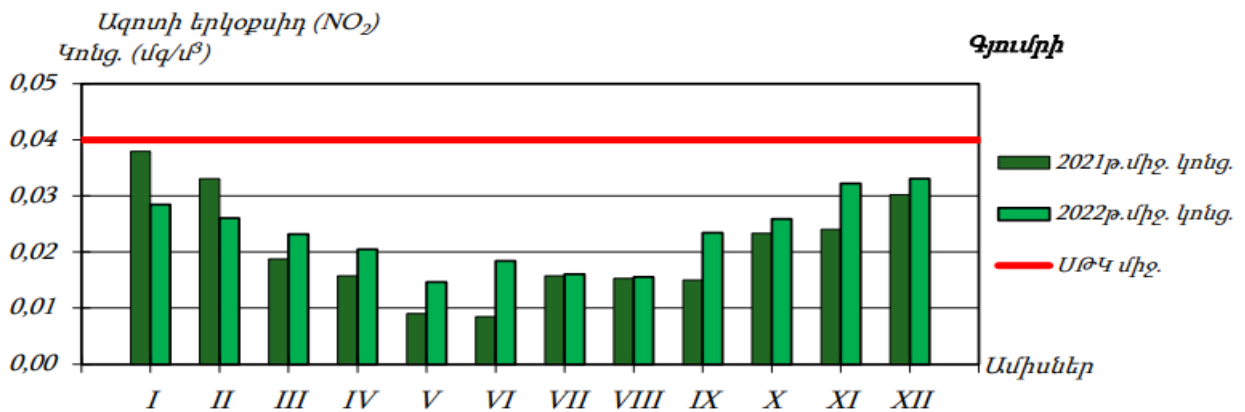
Գյումրի քաղաքում կատարվել են փոշու, ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի դիտարկումներ: Քաղաքում գործում է 24 դիտակետ և 1 դիտակայան: 2022 թվականին քաղաքի մթնոլորտային օդում որոշված ցուցանիշներից փոշու միջին տարեկան կոնցենտրացիան գերազանցել է համապատասխան ՄԹԿ-ն 1.2 անգամ, ազոտի և ծծմբի երկօքսիդները չեն գերազանցել համապատասխան ՄԹԿ-ները: Իրականացված դիտարկումների 45%-ում դիտվել են փոշու, 7%-ում՝ ծծմբի երկօքսիդի, 6%-ում՝ ազոտի երկօքսիդի գերազանցումներ համապատասխան ՄԹԿ-ներից: Քաղաքում մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրներ են հանդիսանում արդյունաբերությունը և քաղաքաշինությունը: Նախորդ տարվա համեմատությամբ փոշու կոնցենտրացիան աճել է մոտ 2 անգամ, ազոտի երկօքսիդի կոնցենտրացիան՝ աճել է 13%-ով, ծծմբի երկօքսիդի կոնցենտրացիան՝ նվազել է 7%-ով:

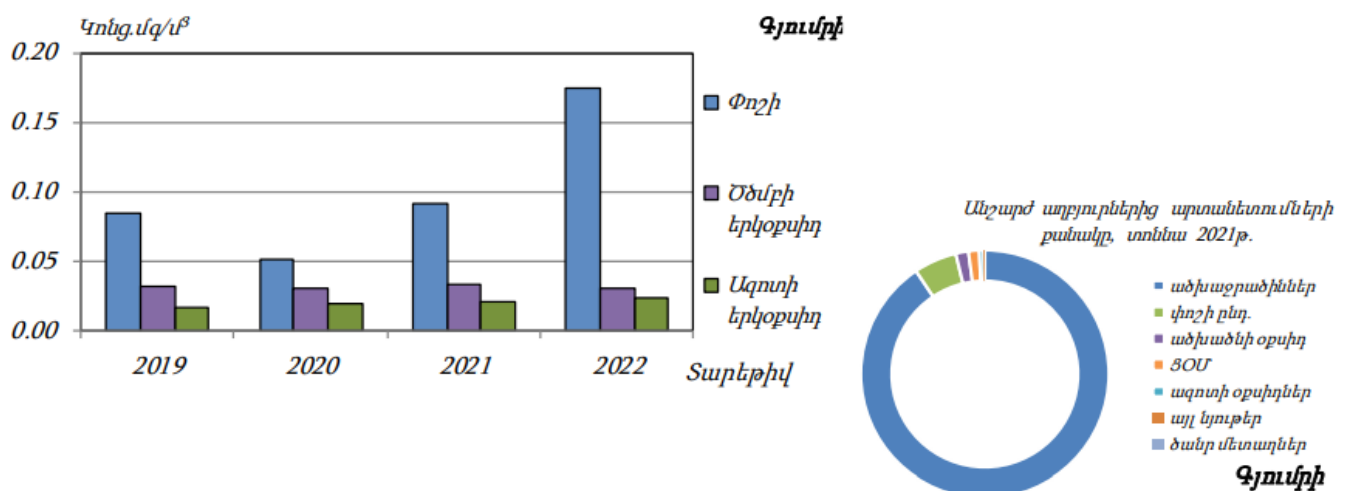
Գծապատկեր 3. Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում փոշու միջին ամսական կոնցենտրացիայի փոփոխությունը 2021-2022 թթ

Գծապատկեր 4. Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիայի փոփոխությունը 2021-2022 թթ.

Գծապատկեր 5. Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում ազոտի երկօքսիդի միջին ամսական կոնցենտրացիայի փոփոխությունը 2021-2022 թթ.

Գծապատկեր 6 Գյումրի քաղաքի մթնոլորտային օդում աղտոտիչների միջին տարեկան կոնցենտրացիայի փոփոխությունը և անշարժ աղբյուրներից վնասակար նյութերի

արտանետումները³

Ստորև աղյուսակի տեսքով բերվում են կլիմայական մի քանի տվյալներ՝ ըստ Գյումրիի օդերևութաբանական կայանի դիտարկումների:

ՕՊԻ ՄԻՋԻՆ ԵՎ ԷՔՍՏՐԵՄԱԼ ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆԸ,
ԶՄՌԱՆ ՍԿԻԶԲԸ, ՎԵՐՋԸ ԵՎ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

Աղյուսակ 1 Օդի միջին ջերմաստիճան

Բնակավայրի անվանումը	Միջին ջերմաստիճանն ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան, °C	Բացարձակ նվազագույն, °C	Բացարձակ առավելագույն, °C
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
9. Գյումրի	-8.5	-6.8	0.0	7.0	11.7	16.0	19.9	19.8	15.6	9.0	1.8	-4.9	6.7	-36.0	38.0

Աղյուսակ 7. Օդի միջին ջերմաստիճանը, Ձմռան սկիզբը, վերջը և տևողությունը

Բնակավայրի անվանումը	մ. ա. / մ. ն.	ըստ ամիսների, °C												ընկ. ամ.
		Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
9. Գյումրի	մ. ա.	-2.7	-0.8	5.9	13.8	18.7	23.3	27.1	27.5	23.8	16.7	8.5	0.6	13.5
	մ. ն.	-13.6	-12.3	-5.4	0.9	5.4	9.1	13.1	12.9	7.9	2.0	-3.8	-9.5	0.5

Աղյուսակ 8. Օդի միջին առավելագույն (մ ա) և միջին նվազագույն (մ ն) Ջերմաստիճանը

Բնակավայրի անվանումը	ա/ն	ըստ ամիսների, °C												Տարեկան
		Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
9. Գյումրի	ա	9.2	14.0	21.5	26.8	29.3	33.1	38.0	37.0	35.1	27.4	20.2	17.6	38.0
	ն	-36.0	-35.0	-27.7	-16.0	-7.6	-3.6	0.3	1.9	-3.7	-12.5	-23.0	-30.0	-36.0

Աղյուսակ 9. Օդի դիտված բացարձակ առավելագույն և նվազագույն ջերմաստիճանը

Ձմռան սկիզբը, վերջը և տևողությունը
(օդի 0°C ջերմաստիճանի կայուն անցումը գարնանը և աշնանը)

Բնակավայրի անվանումը	Սկիզբ	Վերջ	Տևողություն, օր
1	2	3	4
1. Ամասիա	20 նոյեմբեր	28 մարտ	129
2. Աշտարակ	16 դեկտեմբեր	15 փետրվար	62
3. Ապարան	16 նոյեմբեր	28 մարտ	133
4. Արարատ	16 դեկտեմբեր	13 փետրվար	60
5. Արթիկ	25 նոյեմբեր	21 մարտ	117
6. Արմավիր	10 դեկտեմբեր	19 փետրվար	72
7. Արտաշատ	15 դեկտեմբեր	16 փետրվար	64
8. Գավառ	20 նոյեմբեր	27 մարտ	128
9. Գյումրի	24 նոյեմբեր	18 մարտ	115
10. Գորիս	9 հունվար	12 փետրվար	35
11. Դիլիջան	19 դեկտեմբեր	25 փետրվար	69

Աղյուսակ 10. Ձմռան սկիզբ և ավարտ

ՕԴԻ ՀԱՐԱՔԵՐԱԿԱՆ ԽՈՆԱՎՈՒԹՅՈՒՆԸ																			
Օդի հարաբերական խոնավությունը																			
Զնակավայրի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը, %																		
	ըստ ամիսների												Միջին տարեկան	Ամենացուրտ ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը, %		Ամենատաք ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը, %			
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր		Միջին ամսական	Միջին ամսական, ժամը 15-ին	Միջին ամսական	Միջին ամսական, ժամը 15-ին		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
9. Գյումրի			83	81	74	68	69	65	62	60	62	69	76	83	71	83	70	62	41

Աղյուսակ 11. Օդի հարաբերական խոնավություն

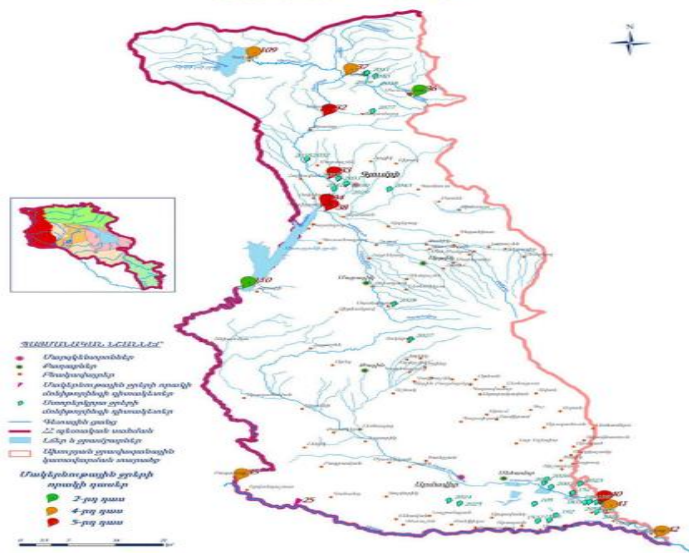
ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՏԵՂՈՒՄՆԵՐԸ															
Մթնոլորտային տեղումները															
Բնակավայրի անվանումը	միջին ամսական Տեղումների քանակը _____ մմ օրական առավելագույն													Տեղումների քանակը նոյեմբեր-մարտ ամիսներին, մմ	Տեղումների քանակը ապրիլ-հոկտեմբեր ամիսներին, մմ
	ըստ ամիսների												Տարեկան		
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
9. Գյումրի	23	25	32	61	88	70	49	36	28	41	29	25	507	134	373
	16	26	24	30	53	42	88	41	36	30	25	32	88		

Աղյուսակ 12. Մթնոլորտային տեղումներ

ՀՀ տարածքում օդային ավազանի ֆոնային աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ ՇՄՆ կողմից:

Ջրային ռեսուրսներ

ՀՀ տարածքում ջրային ռեսուրսների ֆոնային աղտոտվածությունը նույնպես վերահսկվում է «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» կողմից: ՀՀ կառավարության կողմից «Կախված տեղանքի առանձնահատկություններից՝ յուրաքանչյուր ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրի որակի ապահովման նորմերը սահմանելու մասին» որոշմամբ (ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N 75Ն որոշում <https://www.arlis.am/documentview.aspx?docID=65705>) ՀՀ-ում մակերևութային ջրերի որակի գնահատման համակարգը ջրի քիմիական որակի յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ «գերազանց» (1-ին դաս), «լավ» (2-րդ դաս), «միջակ» (3-րդ դաս), «անբավարար» (4-րդ դաս) և «վատ» (5-րդ դաս): Ջրի քիմիական որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով: ՀՀ տարածքում ջրերի կառավարումը կատարվում է 14 գետավազանային կառավարման տարածքների միջոցով:

Նկար 3. ՀՀ Ախուրյանի ջրավազանային կառավարման տարածքի մակերևութային ջրերի որակը 2022թ.

Ախուրյանի ՋԿՏ-ը ներառում է Ախուրյանի և Մեծամորի գետավազանները: Այստեղ ջրային ռեսուրսների աղտոտման հիմնական աղբյուրներ են հանդիսանում կոմունալ-կենցաղային կեղտաջրերը: 2022 թվականին Ախուրյանի ՋԿՏ-ում մակերևութային ջրերի որակի մոնիթորինգն իրականացվել է 10 դիտակետում, որոնցից 10%-ում ջրի որակը գնահատվել է 2-րդ դաս, 40%-ում՝ 4-րդ դաս և 50%-ում՝ 5-րդ դաս: Նախորդ տարվա համեմատ 2022 թվականին ջրի որակի էական փոփոխություն չի նկատվել, բացառությամբ Ախուրյան գետի՝ Ամասիայից ներքև, Գյումրիից վերև և ներքև դիտակետերի, որտեղ ջրի որակը 4-րդ դասից դարձել է 5-րդ դաս:

Աղտոտված գետերից են Ախուրյանը և Կարկաչունը: Ստորերկրյա ջրերի քանակի մոնիթորինգն իրականացվել է 40 դիտակետում, որից 19- ում՝ նաև որակի մոնիթորինգ: 2021 թվականին այս ջրավազանից ջրօգտագործումը կազմել է 729.7մլն մ3, որից 71%- ը բաժին է ընկնում մակերևութային ջրերին, 29%-ը՝ ստորերկրյա ջրերին: Ջրօգտագործումն իրականացվել է հիմնականում ոռոգման (79%), ձկնաբուծության (17%), արտադրական և ծմելու (2-ական %) նպատակներով (<http://armmonitoring.am/publications/cat/16?type=monthly>):

Հիդրոլոգիական դիտարկումներ- Հիդրոլոգիական դիտարկումներն իրականացվում են 16 դիտակետում, այդ թվում՝ 14 գետային և 2 ջրամբարային: Երկու հիդրոլոգիական դիտակետերի ջրի միջին տարեկան ելքերի վերաբերյալ տվյալները և նորմերի նկատմամբ շեղումները ներկայացվում են. աղյուսակում.

Գետ	Ղիտակետ	Միջին տարեկան ելքեր, մ ³ /վ		
		փաստացի	նորմա	%
Ախուրյան	Ախուրիկ	4.52	7.38	61.2
Մեծամոր	Մեծամոր	2.58	20.2	12.8

Աղյուսակ 13. Ախուրյանի ՋԿՏ-ի որոշ ղիտակետերում ջրի ելքը

Մակերևութային ջրերի որակ - Ախուրյան գետի ջրի որակը Ամասիա գյուղից ներքև, Գյումրի քաղաքից վերև և ներքև հատվածներում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս)՝ պայմանավորված ֆոսֆատ իոնով: Բազարան գյուղից ներքև ջրի որակը գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս)՝ պայմանավորված երկաթով և կախութային չոր նյութերով: Աշոցք գետի ջրի որակը Մուսայելյան գյուղից վերև գնահատվել է «լավ» (2-րդ դաս), գետաբերանի հատվածում՝ «անբավարար» (4-րդ դաս)՝ պայմանավորված արսենով և բորով:

Կարկաչուն գետի ջրի որակը գետաբերանի հատվածում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս)՝ պայմանավորված ամոնիում և ֆոսֆատ իոններով, մանգանով և ընդհանուր ֆոսֆորով: Մեծամոր գետի ջրի որակը Վաղարշապատ քաղաքից հարավ գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս)՝ պայմանավորված ամոնիում իոնով, Վաղարշապատ քաղաքից հարավ-արևելք և Ռանչպար գյուղից ներքև հատվածներում՝ «անբավարար» (4-րդ դաս). Վաղարշապատ քաղաքից հարավ-արևելք՝ պայմանավորված ամոնիում և նիտրիտ իոններով, մանգանով, կախութային չոր նյութերով, Ռանչպար գյուղից ներքև՝ նիտրիտ իոնով և բորով:

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրեր - Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրեր Ախուրյանի ՋԿՏ-ում ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի քանակական մոնիթորինգ իրականացվել է 40 ղիտակետում, որտեղ ղիտարկվել են ջրի ջերմաստիճանը, ծախսը և մակարդակը, իսկ 19 ղիտակետից իրականացվել է նաև նմուշառում՝ ջրի քիմիական ուսումնասիրության նպատակով: 2022 թվականին ծախսի նվազագույն արժեքները N2038 և N2039 ղիտակետերում դիտվել է մարտին՝ 1.6 լ/վ, 2.49 լ/վ: Առավելագույն արժեքները նշված ղիտակետերում համապատասխանաբար դիտվել են՝ նոյեմբերին 1.88 լ/վ և սեպտեմբերին՝ 2.97 լ/վ: Տարվա ընթացքում ծախսերի տատանումները համապատասխանաբար կազմել են մինչև 15.0% և 16.3%: (հավելված 1): Աշոցքի N2041 ղիտակետում տարվա ընթացքում դիտարկվել է համեմատաբար կայուն վիճակ՝ աննշան տատանումներով: Նշված ղիտակետերում ջերմաստիճանների տատանումները համեմատաբար մեղմ են (մինչև 6.3%): Ծախսերի տատանումները պայմանավորված են բնական գործոններով: Ախուրյանի ՋԿՏ-ի մոնիթորինգի ղիտակետերը Գյումրիի և Արարատյան գոգավորություններում ներկայացված են բնաղբյուրներով և հորատանցքերով: Գյումրիի գոգավորության Առափի գյուղի վարչական տարածքի N2042 ղիտակետում, որը գտնվում է

Ախուրյան գետի վերին հոսանքի զարգացման նպատակով 2022 թվականին գրունտային ջրերի նվազագույն մակարդակը գրանցվել է օգոստոս ամսին (-1.73 մ), իսկ առավելագույնը՝ մարտ-ապրիլ ամիսներին՝ (-1.3 մ) խորությամբ: Շիրակի գոգավորության արևելյան մասում (դիտակետ N2043, գ.Ախուրյան) գրունտային ջրերի մակարդակը տատանվել է $8.31-9.74$ մ: Այս գոգավորության տարածքի որոշ բնադրություններում բարձր ծախսերը նկատվում են մայիս-հունիս ամիսներին իսկ ցածրը՝ մարտ, օգոստոս ամիսներին (դիտակետեր N2029 Գյումրի Չերքեզի ձոր, N2031 Գյումրի Վարդապետ): Ստորերկրյա ջրերի ծախսի և մակարդակի տատանումները զգալի են Ախուրյանի ՋԿՏ-ում ընդգրկված Արարատյան գոգավորության (կամ Արարատյան արտեզյան ավազանի) դիտակետերում: Ախուրյանի ՋԿՏ-ի 19 դիտակետում 2022 թվականի մայիս և նոյեմբեր ամիսներին իրականացվել է ջրի որակի մոնիթորինգ: Այս ՋԿՏ-ի դիտակետերում հանքայնացման տատանումները կազմել են $0.084-1.9$ գ/լ, նիտրատ իոնի կոնցենտրացիայի տատանումները՝ $0.2-59.4$ մգ/լ, սուլֆատ իոնի կոնցենտրացիաների տատանումները՝ $1.8-976.2$ մգ/լ, արսենի կոնցենտրացիայի տատանումները՝ $0.001-0.21$ մգ/լ: Հանքայնացման գերազանցումներ դիտվել են գյ. Լուսազյուղի N2022 և գյ. Առափիի N2042 գրունտային ջրհորներում, գյ. Արտանետի N2083 հորատանցքում: Նիտրատ իոնի կոնցենտրացիայի գերազանցումներ դիտվել են գյ. Մարմաշեն N2035 աղբյուրում և գյ. Առափիի N2042 գրունտային ջրհորում: Սուլֆատ իոնի կոնցենտրացիայի գերազանցումներ դիտվել են գյ. Արտանետի N2083 հորատանցքում և գյ. Առափիի N2042 գրունտային ջրհորում: Արսենի կոնցենտրացիայի գերազանցումներ դիտվել են գյ. Ապագաի N2020 և գյ. Լուսազյուղի N2022 գրունտային ջրհորների և գյ. Բամբակաշատի N2024 հորատանցքի դիտակետերում: Պղնձի և կապարի կոնցենտրացիաների տատանումները համապատասխանաբար կազմել են $0.0002-0.008$ մգ/լ, $0.0001-0.007$ մգ/լ, և չեն գերազանցել համապատասխան ՄԹԿ-ները:

Որպես կանոն, բնակավայրերում իրականացվող շինարարության ժամանակ ժամանակավոր ջրամատակարարման համար ջրի հիմնական աղբյուր է ծառայում համայնքային ջրամատակարարման ցանցը, որը շինարարության ողջ ընթացքում ապահովվելու է անհրաժեշտ ջրապահնաջր: Շինարարական հոսքաջրերի հեռացման վայրը, ձևը, եղանակը կորոշվի կապալառուի կողմից՝ շինարարության արտադրության նախագծի (ՈՒՄՈՒ) սահմաններում:

Նախատեսվող գործունեությունը ջրային ավազանի աղտոտվածությունը չի ավելացնի, քանի որ նախատեսված են անհրաժեշտ միջոցառումներ ուղղված հնարավոր ազդեցությունների նվազեցմանը:

Բուսական և կենդանական աշխարհ

Պայմանավորված բնակլիմայական պայմաններով Շիրակի մարզը հանդիսանում է հանրապետության ամենասակավանտառ մարզը: Անտառային պետական ֆոնդը կազմում է հանրապետության տարածքի 11.2%-ը, իսկ Շիրակի մարզում այն կազմում է ընդամենը 1%-ը: Անտառների պակասը բերել է կլիմայի խիստ չորայնության և էրոզիոն երևույթների ակտիվացման: Տարածաշրջանում գերակշռում են լեռնատափաստանային և լեռնամարգագետնային բուսատեսակները: Հողերի մշակումը, դաշտապաշտպան անտառաշերտերի ստեղծումը, խոտհարքերը, նաև հրդեհները բացասաբար են ազդում հանրապետության բուսածածկույթի և կենդանական աշխարհի վրա:

Կենսաբազմազանությունն ունի բնապահպանական կարևոր նշանակություն, կարևոր գործոն է երկրի կլիմայի ձևավորման, ջերմային և ջրային ռեժիմների կարգավորման, օդը վտանգավոր գազերից և այլ նյութերից մաքրման, հողը էրոզիոն գործընթացներից պաշտպանման, շրջակա միջավայրի սանիտարահիգիենիկ բարվոք վիճակի ապահովման համար: Ջավախք-Շիրակ բարձրավանդակի կենսաբազմազանության պահպանման համար մարզում գործում է «Արփի լիճ» ազգային պարկը:

Կապված խոնավության քանակից և ջերմային պայմաններից՝ այստեղ գերակշռում են տափաստանային լանդշաֆտների լեռնային տարբերակները: Տեղանքի բարձրության և խոնավության ավելացմանը զուգընթաց, տափաստանային լանդշաֆտները տեղի են տալիս ալպյան մարգագետիններին: Լեռնային ռելիեֆի շնորհիվ տափաստանային գոտու բնական պայմանները բազմազան են, ուստի այստեղ ձևավորվում են չոր լեռնատափաստանային և լեռնատափաստանային լանդշաֆտները:

Նկար 4. ՀՀ լանդշաֆտային գոտիները

Բուսական աշխարհ: Համաձայն Շիրակի մարզի միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման փաստաթղթի՝ մարզն ունի բազմազան բուսականություն՝ պայմանավորված բնական պայմանների առանձնահատկություններով:

Բուսական ծածկույթի բազմազանության վրա առանձնապես մեծ ազդեցություն է թողնում մարզի մակերևույթը: Շիրակի մարզում, ներքևից վերև իրար են հաջորդում բուսականության հետևյալ տիպերը.

- Լեռնատափաստանային բուսականություն- տարածված է մարզի ցածրադիր շրջաններից մինչև 2300-2400մ բարձրությունների վրա: Զբաղեցնում է ընդարձակ մակերես, ունի հարուստ տեսակային կազմ: Տարածված են տարատեսակ խոտաբույսեր՝ փետրախոտ, սեզ, շյուղախոտ, կծմախոտ, թիթեռնածաղիկ, լոբազգիներ, ինչպես նաև օշինդր (յավշան) դաշտավլուկ, անթառամ և այլն: Փետրախոտային

տափաստաններից մի փոքր ավելի բարձր տափաստանային բուսականության մի առանձին տիպ են կազմում հացազգատարախոտային բույսերը: Դրանց հաճախ կոչում են տարախոտային տափաստաններ:

- Մարգագետնատափաստանային բուսականություն- տարածված է 2300մ-ից վեր, համեմատաբար խոնավ վայրերում, որի շնորհիվ հարուստ է փարթամ և հյութեղ խոտերով: Այն բաժանվում է երկու ենթագոտու՝ ստորին կամ մերձալպյան և վերին կամ ալպյան: Մերձալպյան մարգագետինները միջանցիկ դեր են կատարում և կազմված են բարձր խոտերից: Այս ենթագոտին զբաղեցնում է 2800-2900մ բարձրությունները: Մերձալպյան գոտում տարածվում են ցորնազգիները, լոբազգիները և տարախոտերի այլ տեսակներ՝ ցորնուկ, դաշտավլուկ, հոտավետ հասկիկ, ինչպես նաև երեքնուկ, խատուտիկ, մեխակ և այլն:

- Բուն ալպյան բուսականությունը տարածվում է 2800-2900մ-ից վեր բարձրություններում: Այն ծածկված է խոշոր, վառ գույնի ծաղիկներով, որոնք հաճախ այնքան խիտ են և բազմերանգ, որ նմանվում են գորգերի՝ կոչվելով «ալպյան գորգեր»:

Տարածաշրջանը հարուստ է բազմաթիվ օգտակար բուսատեսակներով. ուտելի և համեմունքային՝ սիբեխ սովորական, դաղձ երկարատերև, ուրց, ազնվամորի, և այլն, մեղրատու՝ աստղածաղիկ իտալական, իժախոտ սովորական, գերիմաստի, փշատենի նեղատերև, առվույտ ցանովի, երեքնուկ մարգագետնային, գնարբուկ խոշորաբաժակ, սալորենի, ազնվամորի և այլն, դեղատու՝ ծնեփակ դեղատու, ծորենի սովորական, սիբեխ սովորական, անթառամ ծալքավոր, փիփերթ անտառային, դաղձ երկարատերև, սինդրիկ արևելյան, եղինջ երկտուն, արոսենի և այլն, կերային՝ դաշտավլուկ կաղնուտային, սիզախոտ մարգագետնային, շյուղախոտ մարգագետնային, ոզնախոտ հավաքված, վարսակ դատարկ, կորնգան

անդրկովկասյան, երեքնուկ վարելահողային, երեքնուկ մարգագետնային, երեքնուկ մազմզոտագլուխ, վիկ խայտաբղետ և այլն:

Հանդիպում են նաև ուտելի սնկեր, որոնցից ամենատարածվածներից են՝ շամպինյոն սովորականը (*Agaricus campestris*), կալոցիբե մայիսյան կամ շարքասունկ մայիսյան (*Calocibe gambosa*), ձմեռային կոճղասունկ (*Flammulina velutipes*), շեկլիկ կամ կաթնասունկ նրբահամ (*Lactarius deliciosus*), ականջասունկ սովորական (*Pleurotus ostreatus*) և այլն:

Տարածաշրջանում աճող ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներից են. Սոխ Օլթիի (*Allium oltense*), Սոխ ժայռի, (*Allium rupestre*), Սոխ անհարթացողուն (*Alium scabriscapum* Boiss. & Kotschy), Գետնաստղ ցեղակից (*Asperula affinis*), Արքայածաղիկ բլրակային(*Fritillaria collina*), Թրաշուշան ջավախքի(*Gladiolus dzhavakheticus*), Սինձ հայկական(*Tragopogon armeniacus*), Կատվախոտ բրդատերև (*Valeriana eriophylla*), Գազ չորասեր(*Astragalus xerophylus* Ledeb.), Զանգակ Մասալսկու(*Campanula massalskyi* Fomin), Կարծրածղիկ կնճռուկ բազմամյա(*Scleranthus perennis* L.), Խլուպուզ Գրոյտերի(*Merendera greuteri* Gabrielian) և այլն:

Նկար 5. Կարծրածաղիկ

Նկար 6. Խլուպուզ Գրոյտերի

Կենդանական աշխարհ: Համաձայն «Շիրակ» միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման նախագծի՝ աշխարհագրական դիրքի առումով Շիրակի մարզն ընկած է Կովկասյան և Փոքրասիական կենդանաաշխարհագրական մարզերի միջև: Կենդանական աշխարհի բազմազանությունն կապված է բուսականության բազմազանությամբ: Որոշ կենդանիներ, իրենց շարժունականության շնորհիվ, հանդիպում են գրեթե բոլոր գոտիներում: Դրանցից են նապաստակը, գայլը, աղվեսը, դաշտամուկը, աքիսը և այլն: Կենդանիների որոշ տեսակներ էլ փոփոխվում են ըստ վերընթաց գոտիների:

- Լեռնատափաստանային գոտին առաջին հերթին բնորոշ է կրծողներով: Տարածված են դաշտամուկը, ճագարամուկը, գետնասկյուռը փոքրասիական համատերը, կույր մուկը և այլն:

- Մերձալպյան և ալպյան գոտում տարածված են թռչունների մի քանի տեսակ՝ արծիվ, գառնանգղ, եղջերավոր արտույտ, լեռնային հնդկահավ, ճնճղուկ: Շատ են միջատներն ու թիթեռները: Կաթնասուններից երբեմն հանդիպում է վայրի ոչխարը (մուֆլոն) և հազվադեպ՝ բեզուարյան այծը:

Շիրակի մարզն ընկած է Կովկասյան և Փոքրասիական կենդանաաշխարհագրական մարզերի միջև: Մարզում տարածված որոշ կենդանիներ, իրենց շարժունականության շնորհիվ, հանդիպում են գրեթե բոլոր գոտիներում: Դրանցից են նապաստակը, գայլը, աղվեսը, դաշտամուկը, աքիսը և այլն: Բնադրող թռչուններից տարածքում հայտնի են դաշտային և եղջերավոր արտույտը, հոպոպը: Միջատներից բնորոշ են ձիուկներ, շաղգամ, ավորոտան:

Շիրակի մարզում հայտնի է ողնաշարավոր կենդանիների 212 տեսակ, որոնցից՝ ձկների 16 տեսակ, երկկենցաղների՝ 3, սողունների՝ 14, թռչունների՝ 139, կաթնասունների՝ 40 տեսակ: Շիրակի մարզում հայտնի է շուրջ 1650 տեսակ անողնաշար կենդանիներ, որոնցից իրենց բազմազանությամբ աչքի են ընկնում հողվածոտանիները, հատկապես այդ տիպին պատկանող միջատները՝ ընդգրկված հետևյալ կարգերում՝ ոտնապոչիկավորներ (Podura), երկպոչիկավորներ (Diplura), խոզանապոչիկավորներ (Thysanura), միօրիկներ (Ephemeroptera), ճպուռներ (Odonata), խավարասերներ (Blattodea), աղոթարարներ (Mantodea), ականջմտնուկներ (Dermoptera), գարունիկներ (Plecoptera), ուղղաթևավորներ (Orthoptera), հավասարաթևավորներ (Homoptera), փետրակերներ (Mallophaga), կիսակարծրաթևավորներ (Hemiptera), տրիպսներ (Thysanoptera), կարծրաթևավորներ (Coleoptera), թեփուկաթևավորներ (Lepidoptera), թաղանթաթևավորներ (Hymenoptera), լվեր (Siphonaptera), երկթևանիներ (Diptera), կաթնասուններից՝ փոքր անտառամուկը, դեղնափոր տափաստանամուկը, սրականջ գիշերաչղջիկը, գորշ գայլը, սովորական աղվեսը և այլն:

Մարզի գետերում և ջրամբարներում հանդիպում է 16 ձկնատեսակ, որոնք են՝ կարմրախայտ, ծիածանախայտ, ծածան, արևելյան տառեխիկ, արևելյան թեփուղ, արծաթափայլ կարաս, սպիտակ ամուր, Կուրի սպիտակաձուկ, Կուրի բեղաձուկ, մուրձի, կողակ, կապույտ, Կուրի ենթաբերան, մանրաթեփուկ, ամուրյան նրբաձուկ և հաշամ: Հանդիպում է Երկկենցաղներից՝ լճագորտը, փոքրասիական գորտը և կանաչ փոփոխական դողոշը, սողուններից՝ շերտավոր, հայկական ժայռային, փոքրասիական, Վալենտինի ժայռային, նաիրյան ժայռային մողեսներ և այլն, սովորական պղնձօձը, բազմագույն սահնօձը, սովորական լորտուն, ջրային լորտուն, հայկական լեռնատափաստանային իժը:

Շիրակի մարզի տարածքներում տարվա տարբեր սեզոններին կարելի է հանդիպել 139 տեսակ թռչնատեսակներ՝ սովորական ճուռակը, մոխրագույն կաքավը, լորը, սագանմաններ, հավազգիներ, աղավնանմաններ, ճնճղուկանմաններ, բվանմաններ, ժայռային ծիծեռնակը (*Ptyonoprogne rupestris*), և այլն:

Հայաստանի Հանրապետության կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված հազվադեպ և անհետացող կենդանատեսակներից Շիրակի մարզում ներկայացված են ընդամենը 12-ը. Մորելիս հայկական (*Gomphocerus armeniacus*), Նինայի կապտաթիթեռ (*Agrodiaetus ninae*), Մնեմոզինա կամ սև ապոլոն (*Parnassius mnemosyne*), Մզաթև մեղու (*Lithurge fuscipenne*), Հաստածղրիղ լայնացած (*Bradyporus dilatatus*), Մեծ ենթարծիվ (*Aquila clanga Pallas*), Կրկնակոցար (*Gallinago media*) և այլն: ՀՀ կարմիր գրքում գրանցված սողուններից՝ Փոքրասիական մողեսը (*Parvilacerta parva*), Սպիտակափոր մողես (*Darevskia unisexualis*), Հայկական լեռնատափաստանային իժ (*Vipera eriwanensis*) և այլն, թռչնատեսակներից՝ Գիշանգո (*Neophron percnopterus*), Տափաստանային արծիվ (*Aquila nipalensis*), Քարարծիվ (*Aquila chrysaetos*), Ներկարար (*Coracias garrulus*), Բազեանմաններ (*FALCONIFORMES*) և այլն, կաթնասուններից՝ Գորշ արջ (*Ursus arctos*), Խայտաքիս (*Vormela peregusna*), Շիղկովսկու դաշտամուկ (*Microtus schidlovskii*) և այլն; Նախատեսվող գործունեության տարածքում կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակները, կենդանատեսակները և կենդանիների բնադրավայրերը բացակայում են:

Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ

ՀՀ Շիրակի մարզում կենսաբազմազանության պահպանության նպատակով ՀՀ կառավարության 2009թ ապրիլի 16-ի N 405-Ն որոշմամբ հիմնադրվեց «Արփի լիճ» ազգային պարկը՝ 21039,3 հա ընդհանուր տարածքով: Արփի լիճը գտնվում է ՀՀ Շիրակի մարզում՝ Աշոցքի սարահարթում, Թուրքիայի և Վրաստանի սահմանին, ծովի մակարդակից 2023մ բարձրության վրա: Լճի ջրերը գոյանում են մոտակա լեռնային աղբյուրներից, գետակներից ու ձնհալից: Արփի

լճից սկիզբ է առնում Ախուրյան գետը: Լիճն արհեստականորեն ընդլայնելուց հետո, այն դարձավ երկրորդ ամենամեծ ջրային ավազանը Հայաստանում՝ Սևանից հետո: Արփի լճի ջուրն օգտագործվում է ոռոգման և էներգիա ստանալու համար: Լիճը հարուստ է թռչնաշխարհով՝ մոտ 140 թռչնատեսակ, կաթնասուններով՝ մոտ 30 տեսակի, 670 տեսակի բույսերով: Այստեղ բնակվող թռչունների որոշ տեսակներ ընդգրկված են «Բնության Պահպանության Միջազգային Միության» (IUCN) Կարմիր ցուցակում:

«Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2008 թ. օգոստոսի 14-ի N 967-Ն (<https://www.arlis.am/documentview.aspx?docID=61505>) որոշման համաձայն գործունեության տարածքում առկա են.

Երկրաբանական հուշարձաններ

«Ամասիայի» քարանձավ	Շիրակի մարզ, Ամասիա գյուղից 1.5 կմ արլ, Ախուրյան գետի կիրճի աջ ափին, նրա հունից 80 մ բարձրության վրա, ծ.մ-ից 2000 մ բարձրության վրա
«Կրիա» քարե բնական քանդակ	Շիրակի մարզ, Երևան-Գյումրի խճուղու ձախ կողմում, Լանջիկ և Մարալիկ բնակավայրերի միջև

Զրաերկրաբանական հուշարձաններ

«Ամասիայի աղբյուր N 1»	Շիրակի մարզ, Ամասիա գյուղից 1.5 կմ հվ-արմ, Ախուրյան գետի կիրճի ձախ ափին, ծ.մ-ից 1735 մ բարձրության վրա
«Ամասիայի աղբյուր N 2»	Շիրակի մարզ, Ամասիա գյուղից 1.5 կմ հվ-արմ, Ախուրյան գետի կիրճի ձախ ափին, ծ.մ-ից 1750 մ բարձրության վրա
«Ամասիայի աղբյուր N 3»	Շիրակի մարզ, Ամասիա գյուղից 1.8 կմ հվ-արմ, Ախուրյան գետի կիրճի ձախ ափին, ծ.մ-ից 1745 մ բարձրության վրա
«Գոմերի տակի աղբյուր»	Շիրակի մարզ, Աշոցք գյուղից հվ-արլ ծայրամասում, ծ.մ-ից 1980 մ բարձրության վրա
«Աչքասար» աղբյուր	Շիրակի մարզ, Բավրա գյուղից 5 կմ հս-արլ, ծ.մ-ից 2430 մ բարձրության վրա
«Զույգաղբյուր» աղբյուր	Շիրակի մարզ, Զույգաղբյուր գյուղից 200 մ արմ, գետակի աջ ափին, ծ.մ-ից 2015 մ բարձրության վրա
«Լուսաղբյուր» աղբյուր	Շիրակի մարզ, Հարթաշեն գյուղից 1.2 կմ արլ, Գյումրի-Տաշիր ավտոճանապարհից 150 մ ձախ, ծ.մ-ից 2030 մ բարձրության վրա
«Անանուն» աղբյուր	Շիրակի մարզ, Հարթաշեն գյուղի արտադրամասից 1.8 կմ հվ-արմ, ծ.մ-ից 2180 մ բարձրության վրա

Համաձայն նույն որոշման Կենսաբանական հուշարձաններն են՝

«Ղոդոգնուն կաղամախու ծառուներ»	Շիրակի մարզ, Ամասիա գյուղից 3 կմ արմ, ծ.մ-ից 3200 մ բարձրության վրա
«Փետրախոտային տափաստան»	Շիրակի մարզ, Ամասիա գյուղից 3 կմ հս-արմ
«Փոքր Արտենի» հրաբուխ	Արագածոտնի մարզ, Արևուտ գյուղից 2.5 կմ հվ-արմ

Ջրագրական հուշարձաններ

«Անանուն» լիճ	Շիրակի մարզ, Արթիկի ենթաշրջան, Ախուրյանի ջրավազանում, ծ.մ-ից 3200 մ բարձրության վրա
«Թագավորական» լիճ	Շիրակի մարզ, Մանթաշ գետի վերին հոսանքում, ծ.մ-ից 3050 մ բարձրության վրա
«Ամասիայի» ջրվեժ	Շիրակի մարզ, Ախուրյան գետի աջակողմյան վտակի վրա, համանուն գյուղից արլ
«Մանթաշի» ջրվեժներ	Շիրակի մարզ, Մեծ Մանթաշ գյուղից 16 կմ հվ-արմ, համանուն գետի աջ վտակի վրա

Տվյալ տարածքում բացակայում են նաև պատմամշակութային արժեք ներկայացնող կառույցները կամ հուշարձանները:

Հողօգտագործում, տարածքի բարեկարգում և կանաչապատում

Ըստ անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականի (վկայականը բերված է հավելված 2-ում) կառուցապատվող տարածքը պատկանում է Վոլոդյա Բազարյանին, ով վարձակալության է հանձնելու Բի Էյ Վի ընկերությանը. (Ընկերությանը Գյումրու համայնքապետարանի կողմից տրվել է 09.10.2023թ. տրված N 225 նախագծման թույլտվությունը՝ բերված հավելված 13-ում): Տարածքը և հողատարածքը ապահովված են կադաստրային փաստաթղթերով, հողատարածքը սահմանազատված է:

Կառուցապատման տարածքը ներառված չէ հատուկ պահպանման ենթակա գոտիների ցանկում և չի հանդիսանում հատուկ կարգավորման օբյեկտ:

Նախագծային փաստաթղթերը պարունակում են առանձին բաժին տվյալ տարածքի բարեկարգման և կանաչապատման վերաբերյալ, համաձայն որի 5400 քմ տարածքում կստեղծվեն կանաչապատ գոտիներ տարբեր ծառատեսակների և թփատեսակների համադրմամբ: Կանաչապատման համար նախատեսված են բուսատեսակները՝ համապատասխան քանակներով, բերված են ստորև.

- Տույա-20
- Եղնի-5
- Սոճի-10 հատ
- Սամշիտ-40 հատ:

Կանաչապատման համար կիրառվող բուսատեսակներն իրենց էկոլոգիական, կենսաբանական և կլիմայական առանձնահատկություններով հարմարված կլինեն նշված տեղանքի բնակլիմայական պայմաններին և լիարժեքորեն կկատարեն իրենց սանիտարահիգիենիկ գեղագիտական գործառույթները: Կանաչապատման և նախագծով ընտրվել են էկոլոգիապես առավել կայուն ծառատեսակներ, որոնք համապատասխանում են տվյալ տարածքի բնակլիմայական պայմաններին):

Հայտնում ներկայացված է տարածքի բարեկարգման և կանաչապատման նախագիծը (տես՝ հավելված 6):

Նախատեսվող կանաչապատման աշխատանքների համար անհրաժեշտ բուսահողի ձեռքբերումը, տեղափոխումն ու օգտագործումը կիրականացվի ՀՀ գործող օրենսդրության պահանջներին համապատասխան՝ նախապես համաձայնեցնելով համայնքապետարանի հետ:

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Նախատեսվող գործունեության իրականացման ժամանակ շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր են որոշակի բացասական ազդեցություններ, որոնք սակայն կկրեն ժամանակավոր բնույթ: Վերջիններս հիմնականում առնչվում են շինարարական աշխատանքների հետ, հետևաբար իրենց բնույթով կլինեն սահմանափակ և կարճատև: Դրանք հնարավոր է կանխել կամ նվազեցնել շինարարական լավ պրակտիկայի արդյունքում:

Նախատեսված բոլոր աշխատանքներն իրականացվում են բնակավայրի տարածքում, ուր բացակայում են բնական լանդշաֆտները:

• Օդի աղտոտում

Ծրագրի իրականացման ընթացքում հիմնականում կանխատեսվում է օդի աղտոտում՝ պայմանավորված հողային աշխատանքների ընթացքում անօրգանական փոշու ժամանակավոր արտանետումներով Հորատման (առանց պայթեցումների), բեռնման և թափոնակույտման ընթացքում հողային հանույթից փոշու արտանետումները կարելի է հաշվել ստորև բերված արտահայտությամբ

$$Q = K1 \times K2 \times K3 \times K4 \times K5 \times K6 \times B \times G \times 10^6 / 3600 \text{ (գ/վ), որտեղ } ^\circ$$

K1 -ը փոշու զանգվածային բաժինն է հողային հանույթում, 0.05

K2 -ը՝ փոշու մասնաբաժինը, որը կարող է անցնել աերոզոլային մասնիկների, 0.02

K3 -ը գործակից է, որը հաշվի է առնում քամու միջին արագությունը (մ/վ), 1.2

K4 -ը գործակից է, որը հաշվի է առնում տարածքի պայմանները, 1

K5 -ը գործակից է, որը հաշվի է առնում հանույթի խոնավությունը, 0.4

K6 -ը գործակից է, որը հաշվի է առնում հանույթի չափերը, 0.1

B-ն գործակից է, որը հաշվի է առնում հողաթափման բարձրությունը, 0 6

G -ն՝ հողային հանույթի զանգվածն է 1 ժամում, տ/ժ

Հողային աշխատանքների տևողությունը գնահատվում է

1,5 ամիս x 22 օր x 8 ժամ = 264 ժամ/շինարարություն:

Հողային հանույթի ընդհանուր զանգվածը կազմում է $G=1200\text{մ}^3$: $264 = 4,54 \text{ մ}^3/\text{ժամ}$ կամ, հաշվի առնելով տեսակարար կշիռը՝ $4,5\text{մ}^3/\text{ժամ} \times 1,7 \text{ տ/մ}^3 = 7,718 \text{ տ/ժամ}$:

$$Q = 0.05 \times 0.02 \times 1.2 \times 1 \times 0.4 \times 0.1 \times 0,6 \times 7,718 \times 10^6 / 3600 = 0,0612 \text{ գ/վրկ}$$

Գումարային փոշու արտանետումները հողային աշխատանքների ժամանակ կկազմի՝

$$0.0612\text{գ/վ} \times 264 \text{ ժ/շ} \times 3600 \text{ վ/10}^6 = 0,059 \text{ տ/շին.ժամանակահատված}$$

Շինարարության ընթացքում վերը նշված արտանետումները կլինեն տեղայնացված, ենթակա արագ ցրման և ժամանակավոր՝ հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների ժամանակավոր բնույթը: Թույլատրված նորմերի սահմաններում ներկայացված արտանետումների պահումը և հնարավոր վնասակար ազդեցությունները կբացառվեն կամ կնվազեցվեն բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլանում ներկայացված միջոցառումների իրականացման դեպքում (տես՝ ԲՄԿՊ, 3);

Շրջակա միջավայրի պահպանություն), մասնավորապես փոշու արտանետումները նվազեցնելու համար կիրականացվի շինհրապարակի պարբերաբար ջրցանում, շինանյութ տեղափոխող մեքենաների երթևեկությունը կկազմակերպվի թափքի ծածկման պայմաններում, ինչպես նաև կիրականացվի շին հրապարակ մուտք գործող և լքող մեքենաների անվադողերի լվացում:

Հարակից բնակելի և հասարակական շենքերից բողոքների դեպքում լրացուցիչ կիրականացվի նաև օդի աղտոտվածության գործիքային չափումներ, որոնք կհամեմատվեն օրենսդրական նորմերի և ելակետային տվյալների հետ:

• Աղմուկի և թրթռումների ազդեցություն

Համապատասխան բնապահպանական միջոցառումների կիրառման դեպքում /տես՝ ԲՄԿՊ, Շրջակա միջավայրի պահպանություն/ շինարարական աղմուկի և թրթռումների մակարդակը չի գերազանցի ՀՀ-ի սահմանված նորմերը արտադրամասի հարակից տարածքում, հաշվի առնելով առկա ազդակիր շինությունների (բնակելի և հասարակական շենքեր, բիզնեսի կետեր) հետավորությունը շինտարածքից (մոտ 20-50մ): Հարակից տների և շենքերի բնակչության հնարավոր բողոքների դեպքում կիրականացվեն աղմուկի թրթռումների մակարդակների գործիքային և չափագրումներ:

• *Ջրօգտագործում և ջրային համակարգերի վրա ազդեցություն*

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում ջուրը հիմնականում օգտագործվելու է շինհրապարակի ջրցանման, մաքրման և որոշ շինարարական աշխատանքների իրականացման համար, ինչպես նաև կապալառուի սշխատակազմի կենցաղային կարիքները հոգալու նպատակով:

Մակերևութային ջրերի վրա ուղղակի ազդեցություն չի կանխատեսվում: Շինարարական աշխատանքները կատարվելու են ցանկապատված շինհրապարակի ներսում, ինչը կբացառի և/կամ կնվազեցնի հնարավոր արտահոսքերը և արտանետումները, իսկ շինարարական մեքենաների երթևեկությունը կազմակերպվի համապատասխան չափաքանակներով և ծածկող պաստառների առկայությամբ:

Անհրաժեշտ ջրաքանակը շին հրապարակ է հասցվելու տարածքում գոյություն ունեցող համայնքային ջրագծից (տես՝ հավելված 11):

Ջրային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման նպատակով նախատեսվել են հետևյալ միջոցառումները.

- Ջրցանի ծավալները հաշվարկված են այնպես, որ մակերևութային հոսքեր չառաջանան և ջուրն օգտագործվի միայն փոշենստեցման նպատակով:
- Տարածքի հոսքերը կմիավորվեն մեկ բակային ցանցում և կմիացվեն սելավային ջրցանցին:
- ***Թափոնների և այլ նյութերի կառավարումը***

Հիմնական թափոնատեսակը, որը կառաջանա արտադրամասի կառուցման ընթացքում, շինարարական աղբն է, որի տեղափոխությունն ու տեղադրումը իրականացվի Գյումրու համայնքապետարանի կողմից հատկացված աղբավայրում (տես՝ հավելված 5):

• *Աշխատանքի անվտանգություն և առողջություն*

Առողջության աշխատանքային անվտանգության միջոցառումները ևս կիրականացվեն կապալառուի կողմից համաձայն ԲՄԿՊ-ում նկարագրված ընթացակարգի (տես՝ ԲՄԿՊ):

- **Հնարավոր արտակարգ իրավիճակները և մեղմացման միջոցառումները**

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում հնարավոր արտակարգ իրավիճակներն են՝

- Հրդեհի առաջացումը
- Հեղուկ նյութերի արտահոսքը
- Աշխատողների վնասվածքները
- Շահագործվող տեխնիկայի հետ վթարները:

Արտակարգ իրավիճակներին արագ արձագանքելու համար նախատեսված են հետևյալ միջոցառումները՝

- Մինչ աշխատանքների սկիզբը բոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդները, անցնում են հրահանգավորում ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների: Հրահանգավորումը իրականացնում է աշխատանքների ղեկավարը
- Հակահրդեհային անվտանգության միջոցառումների ապահովման նպատակով տարածքում նախատեսվում է հրշեջ հիդրանտի տեղադրում):
- Մինչ աշխատանքների սկիզբը շինարարական հարթակը և տրանսպորտային միջոցները հագեցվում են հրդեհաշիջման առաջնային միջոցներով ու դեղարկղիկով, իսկ աշխատողներն անցնում են դրանց ճիշտ օգտագործմանն, ինչպես նաև առաջին բուժօգնության ցուցաբերմանն ուղղված հրահանգավորում:

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ՝

ա) մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,

բ) հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ,

գ) շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն:

- Հեղուկ նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար:
- բոլոր աշխատողներին տրվելու են անհատական պաշտպանության միջոցներ: Հնարավոր վնասվածքների դեպքում տուժածին կցուցաբերեն առաջին բուժօգնության, ապա, անհրաժեշտության դեպքում, կտեղափոխվի քաղաքի մոտակա բժշկական հաստատությունը:
- Նախատեսվող համալիրում առկա վտանգավոր օբյեկտները «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված կարգով կներկայացվեն տեխնիկական անվտանգության փորձաքննություններ:
- իրականացվող շինարարական աշխատանքների ընթացքում ղեկավարվել Առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն հրամանով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջներով (<https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=78913>): Ըստ նախնական գնահատման, ապահովելով նշված միջոցառումների պատշաճ մակարդակով իրականացումը, կարելի է արտակարգ իրավիճակների և առողջապահական ռիսկը հասցնել նվազագույնի, իսկ առաջացման դեպքում արագ և արդյունավետ հակազդել դրանց:

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ

Նախատեսվող գործունեության համապատասխանությունը ՀՀ օրենսդրական պահանջներին և նորմերին, ինչպես բնապահպանական անվտանգության սկզբունքներին նախատեսվում է ապահովել, բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլանի (ԲՄԿՊ) համաձայն: ԲՄԿՊ պարունակում է նախատեսվող գործունեության բոլոր փուլերի ընթացքում (նախագծում, շինարարություն, շահագործում) կանխատեսված հնարավոր անցանկալի բացասական ազդեցությունները կանխելու և մեղմացնելու միջոցառումները, ինչպես նաև մոնիտորինգի գործողություններ՝ ստուգելու համար շինարարական ընթացքի աշխատանքների իրականացման ընթացքի համապատասխանությունը պլանավորված մեղմացնող միջոցառումներին: Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման (հավելված 7) և մոնիտորինգի պլաններն (հավելված 8) ընդգրկվելու են ծավալաթերթերում և որպես

անբաժանելի բաղադրամաս կցվելու են հիմնական կապալառուի մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերին:

ԲՄԿՊ-ն իրենից ներկայացնում է շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության ու շինարարների անվտանգության վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների նկարագրությունը, որոնք հնարավոր են ծրագրի իրականացման նախագծման, շինարարության և շահագործման փուլերում և դրանք կանխող, մեղմացնող միջոցառումների ցանկը:

Հիմնական կապալառուն պատասխանատու է լինելու ԲՄԿՊ-ում ներառված միջոցառումների իրականացման համար և իր հերթին համապատասխան պայմանագրային պարտավորություններ է նախատեսելու ենթակապալառուի հետ իր պայմանագրերում:

ԲՄԿՊ-ում նախանշված մեղմացնող միջոցառումների կատարումը և դրանց արդյունավետությունը ստուգելու նպատակով ընկերության կողմից կիրականացվի կանոնավոր մոնիտորինգ, որի շրջանակներում ընկերության բնապահպանության մասնագետի կողմից կիրականացվեն մոնիտորինգի դաշտային ստուգայցեր՝ մեկ անգամ մեկ ամսվա ընթացքում: Արդյունքները գրանցվելու են մոնիտորինգի ստուգաթերթիկում:

Շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելման/մեղմացմանն ուղղված հետևյալ մշտադիտարկումները.

- Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի փոշի, CO, NO) արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ՝ ամիսը մեկ հաճախականությամբ:
- Աղմուկի թրթռումների մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ /Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի եվ հասարակական շենքերում եվ բնակելի կառուցապատման տարածքներում սանիտարական նորմեր N2-III-11.3, ՀՀ *առողջապահության նախարարության 2002 թ. մարտի 6-ի N 138 հրաման/*:
- Օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով հողերի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով հողերի աղտոտվածության մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ:
- Շինհրապարակի որակի, բանվորական հագուստի կուլտուրայի, անվտանգության կանոնների պահպանմանն ուղղված մշտադիտարկում՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 2020թ. հուլիսի 2-ի նիստի N 87 արձանագրության, Առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն և 2017 թվականի փետրվարի 28-ի թիվ 12-Ն, 2002

թվականի մարտի 6-ի թիվ 138 և 2006 թվականի մայիսի 17-ի թիվ 533-Ն, ՀՀ առողջապահության նախարարի 2017 թվականի մարտի 28-ի «Հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններին ներկայացվող պահանջներ» N 2.2.4-016-17 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու հրամաններով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջների:

Ընկերության հանձնարարականով տեխնիկական վերահսկողը պետք է իրականացնի ամենօրյա հսկողություն, որը ներառելու է նաև բնապահպանական, առողջության և աշխատանքային անվտանգության հարցերը: Տեխնիկական վերահսկողը պարտավոր է ժամանակին տեղեկացնելու ընկերության համապատասխան ստորաբաժանմանը նկատված անհամապատասխանությունների վերաբերյալ:

Ծախսերի արդյունավետության տեսանկյունից նպատակահարմար է համարվել փոշու, աղմուկի, ջրի որակի և թրթռումների մակարդակի պարամետրերի չափագրումներն իրականացնել այն դեպքերում, եթե բողոքների գրանցամատյանում լինեն ազդակիրների կողմից համապատասխան բնույթի գանգատներ:

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

ՀՀ Շիրակի մարզի Գյումրի համայնքի Երկաթուղայինների փողոց 51/7 հասցեում գտնվող արտադրամասի կառուցման նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի շրջանակներում շահառու և ազդակիր հանրությունն իրազեկվել է նախատեսվող աշխատանքների բնապահպանական ազդեցությունների վերաբերյալ: Հանդիպումը կայացել է 2024թ. սեպտեմբերի 20-ին՝ ժամը 15:00-ին, Գյումրու համայնքապետարանի վարչական շենքում, ք. Գյումրի, Վարդանանց հր 1 հասցեում, որին մասնակցել են համայնքապետարանի ներկայացուցիչներ, արտադրամասի տնօրենը, նախագծային և կառուցապատող ընկերության ներկայացուցիչներ (ընդամենը՝ 8 մասնակից): Հանդիպման արձանագրությունը և մասնակիցների ցանկը բերված են հավելված 15-ում:

Հանրային քննարկումները կազմակերպվել են հանրային քննարկման և ծանուցումների իրականացման կարգի համաձայն, ըստ որի հանդիպումից նվազագույնը 21 օր առաջ հանդիպման վերաբերյալ մամրամասն տեղեկատվությունը եղել հասանելի հանրության համար «Առավոտ» օրաթերթի 2024թ. Օգոստոսի 22-ի համարում:

ԱԶԴԱԿԻՐ ՀԱՆՐԱՌԻԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ

Ծրագրի իրականացման ողջ ընթացքում ներդրվելու է բողոքների արձանագրման մեխանիզմ (ԲԱՄ) հաշվի առնելով ՀՀ օրենսդրության պահանջները:

ԲԱՄ-ը մի գործընթաց է, որը հիմնականում ուղղված է արտաքին շահագրգիռ կողմերի և ազդակիր հասարակության կողմից ծրագրի հետ կապված դժգոհությունների ստացմանը, գնահատմանն ու լուծմանը: ԲԱՄ-ի հիմնական գործառույթները ներկայացված են ԲՄԿՊ-ում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (2023),
2. “World Bank Environmental and Social Framework.” World Bank, Washington, DC, 2016,
3. ՇՆԱՐԱՐԱՐԱԿԱՆ ԿԼԻՄԱՅԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՀՀՇՆ II-7.01-2011, ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 26.09. 2011 թ., N 167-Ն Հ Ր Ա Մ Ա Ն,
4. Министерство промышленности строительных материалов СССР Главниипроект Научно-исследовательский и проектный институт по газоочистным сооружениям, технике безопасности и охране труда в промышленности строительных материалов НИПИОТстром ВРЕМЕННОЕ МЕТОДИЧЕСКОЕ ПОСОБИЕ по расчету выбросов от неорганизованных источников в промышленности строительных материалов Новороссийск – 1985,
5. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ , 2 փետրվարի 2006 թվականի, N 160-Ն, ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐՈՒՄ ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴՆ ԱՂՏՈՏՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ ԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻ ԽՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ (ԿՈՆՑԵՆՏՐԱՅԻԱՆԵՐԻ-ՍԹԿ) ՆՈՐՄԱՏԻՎՆԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ,
6. Տեղեկագիր: ՀՀ Շրջակա միջավայրի մասին 2019, <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://armmonitoring.am/public/admin/ckfinder/userfiles/files/texekanq/tarekan/Annual-19.pdf>
7. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ, 19 մարտի 2015 թվականի N 596-Ն, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ,
8. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ, 12 ապրիլի 2018 թվականի N 426-Ն, ՆՈՐ ԿԱՌՈՒՑՎՈՂ ԲՆԱԿԵԼԻ ԲԱԶՄԱԲՆԱԿԱՐԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎՈՂ (ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՎՈՂ, ՆՈՐՈԳՎՈՂ) ՕԲՅԵԿՏՆԵՐՈՒՄ ԷՆԵՐԳԱԽՆԱՅՈՂՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԷՆԵՐԳԱԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ,
9. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ, 19 նոյեմբերի 2014 թվականի N 1325-Ն, ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ,
10. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ Օ Ր Ե Ն Ք Ը ՍԵՅՍՄԻԿ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ, Ընդունված է 2002 թվականի հունիսի 12-ին,
11. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ 28.12.2020, N 102-Ն Հ Ր Ա Մ Ա Ն ՀՀՇՆ 20.04-«ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԱԴԻՄԱՑԿՈՒՆ ՇՆԱՐԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ. ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ՆՈՐՄԵՐ» ՇՆԱՐԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2006 ԹՎԱԿԱՆԻ ՓԵՏՐՎԱՐԻ 3-Ի N 24-Ն ՀՐԱՄԱՆՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ
12. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻ N 1243-Ն 30 նոյեմբերի 2015 թ. Հ Ր Ա Մ Ա Ն ՍԵՅՍՄԻԿ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌԻ ՀԱՏՈՒԿ ԵՎ ԿԱՐԵՎՈՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ,
13. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 31 մարտի 2021 թ., N 372-Ն Հ Ր Ա Մ Ա Ն ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ՍԵՅՍՄԻԿ ՎՏԱՆԳԻ ՔԱՐՏԵԶԸ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ՍԵՅՍՄԻԿ ԳՈՏԻԱՎՈՐՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶԸ ԵՎ ԸՍՏ ՍԵՅՍՄԻԿ ԳՈՏԻՆԵՐԻ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ՈՒ

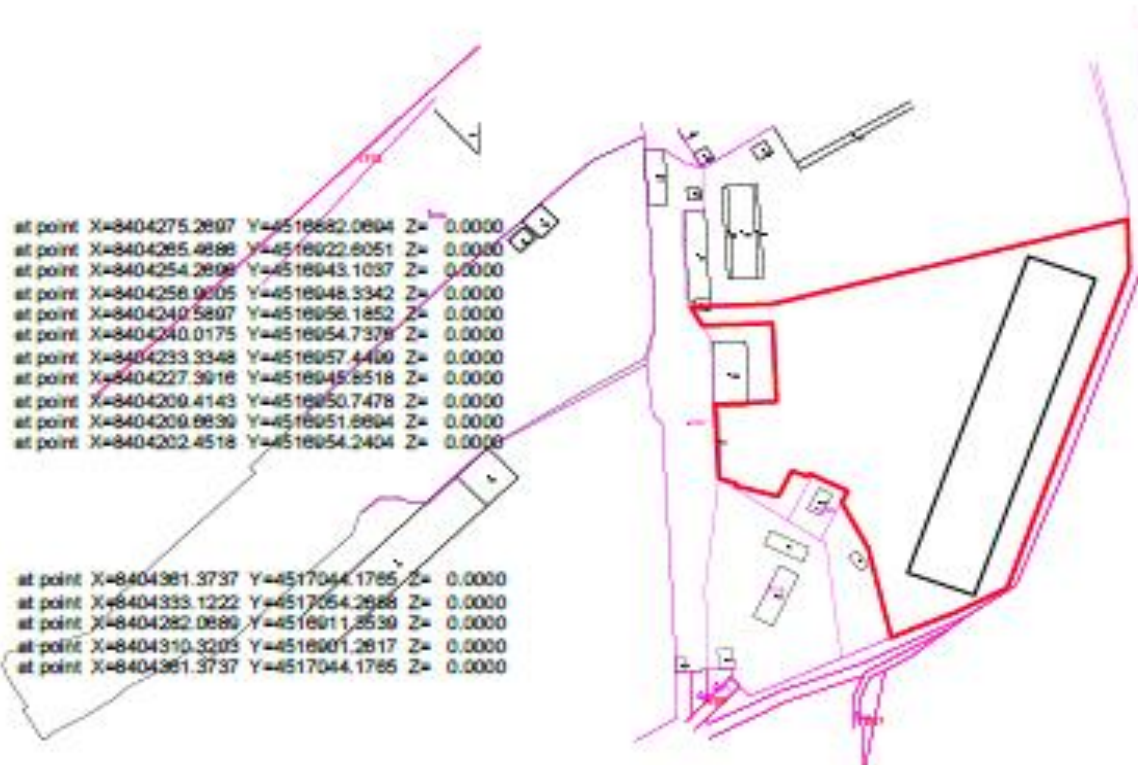
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2018 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27-Ի N 1261-Ն ՀՐԱՄԱՆՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՅՐԱԾ ՃԱՆԱԶԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ,

14. «Методическое пособие по расчету, нормированию и контролю выбросов за грязняющих веществ в атмосферный воздух». ОАО «НИИ Атмосфера». Санкт-Петербург, 2012,

15. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ 22 մայիսի 2023 թ., N 04-Ն Հ Ր Ա Մ Ա Ն ՀՀԾՆ 30-01-2023 «ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ. ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԵՎ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՀԱՏԱԿԱԳԾՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՈՒՄ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 14-Ի N 263-Ն ՀՐԱՄԱՆՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՅՐԱԾ ՃԱՆԱԶԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՍԽԵՄԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱՄԱՍԻ ՏԵՂԱԴԻՐՔԸ

ՀԱՎԵԼ ՎԱԾ 2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Կադաստրի
կոմիտե

Սույն վկայականով հաստատվում է 2 օգոստոսի 2023 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ԲԻ ԷՅ ՎԻ» ՍՊԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Շիրակ, համայնք Գյումրի ք. Երկաթուղայինների փողոց 51/7 պահեստ

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Գույքը հանձնելու մասին պայմանագիր՝ վավերացված 03.06.2005 թվականին, սեղանամատյան թիվ 262, ՀՀ Շիրակի մարզի Գյումրու քաղաքապետի 11 հունվարի 2008 թվականի թիվ 20 որոշում, անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման թիվ 25112021-08-0056 վկայական, ՀՀ Շիրակի մարզի Գյումրի համայնքի ղեկավարի 26 հունիսի 2019 թվականի թիվ 1162-Ա, 16 մարտի 2022 թվականի թիվ 514-Ա որոշումներ, ՀՀ ԱՆ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի պետական միասնական գրանցամատյանից քաղվածք՝ տրված 16.06.2023 թվականին, „Գյումրի Հազ“, ՍՊԸ-ն միակ մասնակցի որոշում՝ տրված 06.04.2023 թվականին, թիվ 001

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 02082023-08-0029, գաղտնաբառ՝ ZSUTBJAYCGNV

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 08-001-0557-0126

Մակերեսի չափը (հա)՝ 1.850123

Նպատակային նշանակությունը՝ արդյունաբերության, ընդերքօգտագործման եւ այլ արտադրական նշանակության

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Արդյունաբերական օբյեկտների

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

1) Նպատակային նշանակությունը՝ արտադրական

2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ
1	08-001-0557-0126-001	Պահեստ	444.02 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
2	08-001-0557-0126-002	Պահեստ	392.81 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
3	08-001-0557-0126-003	Պահեստ	164.7 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
4	08-001-0557-0126-004	Կայան	91.89 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
5	08-001-0557-0126-007	Ջերմոց	76.75 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
6	08-001-0557-0126-006	շվաքարան	31.99 քմ	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
7	08-001-0557-0126-005	պարիսպ	19.65 քմ, 39.3 խ.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

164.7քմ մակերեսով պահեստի ավարտվածության աստիճանը 50-80% է, 91.89քմ մակերեսով կայանի ավարտվածության աստիճանը՝ անավարտ:

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ Գոհար Պողոսյան
Ձբաղեցրած պաշտոնը՝ Անշարժ գույքի ավագ ռեգիստր

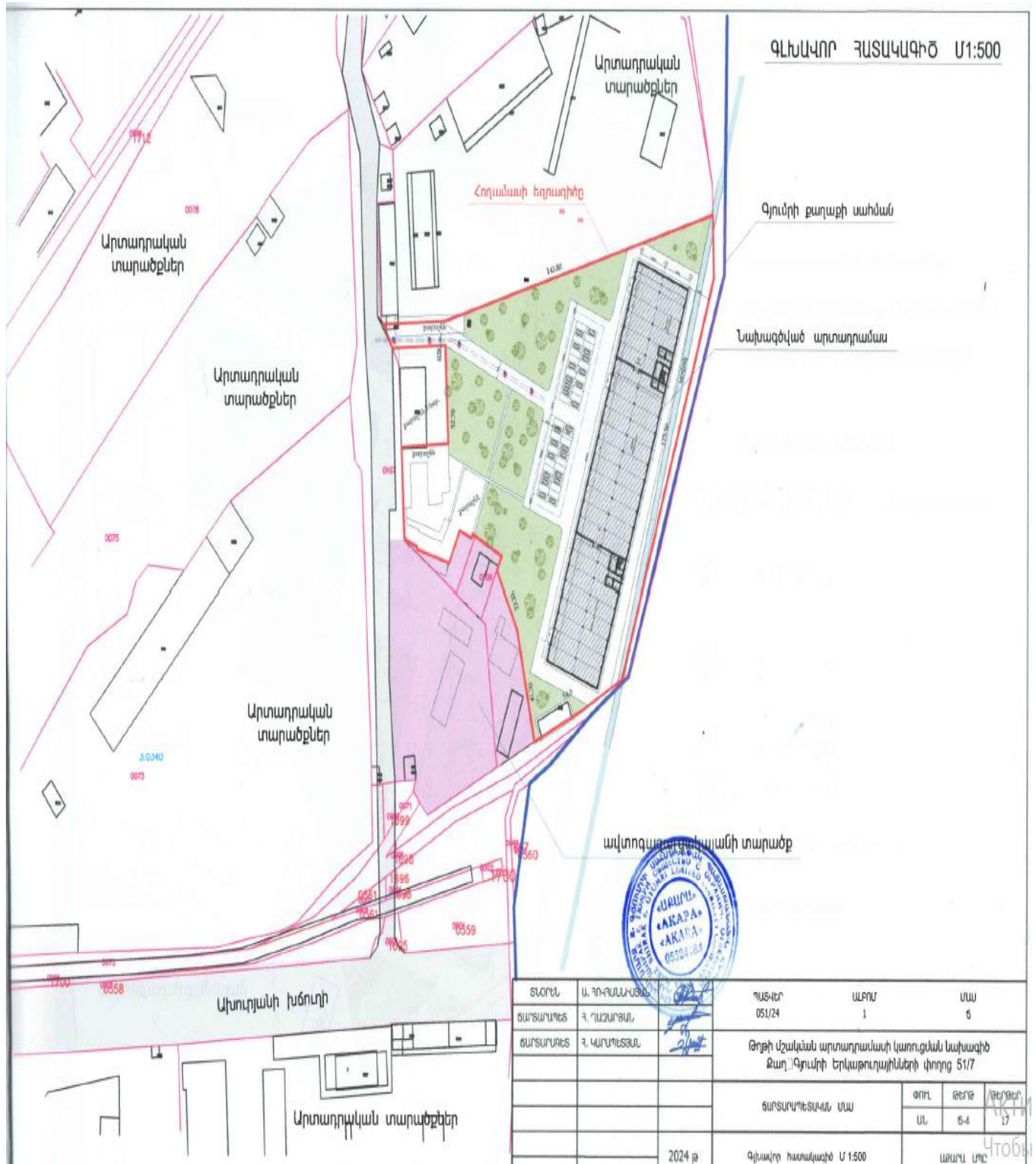
ՎԱՅԱԿԱՆ N 02082023-08-0029, գաղտնաբառ՝ ZSUTBJAYCGNV

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կախող է ստորագրվող Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

Կադաստրի
կոմիտե

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՆԱԽԱԳԾՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ

ՀԱՎԵԼ ՎԱԾ 4. ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՄԽԵՄԱ

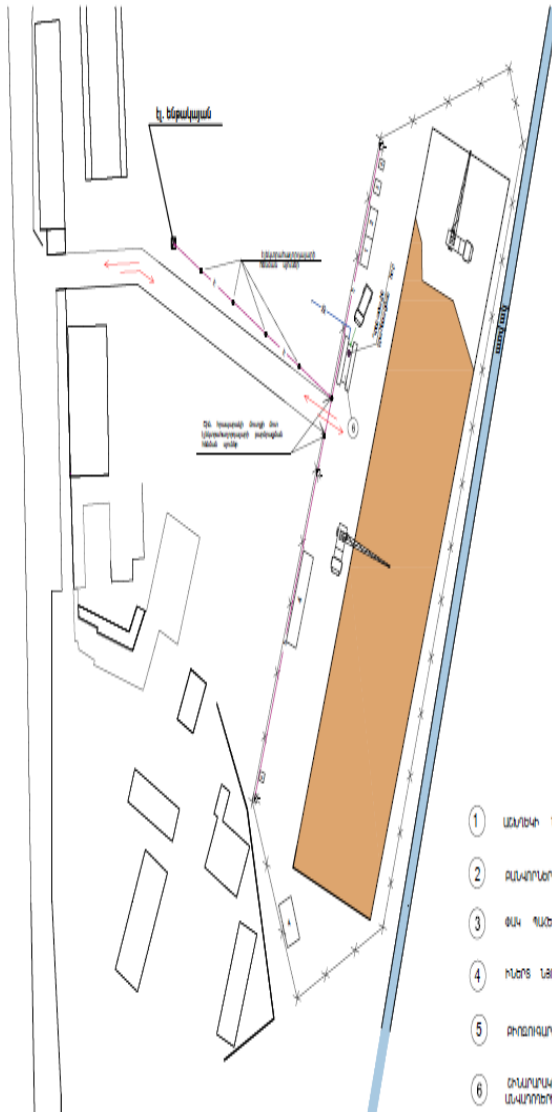
ՇԻՆ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՔԻ ՀԱՏԱԿԱԳԾՈՒՄ

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

- ԿԱՌԱՅԱՐԱՆ ԾԱՅԵԿ
- ԳՈՅՈՒՅՑՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՒ ԿԱՌԱՅՑՆԵՐ
- Շ. ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՌԱՐ ԿԱՌԱՐԱՐ
- ԺԱՄԱՆԱԿԱՌԱՐ ԶՐԱԳԻԾ
- ԺԱՄԱՆԱԿԱՌԱՐ ՑԱՆԱԿԱՆ
- ՄԻՍԱՐԴԱԿ
- ՄԵՔԵՆԱ-ՄԵՆԱՄԵՐԱՄԻ ԵՐԱՆ ՈՒ ՄՈՒՏԱԾ ԴԵՊԻ ՇԻՆ. ՀՐԱՊԱՐԱԿ
- ՇԻՆ. ՍԱՏՈՒՄԵՔԵՆԱՅԻ ԵՐԴԵՄԱՆ ՈՒՊՈՒՅՑՈՒՄԸ ԴԵՊԻ ԼԱՑԱՑՆԵՐ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՌԱՐ ԿԱՌԱՅՑՆԵՐԻ ԱՆՎԱՆԱՑՄԱԿ

N	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Է/Ց	ՔԱՆԱԿ
1	Սլոյքերի (ստորաբոլ)	քմ	8,0
2	Բանդերների հանգրվան	քմ	8,0
3	Փակ պահեստ	քմ	6,0
4	Բաց պահեստահրապարակ	քմ	130,0
5	Բիլդարան	հատ	2
6	Լուսարան	հատ	3
7	Ժամանակավոր ցանկապատ	մ	436,6
8	Ժամանակավոր էլեկտրամուղման լար	մ	210,0

- 1 ԱՍՏԻՔԻ ՆԱՅԵՐ
- 2 ԲԱՆԴԵՐՆԵՐԻ ՀԱՆԳՐՆԱԿԱՆ
- 3 ՓԱԿ ՊԱԾԱՑ
- 4 ԲԱՑ ՊԱԾԱՑԱԿԱՐԱԿԱՐԱԿ
- 5 ԲԻԼԴԱՐԱՆ
- 6 ԼՈՍԱՐԱՆ
- 7 ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԾԱՆԿԱՊԱՏ
- 8 ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՒԼՈՒՄԱՆ ԼԱՐ

ՇԱՐՈՒՅՑՈՒՄ

Շին. կապարակի ժամանակավոր էլեկտրամուղմից իրականացնել տարածքում գտնվող էլեկտրաէներգիայից՝ համապատասխան տրված տեխնիկական պայմանի՝

Տնօրեն	Հրկանդյան Ա.		ՄՐԱՐԱՐԱՆ ԶԱՐԴԻՔԻ ԿԱՌԱՅՐԱՆ ՆԱԽԱԳԻԾ
Նախագիծ	Հանգրվանային Ա.		Հաջ. Բ. Գրիգորյան, Ելակապարակների փոփոխ. 51/7

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶ
ԳՅՈՒՄՐԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՏԵՂԱԿԱԼ

3104, Գյումրի, Վարդանանց հրապարակ 1
Հեռ. (+374 312) 2-22-02 ֆաքս (+374 312) 3-26-06
Էլ. փոստ gymri@gymri.am

N 03/117042
« 11 » 09 2024թ.

<<ԲԻ ԷՅ ՎԻ>> ՍՊԸ-ի
ՏՆՕՐԵՆ Վ.ԲԱԳԱՐՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Բագարյան

Ի պատասխան Գյումրի համայնքի ղեկավարին ուղղված Ձեր՝ 05.09.2024թ. N08 գրության հայտնում ենք.

Գյումրի քաղաքում Երկաթուղայինների փողոց 51/7 հասցեում արտադրամասի կառուցման շին. աշխատանքների կատարման ընթացքում առաջացած շին. աղբի հեռացման, տեղափոխման ու բեռնաթափման վայրի գտնվելու վերաբերյալ.

1. Շինարարական աղբի տեղափոխման ու բեռնաթափման վայրի կոորդինատներն են՝
հյուսիսային լայնություն - 40.832619
արևելյան երկայնություն - 43.792879

(Google -ի քարտեզում վայրը՝ <<Շերամ - 1>> թաղամասում գտնվող խորխորատ):

☒ Recoverable Signature

X

Suren Janoyan
Հայաստանի Հանրապետություն

Signed by: JANOYAN SUREN 4011740085

ՀԱՐԳԱՆՔՈՎ՝ Ս.ՋԱՆՈՅԱՆ

Կատ. Մ.Սարգսյանյան
Կ. Կյուրեղյան
0312 22227

Հողամասի եզրագիծը

Էլ. ենթակայան

143.80

175.50

52.70

41.70

54.0

քարաշեն 2 հար.

քարաշեն

քարաշեն

ափտոգազացակայան

Վ. ԿԱՐԱՆՅԱՆ

Սամշիտ-40 հատ

Սոճի-10 հատ

Եղևնի-5 հատ

Տույա-20 հատ

Կանաչ տարածք

Նախագծված արտադրամաս

ավտոկայանատեղի

ՏՆՈՐԸ	Ա. ԳՐԱԴԱՐԱՆ	ՊԱՏՎԵՐ	ԱՄՐՄ	ՄՏԱ
ՏԱՐԱՐՈՒՄ	Վ. ԿԱՐԱՆՅԱՆ	05/24	1	6
ՏԱՐԱՐՈՒՄ	Վ. ԿԱՐԱՆՅԱՆ	Թղթի մշակման արտադրամասի կառուցման նախագիծ Քաղ.: Գյումրի Երկաթուղայինների փողոց 51/7		
		ՏԱՐԱՐՈՒՄՆԱԿԱՆ ՄՏԱ	ՓՈՒԼ	ԹԵՐՑ
			ԱՆ	ԾՔ
	2024 թ.	Գլխավոր հատակագիծ Մ 1:250	ԱՄԱՐԱՆ	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ (ԲՄԿՊ)

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ / ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱՐԿՄԱՆ ՍՏՈՒԳՈՒՄ			
Արդյո՞ք տեղանքում գործունեությունը ներառում է հետևյալներից որևէ մեկը	Գործունեություն / խնդիր	Կարգավիճակ	Գործարկված պահանջները
	1. Շինության վերականգնում	[ ] Այո [x] Ոչ	Եթե «Այո», տես Բաժին Ա-ն ստորև
	2. Նոր շինարարություն	[x] Այո [ ] Ոչ	Եթե «Այո», տես Բաժին Ա-ն ստորև
	3. Կեղտաջրերի մշակման առանձին համակարգ	[ ] Այո [x] Ոչ	Եթե «Այո», տես Բաժին Բ-ն ստորև
	4. Պատմական շենքեր և շրջաններ	[ ] Այո [x] Ոչ	Եթե «Այո», տես Բաժին Գ-ն ստորև
	5. Հողի օտարում ⁴	[ ] Այո [x] Ոչ	Եթե «Այո», տես Բաժին Դ-ն ստորև
	6. Վտանգավոր կամ թունավոր նյութեր ⁵	[ ] Այո [x] Ոչ	Եթե «Այո», տես Բաժին Ե-ն ստորև
	7. Ազդեցություններ անտառների կամ պահպանվող տարածքների վրա	[ ] Այո [x] Ոչ	Եթե «Այո», տես Բաժին Զ-ն ստորև
	8. Երթևեկության և հետիոտների անվտանգություն	[x] Այո [ ] Ոչ	Եթե «Այո», տես Բաժին Ը-ն ստորև
	9. Սոցիալական ռիսկ	[x] Այո [ ] Ոչ	Եթե «Այո», տես Բաժին Թ-ն ստորև

⁴Հողի օտարումը ներառում է մարդկանց տեղահանումը, ապրուստի փոփոխությունը, մասնավոր սեփականություն մուտք գործելը, որը վերաբերում է գնված / փոխանցված հողին, ազդեցություն է թողնում օտարվող հողի վրա ապրող և/կամ ինքնական տեղավորված և/կամ գործունեություն վարող (օրինակ՝ տաղավար ունեցող) մարդկանց վրա:
⁵Թունավոր / վտանգավոր նյութերը ներառում են, սակայն սահմանափակված չեն ասբեստով, թունավոր ներկերով, թունավոր լուծիչներով, կապար պարունակող ներկի հեռացմամբ և այլն: ՀՀ Կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 9-ի N 2291-Ն որոշում <<Թափոնների գոյացման նորմատիվների եվ դրանց տեղադրման սահմանաքանակների նախագծերի հաստատման կարգ>>, ՀՀ օ Ր Ե և քը Թափոնների մասին՝ ընդունված՝ 2004 թվականի նոյեմբերի 24-ին, ՀՀ Բնապահպանության նախարարի 25.12.2006 N430-Ն հ ռ ա մ ա ն <<Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկը հաստատելու մասին>>

ՄԱՍ Գ: ՄԵՂՄԱՅՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ	ՄԵՂՄԱՅՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳԻՉ-ՑԱՆԿ
0. Ընդհանուր պայմաններ	Տեղեկությունների տրամադրում և աշխատողների անվտանգություն	(ա) Տեղական շինարարական և բնապահպանական տեսչություններն ու համայնքները տեղեկացված են նախատեսվող միջոցառումների վերաբերյալ (բ) Հասարակությունը տեղեկացված է նախատեսվող աշխատանքների մասին լրատվամիջոցների օգնությամբ և/կամ հասարակական վայրերում՝ ներառյալ աշխատանքների կատարման վայրը) (գ) Ձեռք են բերվել շինարարական և/կամ վերականգնման աշխատանքների կատարման համար պահանջվող բոլոր թույլտվությունները (դ) Կապալառու պաշտոնապես համաձայնում է, որ բոլոր աշխատանքները իրականացվեն պատշաճ կերպով, պահպանելով անվտանգության պահանջները՝ հարևան բնակիչների ու շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները նվազեցնելու նպատակով (ե) Աշխատողների անհատական պաշտպանիչ արտահագուստը (ԱՊԱ) պետք է համապատասխանի միջազգային լավագույն փորձին (սաղավարտներ, անհրաժեշտության դեպքում դիմակներ և ակկոցներ, պաշտպանիչ բաճկոնակներ և կոշիկներ) (զ) Շինարարական հրապարակում համապատասխան տեղեկատվական ցուցանակների տեղադրումը հնարավորություն կտա տեղեկացնելու բանվորներին հիմնական կանոնների վերաբերյալ, որոնց անհրաժեշտ է հետևել աշխատանքներ իրականացնելիս
Ա. Վերականգնման և / կամ շինարարական աշխատանքներ	Օդի որակ	(ա) Առաջին հարկից վերև ներսում քանդման աշխատանքների իրականացման ժամանակ պետք է կիրառվեն աղբահան խողովակներ, (բ) Քանդված մնացորդները, փորված հողը և նյութերը պետք է պահվեն վերահսկվող տարածքում և դրանց վրա պետք է ջուր ցողալ՝ փոշին նստեցնելու նպատակով (գ) Պնևմատիկ փորման կամ ծածկի ու հիմքերի քանդման ժամանակ, փոշին պետք է նստեցնել անընդհատ ջուր ցողալով և/կամ հրապարակում տեղադրելով փոշին նստեցնող ծածկոց (դ) Շրջակա միջավայրը (մայթերը, ճանապարհը) պետք է զերծ պահվի հողից և մնացորդներից՝ փոշու առաջացումը նվազեցնելու նպատակով (ե) Շինարարական հրապարակում շինարարական թափոնների բացօթյա այրումը չի թույլատրվում (զ) Շինարարական հրապարակներում մեքենաները չպետք է պարապուրդի մատնվեն
	Աղմուկ	(ա) Շինարարության ընթացքում աղմուկի առաջացումը պետք է սահմանափակվի համաձայնեցման մեջ նշված ժամերով (բ) Աշխատանքի ընթացքում պետք է օգտագործվեն փակ/ծածկված գեներատորներ, օդի կոմպրեսորներ և այլ մեխանիկական սարքավորումներ, սարքավորումները պետք է տեղադրվեն բնակելի տարածքներից հնարավորիս հեռու
	Ջրի որակ	(ա) Հրապարակում պետք է իրականացվեն էրոզիայի և նստվածքների կարգավորման համապատասխան

		միջոցառումներ, օրինակ՝ տեղադրվեն հարդի պարկեր և/կամ նստվածքի հեռացման ցանցեր՝ նստվածքների հրապարակից հեռացումը, և ջրահեռացման համակարգում ու մոտակա ջրհոսքերում և գետերում ավելցուկային տուրբուլենտությունը կանխելու նպատակով
	Թափոնների կառավարում	(ա) Աղբի հավաքումը, դրա հեռացման ուղիները և տեղադրման վայրերը պետք է հստակեցվեն աղբի հիմնական տեսակների համար, որոնք կառաջանան փորումից, քանդումից և շինարարական գործունեությունից (բ) Շինարարական և քանդման աշխատանքներից առաջացած հանքային թափոնները պետք է առանձնացվեն օրգանական, հեղուկ և քիմիական թափոններից՝ տեղանքում դրանց բաժանումը իրականացնելով և համապատասխան կոնտեյներներում պահելով, (գ) Շինարարական աղբը պետք է հավաքվի և տեղադրվի աղբավայրում՝ պատշաճ կերպով հավաստագրված հավաքողների կողմից (դ) Շինարարական աղբի հեռացման վերաբերյալ պետք է կատարվեն գրառումներ, ինչը հնարավորություն կտա երաշխավորելու պատշաճ կառավարումը (ե) Հնարավորության դեպքում կապալառուն կիրականացնի պիտանի նյութերի վերամշակում և դրանց կրկնակի օգտագործում (ասբեստ պարունակող նյութերի բացառությամբ)
Բ. Կեղտաջրերի մշակման առանձին համակարգ	Ջրի որակ	(ա) Սանիտարական աղբի և շինարարական հրապարակներից (տեղադրում կամ վերակառուցում) եկող կեղտաջրերի մշակման մոտեցումները պետք է հաստատվեն տեղական իշխանությունների կողմից (բ) Նախքան ջրերի թափումը, կեղտաջրերի մշակման առանձին համակարգերից արտահոսող աղտոտիչները պետք է մշակվեն՝ աղտոտիչների որակի և կեղտաջրերի մշակման ազգային ուղեցույցերով սահմանված որակի նվազագույն չափանիշներից համապատասխանելու նպատակով (գ) Պետք է իրականացվի նոր կեղտաջրերի մշակման համակարգերի մոնիտորինգ (մինչև / հետո) (դ) Շինարարական մեքենաները և սարքավորումը պետք է լվացվեն հատուկ այն նպատակով սահմանված վայրերում, որտեղից ջրի արտահոսքը չի առաջացնի մակերևութային բնական ջրերի աղտոտում
Գ. Պատմական շինություններ	Մշակութային ժառանգություն	(ա) Եթե շինարարական աշխատանքներն իրականացվում են պատմական շինության մոտակայքում կամ պատմական տարածքում, ծանուցում պետք է ուղարկվի և համաձայնություններ / թույլտվություններ ստացվեն տեղական իշխանություններից, և բոլոր շինարարական աշխատանքները պետք է իրականացվեն ազգային օրենսդրության պահանջների համաձայն (բ) Հողային կամ շինարարական աշխատանքների ժամանակ հայտնաբերված պատահական գտածոները պետք է գրանցվեն, տեղեկատվությունը պետք է տրամադրվի պատասխանատու մարմիններին, աշխատանքները պետք է հետաձգվեն կամ դրանց կատարման վայրը փոփոխվի՝ գտածոների հետագան պարզելու նպատակով
Դ. Հողի օտարում	Հողի օտարման պլան / շրջանակ	(ա) Եթե հողի օտարում չէր ակնկալվում, սակայն պահանջվում է, կամ եթե օրինական և ոչ օրինական օգտագործողների եկամուտի վրա ազդեցություն չէր ակնկալվում, սակայն կարող է առաջանալ, ապա Բանկի խմբի ղեկավարը պետք է անմիջապես տեղեկացվի (բ) Հաստատված Հողի օտարման պլանը / շրջանակը (եթե այն պահանջվում է ծրագրի համար) պետք է իրականացվի

Ե. Թունավոր նյութեր	Ասբեստի կառավարում	(ա) Եթե ասբեստը տեղակայված է ծրագրի տարածքում, այն պետք է հստակ մակնշված լինի որպես վտանգավոր նյութ (բ) Հնարավորության դեպքում ասբեստը պետք է ծածկված լինի՝ դրա ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով (գ) Նախքան հեռացումը (եթե հեռացումն անհրաժեշտ է) ասբեստը պետք է մշակվի խոնավ նյութով՝ փոշու առաջացումը նվազեցնելու նպատակով (դ) Ասբեստը պետք է մշակվի և հեռացվի փորձառու և մասնագիտացած անձնակազմի կողմից (ե) Եթե ասբեստ պարունակող նյութերը չեն կարող պահվել ժամանակավորապես, թափոնները պետք է պահվեն կոնտեյներների մեջ՝ համապատասխան մակնշումով: Անվտանգության միջոցառումներ պետք է իրականացվեն՝ հրապարակից դրանց չարտոնագրված հեռացումը բացառելու նպատակով (զ) Հեռացված ասբեստի կրկնակի օգտագործումը չի թույլատրվում
	Թունավոր / վտանգավոր թափոնների կառավարում	(ա) Վտանգավոր և թունավոր նյութերի ժամանակավոր պահպանումը պետք է իրականացվի ապահով կոնտեյներներում՝ նշելով դրանց բաղադրության, հատկությունների և մշակման վերաբերյալ տեղեկությունները (բ) Վտանգավոր նյութեր պարունակող կոնտեյներները պետք է տեղադրվեն անջրաթափանց կոնտեյների վրա՝ արհատոսքը բացառելու նպատակով (գ) Թափոնները պետք է տեղափոխվեն հատուկ հավաստագրված փոխադրողների կողմից և տեղադրվեն հավաստագրված վայրում (դ) Թունավոր բաղադրիչներ պարունակող ներկերի կամ լուծիչների կիրառումը չի թույլատրվում
Զ. Ազդեցություններ կենսաբազմազանության, անտառների, գերխոնավ և/կամ պահպանվող տարածքների վրա	Բուսական, կենդանական աշխարհի, էկոհամակարգի պահպանություն	(ա) Բոլոր ընդունված բնադրավայրերը, գերխոնավ և պահպանվող տարածքները, կենսառեսուրսները, որոնք գտնվում են հրապարակի անմիջական մոտակայքում չպետք է վնասվեն կամ օգտագործվեն, աշխատակազմին պետք է խիստ արգելվի իրականացնել որս, խեղամիջավայր, ջրածածկում կամ այլ վնասակար գործողություններ (բ) Շինարարական հրապարակի մոտակայքում խոշոր ծառերը պետք է ուսումնասիրվեն և հաշվառվեն, խոշոր ծառերը պետք է մակնշվեն և ցանկապատվեն, արմատային համակարգը պետք է պաշտպանվի և ծառերին վնաս հասցնելը՝ բացառվի (գ) Հարակից գերխոնավ տարածքները և ջրահոսքերը պետք է պահպանվեն արտահոսքից՝ էրոզիան և նստվածքի առաջացումը կարգավորող համապատասխան միջոցառումների իրականացման միջոցով, որոնք ներառում են սակայն սահմանափակված չեն հարդի պարկերի և նստվածքների հեռացման ցանցերի տեղադրմամբ (դ) Չհավաստագրված հանքավայրերի, քարհանքերի, աղբավայրերի օգտագործումը չի թույլատրվում՝ հատկապես պահպանվող տարածքներում
		•
Ը. Երթևեկության և հետիոտնի անվտանգություն	Շին. աշխատանքների իրականացման արդյունքում հանրային երթևեկությանը և	(ա) Համաձայն տեղական օրենսդրության՝ կապալառուն պետք է ապահովի շինարարական հրապարակի անվտանգությունը և երթևեկության կարգավորումը: Այս միջոցառումները ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում • ցուցապաստառների, զգուշացնող նշանների, արգելափակողների տեղադրմամբ, երթևեկության

	հետիոտնին հասցված ուղղակի կամ անուղղակի վնաս	շրջանցող ուղիների ապահովմամբ՝ շինարարական հրապարակը լավ տեսանելի դարձնելու և բնակչությանը հնարավոր վտանգների մասին զգուշացնելու նպատակով • երթևեկության կառավարման համակարգի առկայությամբ և անձնակազմի ուսուցմամբ, հատկապես շինարարական տեղանք մուտք գործելու և հրապարակի մերձակայքում ցանրաբեռնված երթևեկության դեպքում • Աշխատանքային ժամերի փոփոխմամբ՝ համապատասխանեցնելով դրանք տեղական երթևեկության առանձնահատկություններին, օրինակ՝ պիկային ժամերին կամ անասունների տեղաշարժի ժամերին փոխադրումների կատարումից խուսափելով • Անհրաժեշտության դեպքում՝ պատրաստված անձնակազմի կողմից երթևեկության կառավարման իրականացմամբ՝ հրապարակում մարդկանց անվտանգ տեղաշարժն ապահովելու նպատակով • Շինարարության ընթացքում գրասենյակային կառույցների, խանութների և բնաշինների անվտանգ ու շարունակական հասանելիության ապահովմամբ
Թ. Սոցիալական ռիսկ	Հանրային հարաբերությունների կառավարում	• բնակչության կողմից դիմում-բողոքներ ստանալու համար տեղում կապալառուի թիմից պատասխանատու նշանակել • խորհրդակցել տեղական համայնքների հետ՝ արտաքին աշխատուժի և տեղի բնակչության միջև հնարավոր հակամարտությունները բացահայտելու և կանխարգելելու նպատակով • բարձրացնել տեղական համայնքի իրազեկությունը սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների ռիսկի վերաբերյալ, կապված արտաքին աշխատուժի ներկայության հետ և տեղական համայնքներին ներգրավել իրազեկման աշխատանքներում: • բնակչությանը պատշաճ կերպով տեղեկացնել շինարարության, ծառայությունների ընդհատման, երթևեկության շրջանցման երթուղիների, ժամանակավոր ավտոբուսային երթուղիների, պայթեցման և քանդման աշխատանքների գրաֆիկների մասին: • սահմանափակել գիշերային ժամերի շինարարական աշխատանքները: Անհրաժեշտության դեպքում համոզվել, որ գիշերային աշխատանքները պատշաճ կերպով է կազմակերպվում և իրականացվում, ինչպես նաև համայնքը պատշաճ կերպով տեղեկացված է: • առնվազն հինգ օր առաջ տեղի բնակչությանը տեղյակ պահել մատուցվող ծառայությունների հնարավոր խափանումների մասին (ներառյալ ջուր, էլեկտրականություն, հեռախոս, ավտոբուսային երթուղիներ)՝ հասարակական վայրերում, ավտոբուսի կանգառներում, բնակելի տներին հարակից շինությունների մոտ տեղադրելով պաստառներ, • Կապալառուի պատասխանատվության շրջանակներում գործատուի կողմից սահմանված ժամանակահատվածում ի հայտ եկած խնդիրների լուծում՝ բողոքների մեխանիզմի միջոցով • Հնարավորության դեպքում աշխատանքային ճամբարները չպետք է տեղակայվեն տեղական համայնքներին մոտ: • Աշխատանքային ճամբարների տեղադրումը և շահագործումը պետք է իրականացվի հարևան համայնքների հետ խորհրդակցելով

	Աշխատուժի Կառավարում	- Կապալառուն տեղական համայնքներից կներգավի չորակավորված կամ ցածր որակավորում ունեցող աշխատողներ: Իսկ հնարավորության դեպքում կկազմակերպի ուսուցում, որպեսզի խթանվի տեղի բնակչության ներգրավվածությունը իրականացվող աշխատանքներում: - Կապալառուն աշխատանքների իրականացման վայրում կապահովի հիգիենայի համար համապատասխան սարքերով (զուգարաններ և լվացքատներ), տաք և հոսող սառը ջրի, օձառի և ձեռքի չորացման, ախտահանման համար անհրաժեշտ նյութերի մատակարարումը: Ցանկացած բնակելի աշխատանքային ճամբարի համար պետք է ստեղծվի ժամանակավոր սեզոնային ախտահանման համակարգ՝ առանց հարևան ջրատարների աղտոտման - Կապալառուն պետք է բարձրացնի աշխատողների իրազեկությունը տեղի բնակչության հետ ընդհանուր հարաբերությունների վերաբերյալ, համաձայն միջազգային պրակտիկայի հաստատի և խստորեն պահպանի վարքագծի կանոնները, և անհրաժեշտության դեպքում օգտագործի համապատասխան պատժիչ միջոցառումներ՝ ներառյալ աշխատողներին աշխատանքից ազատելը և ֆինանսական տույժերը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 8. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ

Գործողություն	Ո՞ր (ցուցանիշն է ենթակա մոնիտորինգի)	Որտե՞ղ (է կատարվում մ ցուցանիշի մոնիտորինգը)	Ինչպե՞ս (է կատարվում ցուցանիշի մոնիտորինգը)	Ե՞րբ (սահմանել հաճախականությունը / կամ անընդհատ)	Ինչո՞ւ (է կատարվում ցուցանիշի մոնիտորինգը)	
ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՓՈԻԼ						
Կապալառուի մոբիլիզացում	համայնքը և արտադրամասի ադմինիստրացիան տեղեկացված են նախատեսվող աշխատանքների վերաբերյալ	արտադրամասի տնօրենի գրասենյակում	քննարկում/տեղագնում	1 այց՝ մինչև շինարարական աշխատանքներ սկսելը	ծրագրով նախատեսված աշխատանքների մասին շահառուների իրազեկվածությունը ապահովելու նպատակով	
	բոլոր պահանջվող թույլտվությունները առկայություն	կապալառուի գրասենյակում	փաստաթղթերի ուսումնասիրում	1 այց՝ մինչև շինարարական աշխատանքներ սկսելը	աշխատանքների որակը ապահովելու նպատակով, փաստաթղթերի բացակայության պատճառով հետագա գործունեության իրականացման խաթարումը կանխարգելելու նպատակով	
	բանվորներին անձնական պաշտպանության միջոցները տրամադրված են և օգտագործվում են	շինարարական հրապարակում	տեղագնում	ամսեկան այցեր՝ շինարարության ընթացքում	կապալառուի անձնակազմին առողջության վնասի, վնասվածքների և մահվան դեպքերի կանխարգելման նպատակով	
Արտանետումների և փոշու առաջացում	շինարարական հրապարակում իրականացվում է ջրի ցողում՝ փոշու առաջացման հետ կապված աշխատանքների իրականացման	շինարարական հրապարակում	տեղագնում	ամսեկան այցեր՝ շինարարության ընթացքում	օդի աղտոտումը կանխարգելելու և մոտակայքում գտնվող բնակչությանը պատճառվող անհանգստությունը նվազագույնի հասցնելու նպատակով	

	ընթացքում, շինարարական հրապարակում արգելվում է շինարարական նյութերի / թափոնների բաց այրումը շինարարական տեխնիկան չի մատնված անգործության					
Աղմուկի առաջացում	շինարարության աղմուկը սահմանափակված է ցերեկային ժամերով	շինարարական հրապարակում	տեղագնում	ամսեկան այցեր՝ շինարարությանն ընթացքում	մոտակայքում գտնվող բնակչությանը պատճառվող անհանգստությունը նվազագույնի հասցնելու նպատակով	
Աղբի առաջացում	աղբի ժամանակավոր կուտակման վայրերը սահմանված են և պատշաճ օգտագործվում են շինարարական աղբը պարբերաբար հավաքվում է և տեղափոխվում համաձայնեցված աղբավայր	շինարարական հրապարակում	տեղագնում	ամսեկան այցեր՝ շինարարությանն ընթացքում	հրապարակի աղբոտումը, հողի և ստորերկրյա ջրերի աղտոտումը կանխարգելելու նպատակով	
Վտանգավոր թափոնների առաջացում (ինչպիսին են ասբեստը, ներկերը, լուծիչները և այլն)	Վտանգավոր թափոնները ներառում են տանիքից ապամոնտաժված ասբեստի սալիկները, որոնք պետք է մշակվեն ջրով և հեռացվեն հնարավորինս ամբողջական կտորներով, կուտակվեն առանձին վայրում որտեղ որևէ մեկը չի կարող դրանք վնասել,	արտադրամասի տարածքում, աղբավայրի տարածքում	տեղագնում, փաստաթղթերի ուսումնասիրում	պարբերական այցեր	Վտանգավոր թափոնների պատշաճ ապամոնտաժումը, տեղափոխումը և հատուկ նախատեսված վայրերում տեղադրումը ապահովելու նպատակով	ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարություն

	Ժամանակին հեռացվեն շին. հրապարակից կամ փաթեթավորված կամ ծածկված վիճակում; քանդման և հեռացման աշխատանքներում ներառված է հատուկ ուսուցանված և համապատասխան անձնական պաշտպանության միջոցներ օգտագործող անձնակազմ					
Մոտակայքում գտնվող բնակիչների անհանգստության պատճառում՝ ոչ պատշաճ կայանված շինարարական մեխանիզմների և մեքենաների, շին. նյութերի և աղբի ժամանակավոր կուտակման, կապալառուի կողմից շին. հրապարակի աղբոտման պատճառով	շինարարական մեխանիզմների և մեքենաների կայանումը շինարարական հրապարակից դուրս արգելվում է Հետիոտնի և մեքենաների շարժման խոչընդոտումը շինարարական հրապարակում նյութերի / թափոնների կուտակման թափման պատճառով արգելվում է շին. հրապարակի շուրջ գտնվող սեփականություն հանդիսացող հողակտորների և/կամ այլ սեփականության միջով կապալառուի անձնակազմի անցնելը արգելվում է	շինարարական հրապարակի անմիջական հարևանությամբ գտնվող տարածքում	տեղագնում	ամսեկան այցեր, կամ կապալառուի կամ քաղաքացիների ահազանգման դեպքում	սեփականության, գույքի և բարեկեցության միջոցների վրա աբսարենպաստ ազդեցությունը կանխարգելելու նպատակով	

աշխատանքների իրականացում	աշխատանքների իրականացում, երբ արտադրամասը չի գործում Համապատասխան զգուշացնող նշանները տեղադրված են և լավ տեսանելի՝ հանրությանը բոլոր հնարավոր վտանգների վերաբերյալ նախազգուշացնելու նպատակով, այն դեպքում երբ արտադրամասի տարածքը օգտագործվում է շինարարության ժամանակ (արտածրագրային դասերի, խմբակների համար, արտադրամասի անձնակազմի կողմից և այլն), նրանց անվտանգությունը երաշխավորվում է և հատուկ միջոցառումների են իրականացվում ըստ անհրաժեշտության	շինարարական հրապարակում	տեղագնում	ամսեկան այցեր՝ շինարարության ընթացքում	արտադրամասի աշխատակազմի անվտանգությունը ապահովելու նպատակով	
Համայնքում իրականացվող աշխատանքներ	զգուշացնող նշանները տեղադրված են և լավ տեսանելի՝ հանրությանը բոլոր հնարավոր վտանգների վերաբերյալ նախազգուշացնելու նպատակով,	շինարարական հրապարակում	տեղագնում	ամսեկան այցեր՝ շինարարության ընթացքում	հրապարակի աշխատանքային անվտանգությունն երաշխավորելու նպատակով	

	մուտքը դեպի շին. հրապարակ թույլատրվում է միայն շինարարական աշխատանքներում ներգրավված անձնակազմին, արտադրամասի տարածք մուտքը ենթարկվում է խիստ մոնիտորինգի, հետիոտնի համար տրամադրվում են անվտանգ անցումներ					
Բողոքների լուծման համակարգ (ԲԼՀ)	կոնտակտային տեղեկատվությունը հասանելի է և տեսանելի հանրության համար	ԲԼՀ մասին տեղեկատվություն տեղադրելու վայրերում	տեղազննում	ամսական այցեր՝ շինարարության ընթացքում	հանրությանը և համայնքին շինարարական աշխատանքների իրականացմանը վերաբերող հարցերը բարձրաձայնելու, կարծիք տրամադրելու և բողոքները հնչեցնելու հնարավորություն ընձեռնելու նպատակով	
ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՓՈԽԼ						
Արտադրամասի կառույցի կառավարում	արտադրամասի կառույցը պատշաճ շահագործվում է և պահպանվում, ներառյալ տաքացումը և օդափոխումը, հոսանքի մատակարարմանումը ու այլն	արտադրամասի տարածքում	տեղազննում, փաստաթղթերի վերանայում	պարբերական այցեր	ապահով և հարման դպրոցական միջավայր ապահովելու նպատակով	
Կոշտ թափոնների կառավարում	աղբը պարբերաբար հավաքվում է և տեղափոխվում արտադրամասից և տեղադրվում համաձայնեցված վայրում	արտադրամասի տարածքում	տեղազննում, փաստաթղթերի վերանայում	պարբերական այցեր	պատշաճ սանիտարական պայմաններ ապահովելու նպատակով	

Ջրի կառավարում	ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգերը պատշաճ կերպով սպասարկվում են և գտնվում են լավ աշխատանքային պայմաններում, կեղտաջրերի համակարգը պատշաճ կերպով սպասարկվում է և գտնվում է լավ աշխատանքային պայմաններում	արտադրամասի տարածքում	տեղագնում, փաստաթղթերի վերանայում	պարբերական այցեր	պատշաճ սանիտարական պայմաններ ապահովելու նպատակով	
Արտադրամասի առօրյա աշխատանք	համապատասխան զգուշացնող նշանները տեղադրված են և տեսանելի՝ երթևեկության մասնակիցներին մոտակայքում գտնվող արտադրամասի մասին նախազգուշացնելու նպատակով, հետիտնի համար անցումները առկա են	արտադրամասի տարածքում	տեղագնում, փաստաթղթերի վերանայում	պարբերական այցեր	անվտանգ աշխատանքային միջավայր ապահովելու նպատակով	
Արտադրամասի առօրյա աշխատանք	առաջին օգնության միջոցները առկա են աշխատակիցները ուսուցանում են ստացել առաջին օգնության տրամադրման և մոտակա բուժկետին / հիվանդանոցին ահազանգելու վերաբերյալ, արտադրամասի տարածքը պատշաճ կերպով	արտադրամասի տարածքում	տեղագնում	պարբերական այցեր	անվտանգ աշխատանքային միջավայր ապահովելու նպատակով	

	ցանկապատված է, արգելափակոցները և սանդուղքները գտնվում են լավ տեխնիկական վիճակում					
	տարհանման պլանները տեղակայված են հանրամատչելի վայրերում, ելքերը հստակ նշված են, աշխատակիցները իրազեկված են արտակարգ իրավիճակներում իրականացվելիք գործողությունների մասին, արտադրամասը կահավորված է համապատասխան հրշեջ միջոցներ					
Բողոքների լուծման համակարգ (ԲԼՀ)	ապահովել, որ ԲԼՀ տեղեկատվությունը հասանելի և տեսանելի լինի հանրության համար	արտադրամասում	տեղազննում	պարբերական այցեր	հանրությանը և համայնքի բոլոր բնակիչները ծրագրի իրականացմանը վերաբերող հարցերը բարձրաձայնելու, կարծիք տրամադրելու և բողոքները հնչեցնելու հնարավորություն ընձեռելու նպատակով	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 9. ԲՈՂՈՔԻ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՁԵՎ

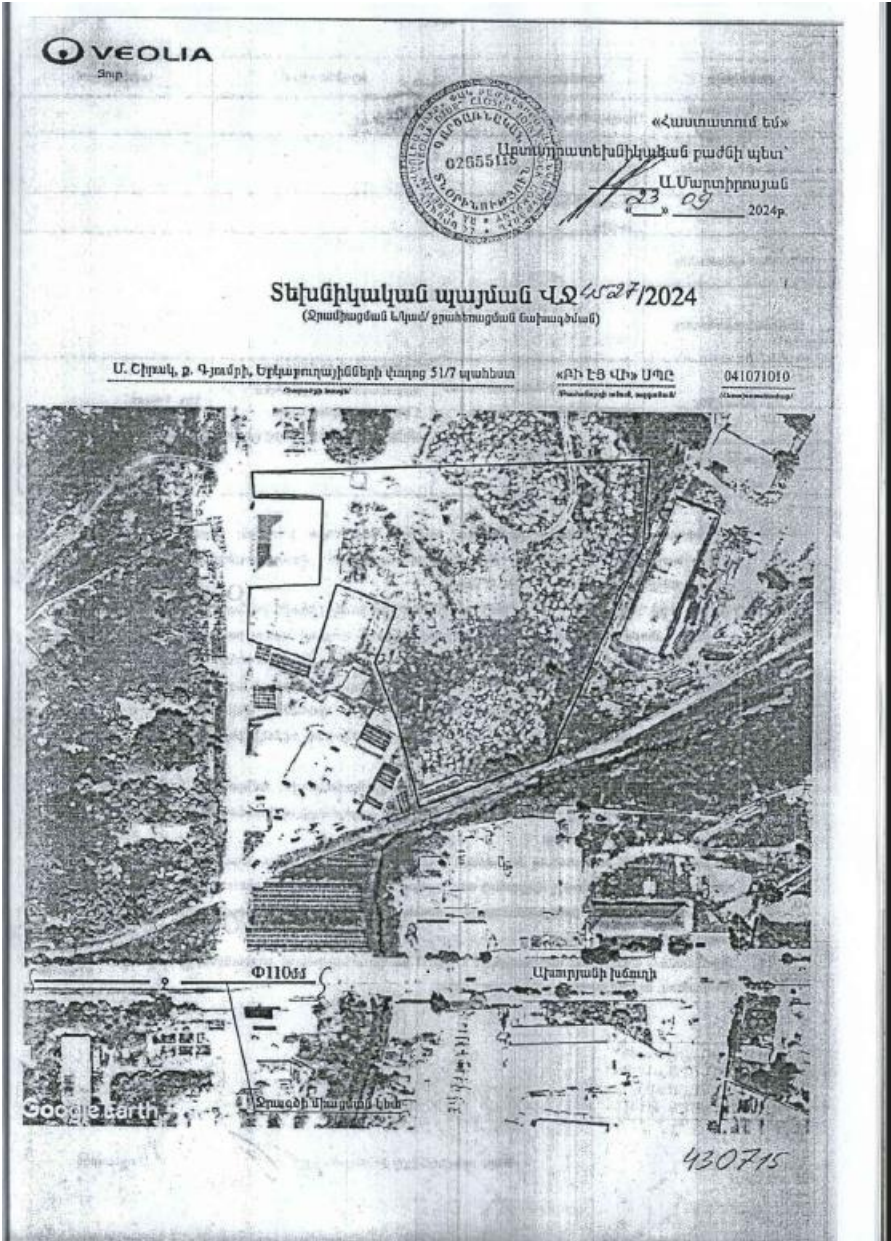
Դիմումը ներկայացնելու ամիս/ամսաթիվ	Դիմողի անուն/ ազգանունը	Դիմողի կարգավիճակը (հարևան, ձեռնարկատեր,	Բողոքի/առաջարկի բովանդակությունը	Դիմողի ստորագրություն	Դիմումի կարգավիճակը (լուծված/ընթացքում, փոխանցված

		այլ)		ը	գրասենյակ/ չլուծված)

ՀԱՎԵԼ ՎԱԾ 10. ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՊԱՏԱՀԱՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎ

Պատահարի ամիս/ամսաթիվ	Պատահարի նկարագրությունը	Պատահարի վերացման միջոցառումները	Միջոցառումների ժամկետները և պատասխանատուն	Պատահարի վերացման կարգավիճակը

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 11. ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆ՝ ՋՈՒՐ

Համակարգ	Տրամադրարարում	Տրանսպորտ	Հրդեհաշիջում
Կոմունիկացիայի գործիչի վայրը	Ախուրյանի խմորի		
Գործող խողովակի տրամագիծը, մմ/ումք, տեսակը	Փ=110մմ P=1.5մքմ. պ/ք.		
Միացման կետը	Ախուրյանի խմորով անցնող ջրաղծից		
Միացման տրամագիծը			
Տրանսպորտի տրամագիծը	Համաձայն նախագծի		
Այլ պահանջներ	Տրանսպորտի համար կառուցել զննարար	Տրանսպորտի համար կառուցել և տեղադրվում է կառուցել երկնային հոր սեփականատիրական տարածքում	Տես * կետը
Տրամադրարարում գրառվելը	Շուրջօրյա		

Կառուցման աշխատանքները կատարելու համար անհրաժեշտ է տվյալ բոլորում լինե՞րա՞վորված կազմակերպությանը պատվիրել մախտագնախառնաշաշիմ փաստաթղթերի կազմում և դրանք համաձայնեցնել «Վեդլիա Ջուր» ՓԲԸ-ի հետ:

Կառուցման աշխատանքների տեխնիկական հսկողությունը, դիմողի հայեցողությամբ, իրականացնում է «Վեդլիա Ջուր» ՓԲԸ-ն կամ ընկերության պաշտոնական կայքում հրապարակված ցանկում ընդգրկված կազմակերպությունը՝ դիմողի հաշվին: Կառուցված նոր համակարգի միացումը ճիշտագույն ճիւղաձեղանակներում և ցրտահեռացման համակարգին իրականացնում է «Վեդլիա Ջուր» ՓԲԸ՝ դիմողի հաշվին:

Սույն տեխնիկական պայմանը ուժի մեջ է 1 (մեկ) տարի՝ զրոյանցում օրվանից սկսած, այն ենթակա է երկարաժամանակ տեխնիկական պայմանի ժամկետի ավարտը՝ դիմողի կողմից ներկայացրած դիմումի ելման վրա:

Կառուցման ընթացքում, հողային աշխատանքներն իրականացնելիս, անհրաժեշտ է ձեռք բերել տվյալ համայնքի դեկալարի, առ իրավասու և՛ կամ շահագրգիռ մարմինների կամ անձանց բույլտվությունները և՛ կամ համաձայնությունները:

• Հրդեհաշիջումը մայրատեսել համաձայն ՀՀԸՆ 40.01.02-2020թ. և ՀՀ Կառ. 08.08.2019թ. բիլլ 1025-Ն ողջման, բիլլ 29 հաշվվածի, նյութանտի տեղադրման ղեկավար կառուցել զննարար: Տեխնիկական պայմանով տրամադրվում է միայն խմոր-տնտեսական պահանջներին համարողությունում ջրաբանակ՝ Փ=20մմ պ/ք. խողովակով:

Տեխնիկական պայմանով տրամադրվում է միայն խմոր-տնտեսական ջրաբաններին համարողությունում ջրաբանակ՝ Փ=20մմ տրամադրվելի խողովակով:

«ՎԵԴԼԻԱ ՋՈՒՐ» ՓԲԸ
ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԻ
ՄՊԱՄԱԿՄԱՆ
ԳՐԱՄԵՆՑԱՆ ՁԻՎ 6

25.09.2024թ.

Միջնադասիչ Լ. Մարտիրոսյան

Տեխ. պայմանների մասնագետ

Մ. Մարտիրոսյան

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 13. ԷԼԵԿՏՐԱՄԱՍՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

ՆԱԶԱՏԱՆԻ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԳԱՆՑԵՐ

«ՊԱՐՍ» ՍՊԱՆԱՑՈՒՂ

377503, Գյումրի, Շարա Տալան-1, հեռ 060-38-01-62

N 04-98-721

«24» 08 2024թ.

<ՔԻ ԷՅ ՎԻ> ՍՊԸ փնտրեն պարոն Վալոդյա Բազարյանին

Հարգելի պարոն Բազարյան

Ի պատասխան Ձեր 20.08.24թ. դիմումի. կապված Շիրակի մարզի, Գյումրի քաղաքի Երկաթուղիների փողոց 51/7 հասցեի հողամասում պահեստի էլ.մատակարարման համար ելակետային տվյալներ տրամադրելու հետ. հայտնում ենք, որ վերը նշված տարածքի էլ.սնումը կարելի է իրականացնել.

-ք. Գյումրի Երկաթուղիների փողոց 51/7 հասցեում կառուցվող արտադրամասի էլ.մատակարարման համար <ՀԷՑ> ՓԲԸ կողմից կազմված 21.02.22թ. 74424111 միացման պարզվերի՝ սնումը իրականացվելու է <ԲԱԳԱՐԻՈ ՔՈՄՓԱՆԻ> ՍՊԸ կողմից փեղադրվող ԳԵ 1250կՎԱ ենթակայանի ց/լ վահանից L-100մ:

<ԲԱԳԱՐԻՈ ՔՈՄՓԱՆԻ> ՍՊԸ ենթակայանի սնումը իրականացվելու է <Ախուրյան> 35/10կՎ ԵՎ <Ճանշին> 10կՎ օդային գծից սնվող ՏԵ 8132-ի 10կՎ քջիջից 10կՎ էլ.հաղորդման գծով:

Տեղեկացնում ենք, որ կառուցվող տան էլ.համակարգի էլեկտրական ցանցին միացումը իրականացվելու է համաձայն ՀՀ Հանրային Ծառայությունները Կարգավորող Հանձնաժողովի 25.12.19թ. N523-Ն որոշումով հաստատված ԷԲՑ Կանոնների 5-րդ բաժնի՝ Բաշխման ցանցին սպառման համակարգի, արտադրողի ու ինքնվար էներգաարտադրողի միացում:

Տնօրեն

Գ.Ֆարգադյան

Ա.Քերոյան
հեռ-077-987-062

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 14. ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ Շիրակի մարզ Գյումրու համայնք
(մարզը, համայնքը)
ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ)

N 225 « 09 » հոկտեմբերի 2023 թ.

- Օրյնկառ Արտադրամասի կառուցում
(օրյնկառի անվանումը, կառուցում, վերակառուցում, ռեօնպայման, կապիտալ նորոգում, ամրակազմում, վերականգնում և այլն, օրյնկառի անվանումը, հանքի ընդդեմը, հզորությունը)
քարձր ռիսկայնության աստիճան՝ 4-րդ կատեգորիա՝ նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար
Ռիսկայնության աստիճանը (կատեգորիան), նախագծման փուլերը և այլն)
Գտնվելու վայրը քաղաք Գյումրի երկաթուղայինների փողոց 51/7
(նալի, համայնքի, փողոցի անվանումները, շենքի համարը, հողամասի ծանկագիծը)
Կառուցապատող «ԲԻ ԷՅ ՎԻ» ԱՊԸ
(կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, ընկերության վայրը, հնախաձեռնողը, էջնկարողին հասցեն)
Առաջադրանքի տրամադրման հիմքը Անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական
գրանցման N 02082023-08-0029 վկայականը, կառուցապատողի հայտը:
(կառուցապատման նպատակով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հողամասի տրամադրման, անշարժ գույքի փոխանցման իրավունքը նախատող անհրաժեշտ փաստաթղթերը)
Առաջադրանքի գործողության ժամկետը երեք տարի
(N 1 հավելվածի 32-րդ կետին համապատասխան)
ՆԱԽԱԳԾՎՈՐ ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ
(նախագծի լի) նշված ղեկավարի գրաֆիկական արտադրումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ փնմայլ՝ Մ 1:500)
1. Հողամասը գտնվում է Արդյունաբերության, ընդերք օգտագործման և այլ արտադրական
նշանակության, արդյունաբերական գործառնական նշանակության
(հողամասի զիրքը քաղաքաշենական միջակայքում, դրա նպատակային և գործառնական նշանակությունը)
  2. (՝) Հողամասի չափերը 1,850123 հա
(հողամասի սահմանները՝ կողովնատային նշանադրման, մակերեսը (հա))
  3. Հողամասի առկա վիճակը ծանրաբեռնված է՝ պահեստ, պահեստ, պահեստ, կայան, ջերմոց
շվարքարան, պարիսպ
(ռեօնի ընդգծումը, շենքերի (այդ թվում՝ ընդունակ ենթակա) առկայությունը (օգտագործումը, նշանակությունը, նախադրական նյութերը և այլն), կառուցապատումը, բարեկարգումը և այլն)
  4. (՝) Տրանսպորտային պայմանները տրանսպորտային մոտեցումները ապահովված են
(մասնագործների առկայությունը, երկաթուղային տրանսպորտի մոտեցումները և այլն)
  5. (՝) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ (ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղորդակցության նախագծեր)
կից տարածքով անցնող ինժեներական ենթակառուցվածքներ
(նախադիվ հողամասով կամ կից տարածքով անցնող ինժեներական ենթակառուցվածքները, այդ թվում՝ սարքավորումները)
  6. (՝) Կից հողամասեր կառուցապատումից ազատ հողամասեր
(կից հողագտագրման մեջ) անվանումը և դրանց սահմանները՝ համանուն երկաթուղային փնմայլով)
  7. Քնության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատմամշակութային հուշարձանների տարածք չկան
(պահպանական գոտիներ) (հուշարձանի անվանումը - հարազանաց և այլն)
  8. (՝) Հատակագծային սահմանափակումներ Միջպետական նշանակության ավտոմոբիլային
ճանապարհի, դեպի հարևան հողամասեր դռներ, դարպասներ և պատուհաններ չնախատեսվել
(տեղակայում գործող արտադրական, պարզաբանվող օբյեկտների, ինժեներական կառուցվածքների և այլ օբյեկտների նկատմամբ սահմանափակումները, այդ թվում՝ սերվիտուտները)

(անտղղակիչով) (" ԼՂԿԱՅԻ ՂԵՐՄԱՆԻ ԳՐԱՖԻԿԱԿԱՆ ԱՊՈՏՈՑՈՒՄԸ ԱՐԱՆԱԳՐՈՒՄ Է ԼՂԿԵ ՆՆԵՐԿԱԿԱԶՄԻՉ ԱՄՖՈՒԻ ՎԻՃԱՆԱԳՐՈՒ" Մ 1:500)

Աստիճաններ Աշակել արտադրության հասկացի՝ անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման N° 02082023-08-0029 վկայականով ամրագրված հողամասի տասնամանկերով, հաշվի առնելով ստեղծված բաղաբաշխական միջավայրի պայմանները: Տանիքը թիթեղյա ծանկույծով Գույնը՝ Գյուլի համայնքի ավագանու 19.02.2018 թվականի 14-Ն որոշմամբ աստիճանված գույնի համաձայն:

9.1 (*) օրյեկտի հեռավորությունը կարմիր գծից(մետր) կառուցապատման նախագծի համաձայն

9.3. թույլատրելի բարձրությունը (մետր)

(կատույցի վատույցների) ընդհանուր մակերեսի հազարերորդային հոլանմանի մակերեսին):

մինչև 50 %

(Լրացրե՛ք ապաստվող լանջումային/ տարածային հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով %)

Խաբամանյե Եպիսկոպոսի

(Կրիտիկական ազդանշան հայտնաբերությունը հղումների մակերեսին՝ տոկոսներով %)

10. Հողամասում գտնվող շենքերի ու շինությունների քանդման կամ տեղափոխման (ապամոնտաժման) պայմանները և աշխատանքների հերթականությունը _____

Պահանջներ՝ գոյություն ունեցող և նախազգնվող ենթակառուցվածքների ու զանգերի նկատմամբ

Գոյություն ունեցող
 իրամասնյա փառանքաբարդ կազմակերպության խմբի կազմի պատմությունը:

Գրությունն ունեցող
(Քաղաքացիական մատակարարող կազմակերպության տեղեկական պալատներին)

Գոյություն ունեցող
համաձայն մատակարարող կազմակերպության տնօրենի կազմակերպության նախագահի կողմից

Կցվում է
 փաստաթուղթ N 1 հավելվածի 57-րդ կետի 2-րդ ենթակետով
 սահմանված նպահության տվյալներին)

12.6 արքահանություն պահպանության բաժին Գրամբուրու քաղաքապետարանի ընթակցությունայ և շրջակա միջավայրի

13. Տարածքի ինժեներական նախապատրաստում արտաքին ջրափնագրում կազմակերպել
ուղղանձիգ հաստակագծման միջոցով

(ինժեզի կազմակերպման, ցանկացման, ինժեներական սպեցիալության միջոցառումներ)

14. Բարեկարգում Հարակից մայրերը կանաչապատել, բարեկարգել, ասֆալտապատել և
տեղադրել արտաքին էլեկտրական լուսավորության սարքեր:

(կանաչապատելի ծառատաքսիտության վերաբերյալ պահանջներ, կանաչապատում,
ծառատաքսիտական փողոցներ, ցանկապատում, զովազդ և այլն)

15. Շինարարական նյութեր Մետաղական կոնստրուկցիաներ, սենդվիչ պանելներ, մետաղ,
ապակի, փայտ, քիթեր:

(շինարարական նյութերի օգտագործման առաջադրարկները տանիքների, ծախսերի լուծումներ, պտույտի դեմքի, պատումների վերաբերյալ)

16. Պաշտպանական կառույցներ ուստ նորմատիվ պահանջների

(պաշտպանական կառույցների մարդկային և տեխնիկական պաշտպանության միջոցառումներ)

17. Հակահրդեհային պահանջներ նորմատիվ պահանջների համաձայն

(հակահրդեհային անվտանգության ապահովման միջոցառումներ)

18. Հաշմանդամների և քնակալության սակավաշարժ խմբերի
պաշտպանության միջոցառումներ Նախատեսել շրջակա միջավայրը վտանգավոր
ազդեցությունից բացառելու համապատասխան միջոցառումներ

19. Շրջակա միջավայրի պահպանում Նախատեսել շրջակա միջավայրը վտանգավոր ազդեցությունից
բացառելու միջոցառումներ:

(շրջակա միջավայրի փակակաշի ազդեցությունից բացառելու միջոցառումներ)

20. Շինարարության կազմակերպում շինաշխատանքների կազմակերպման նախագծի համաձայն

(առաջարկություններ շինարարության հետ կապված անադնախառ ազդեցության բացառման, ջարդաքան
տնտեսության և տրանսպորտի անխափան աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ)

21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի
մշակման փուլերը

երեք տարի, աշխատանքային

(նշվում են առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի
մշակման փուլերը)

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությանը
ներկայացվող պահանջներ ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի N596-Ն որոշման
հավելված N2-ի համաձայն՝ պետական համալիր փորձաքննություն

(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության սահմանված
փորձաքննության անոտը կամ նախագծի երազանքաբերը՝
իդով կատարելով համապատասխան իրավական ակտի վրա)

23. Միջանկյալ համաձայնեցում օրենքով սահմանված կարգով

(իրավաստ մարմին կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ
նախատեսված դեպքերում շահագրգիռ մարմինների հետ նախագծի
նախագծի նախնական համաձայնեցում, նշվում է նաև առաջադրանքի
փուլերի անհատականությունը՝ N 1 հավելվածի 67-րդ կետով
նախատեսված դեպքում)

24. Հասարակական քննարկումներ օրենքով սահմանված կարգով

(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում և կարգով)

25. Համաձայնեցումների կամ մասնագիտական

եզրակացությունների ստացում օրենքով սահմանված կարգով

(նշվում են տվյալ օրենքի համաձայնեցման՝ օրենքով սահմանված պահանջները՝ իրադրամաների ու բնության պահպանության և այլ խազրված
մարմինների հետ, ինչպես նաև N 1 հավելվածի 56-րդ կետով սահմանված դեպքերում՝ ինժեներական նկարագրողմանի անձակատարողը
(պաշտպանություն) հետ)

26. Փոստային բաժանորդային պահարանների
տեղադրում

27. Այլ պայմաններ Նախագծի կազմը և քվանդակությունը համապատասխանեցնել ՀՀ քաղաքաշինության
կոմիտեի նախագահի 11.09.2017 թվականի «Բնակելի, հասարակական, արտադրական շենքերի և
շինությունների նախագծային փաստաթղթերի կազմը և քվանդակությունը սահմանող կանոնները
հաստատելու մասին» N128-Ն հրամանով հաստատված դրույթներին:

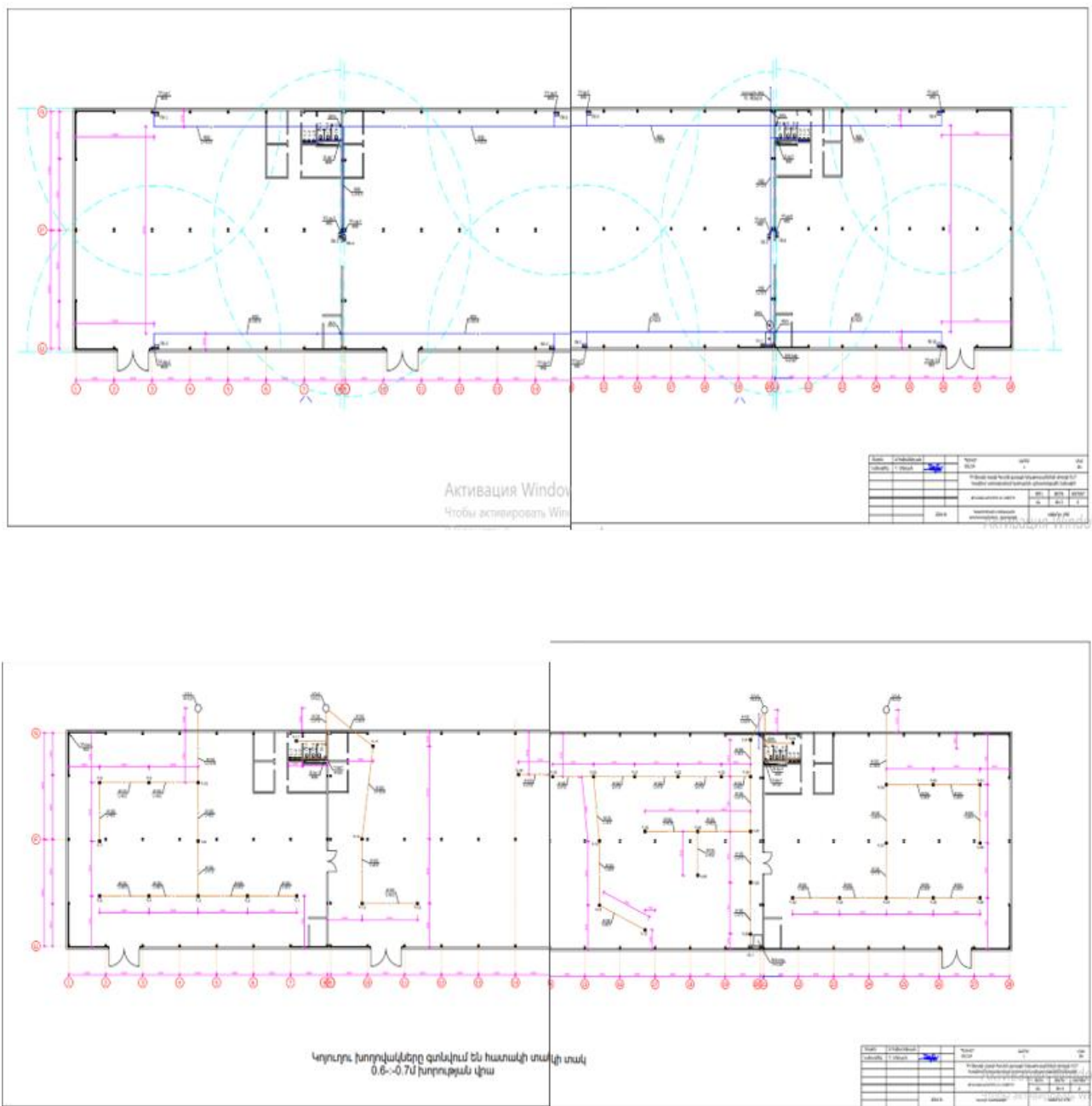

ՀՀ ՊԱՏԱՐԱԿԱՆ ԴԵՎՈՒՄ

X *[Signature]*

Վ. ՍԱՄՍՈՆՅԱՆ

ՀԱՎԵԼ ՎԱԾ 15. ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԵՎ ԿՈՂՅՈՒՂՈՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ՑԱՆՑԵՐ

Տնօրեն	Ա.Դրամյան			ՊԵՏ-ԷՄ	ԱՄԴՈՄ	ՄԱՍ
Նախագահ	Լ.Դրամյան			05/24	1	24
				ԳԻ Ժողովի մարզի Գյումրի քաղաքի Նրբագործական խորհրդի 51/7 հաշվետվող արտադրական կառուցման պետականության նախագիծ		
				ՏՐԱՆՍԿԱՐԳԱՐՈՒՄ ԵՎ ԿՈՒՐԴ	ԹՈՒԼ	ԹԵՐԵՎ
					ԱԼ	ԶԿ 5
						6
			2024 թ.	Պատկերաստեղծման և անդամային ժամանակահատվածի սկիզբ	«ԱՄԴՈՄ» ՍՊԸ	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 16. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԲԱՑ ԼՍՄԱՆ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ

ՀՀ Շիրակի մարզ

20 սեպտեմբերի, 2024 թ.

Ք. Գյումրի, Վարդանանց հր.1

Ժամը՝ 15:00

2023 թվականի սեպտեմբերի 20-ին, ժամը՝ 15:00-ին, Գյումրու համայնքապետարանի վարչական շենքում կայացավ հանրային բաց լսում և քննարկում (այսուհետ՝ քննարկում): Քննարկումը վարեց Գյումրու համայնքի ղեկավարի տեղակալ Սուրեն Զանոյանը:

Հանրային քննարկման թեմա՝ «Բի Էյ Վի» ՍՊԸ-ի (հասցե՝ ք. Գյումրի, Երկաթուղայինների փողոց 51/7) կողմից ներկայացված՝ Գյումրի քաղաքի Երկաթուղայինների փողոց 51/7 հասցեում զուգարանի թղթի, խոնավ և չոր անձեռոցիկի արտադրամաս կառուցելու նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ առաջին հանրային լսում:

Ելույթ՝ Սուրեն Զանոյան

Գյումրու համայնքի ղեկավարի տեղակալ

Բարև Ձեզ սիրելի մասնակիցներ, սկսում ենք մեր հանրային լսումը «Բի Էյ Վի» ՍՊԸ-ի (հասցե՝ ք. Գյումրի, Երկաթուղայինների փողոց 51/7) կողմից ներկայացված՝ Գյումրի քաղաքի Երկաթուղայինների փողոց 51/7 հասցեում զուգարանի թղթի, խոնավ և չոր անձեռոցիկի արտադրամաս կառուցելու նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ առաջին հանրային լսումը, քննարկումը հայտարարում ենք բացված:

Հիշեցնեմ, որ համաձայն կարգի, հանրային քննարկման մասնակիցը քննարկման դրված հարցերի վերաբերյալ կարող է ուղղել հարցեր, իր առարկություններն ու առաջարկությունները հիշեցնել բանավոր ձևով կամ դրանք գրավոր տեսքով ներկայացնել հանրային քննարկման քարտուղարին: Մասնակիցները կարող են իրենց առարկություններն ու առաջարկությունները ուղարկել Գյումրու Համայնքապետարանի պաշտոնական էլեկտրոնային հասցեին gyumri@gyumri.am կամ գրավոր տեսքով ներկայացնել քննարկման քարտուղարին, քննարկման ավարտից հետո՝ հնգօրյա ժամկետում:

Զեկուցող՝

Արթուր Հովհաննիսյան

«Աքարա» ՍՊԸ տնօրեն

Սույն նախագծով նախատեսվում է կառուցել արտադրամաս, որը գտնվում է Գյումրի և Ախուրյան համայնքների սահմանագծին, այն օրենքով սահմանված կարգով պատկանում է սեփականատիրոջը՝ «ԲԱԳԱՐՅԱՆ» ՍՊԸ-ին: Այս տարածքի գործառնական նշանակությունը արտադրական է, ուստի հարմար է գտնվել վերոհիշյալ տարածքը: Շինության նախագծային լուծումները կատարվել են պատվիրատուի պահանջներին և ՀՀ գործող նորմատիվա-տեխնիկական պահանջներին համապատասխան: Այն իրենից ներկայացնում է միահարկ

կառույց՝ բաղկացած երեք չափաբաժիններից և իրականացվելու է հավաքովի մետաղական կոնստրուկցիաներից՝ սիփ կոչվող պանելներով: Նախագծով նախատեսվում է բոլոր ինժեներական ենթակառուցվածքների լուծումները համապատասխան տեխնիկական պայմանների: Արտադրամասն իր արտադրական հզորությամբ լինելու է Շիրակի մարզում առաջինը: Հիմնականում արտադրվելու է թաց և չոր անձեռոցիկներ, զուգարանի թուղթ և խոհանոցի թղթեր սրբիչներ՝ տարբեր չափսերի և դիզայնի: Հաստոցները ամբողջովին նոր են՝ տեխնոլոգիապես հագեցված, արդի պահանջներին համապատասխան, արտադրանքը լինելու է միայն բնական հումքով, արտադրամասը կապահովի 35-40 աշխատատեղ:

Հարց՝

Հենրիկ Գասպարյան

Գլխավոր ճարտարապետ

Թուղթը պիտի արտադրենք, թե՛ թուղթը պիտի բերենք, կտրեն դասավորենք:

Պատասխան՝

Արթուր Հովհաննիսյան

«Աքարա» ՍՊԸ տնօրեն

Թուղթը գալիս է Չինաստանից պատրաստի գլանակով, կտրատվում է և փաթեթավորվում:

Ելույթ՝ Սուրեն Զանոյան

Գյումրու համայնքի ղեկավարի տեղակալ

Էկոլոգիայի հետ կապված խնդիր չի՝ առաջանա

Հենրիկ Գասպարյան

Գլխավոր ճարտարապետ

Ես կարծում եմ, որ ոչ, թուղթը բերելու են պատրաստի, պիտի կտրեն, դասավորեն, գրեն վրան, նոր բան չի սա, կան այսպիսիներ:

Ելույթ՝ Սուրեն Զանոյան

Մեծ հաշվով ամենինչ պարզ է, այս հարցը մենք պիտի դնենք ավագանու նիստի քննարկմանը:

Քանի, որ այլ հարցեր և առարկություններ չենք ցուցնում՝ Սուրեն Զանոյանը փակեց նիստը:

Հաջողություն, շնորհակալություն:

Հանրային լսմանը ներկա էին 8 անձինք:

Վարող՝

Գյումրի համայնքի ղեկավարի տեղակալ

Նախաձեռնող՝

«Բի Էյ Վի» սահմանափակ պատասխանատվությամբ

ընկերության տնօրեն

Ս. ԶԱՆՈՅԱՆ

Վ. ԲԱԳԴԱՏՅԱՆ

3104 Գյումրի
Վարդանանց հրապարակ 1
Հեռ.՝ (+374 312) 2 22 00 էլ. փոստ՝ gyumri@gyumri.am

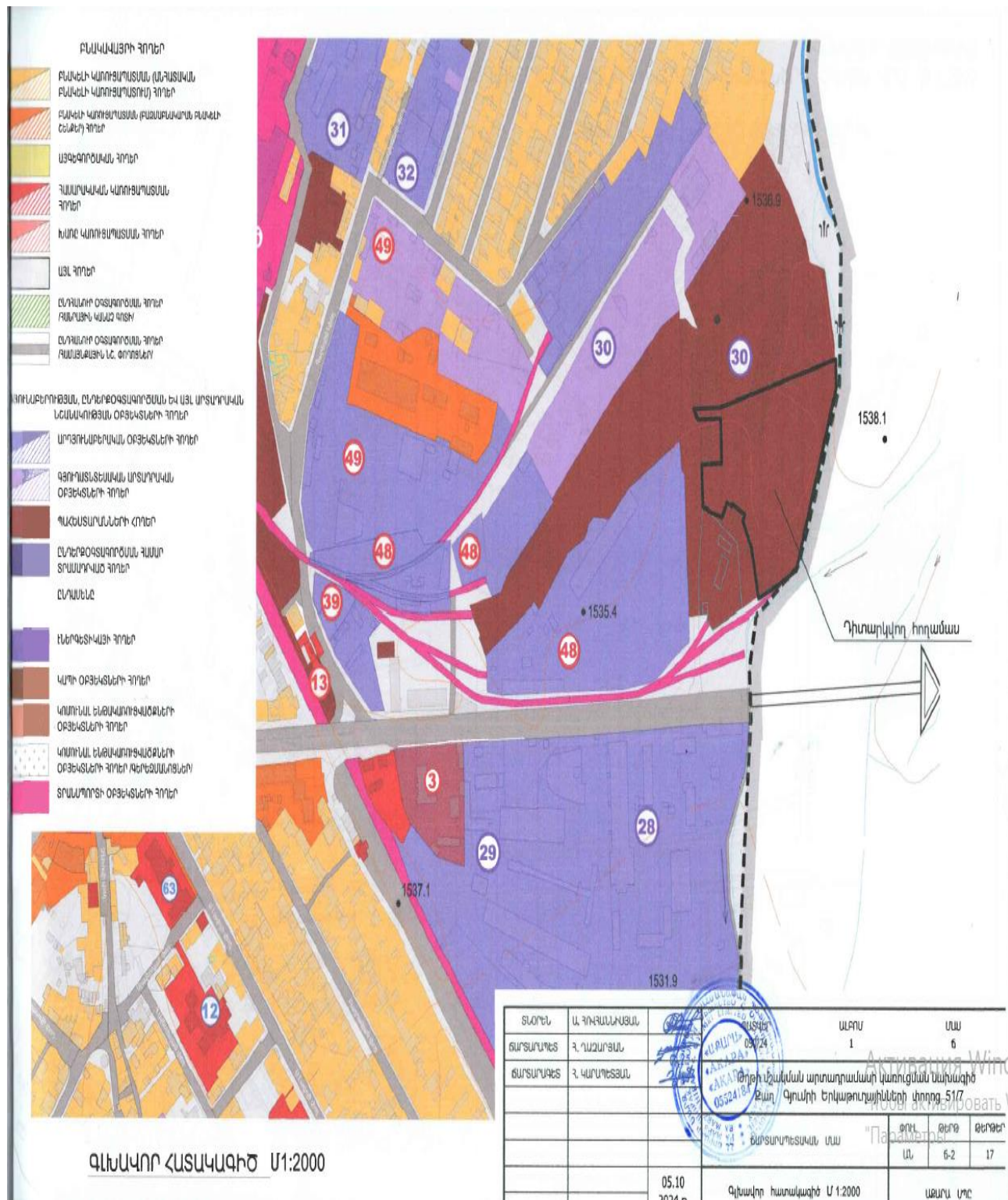
ՑՈՒՑԱԿ

«ԲԻ ԷՅ ՎԻ» ՍՊԸ-ի (ՀԱՍՑԵ՝ Բ.ԳՅՈՒՄՐԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆՆԵՐԻ Փ. 51/7) ԿՈՂՄԻՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ՝ ԳՅՈՒՄՐԻ ՔԱՂԱՔԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆՆԵՐԻ ՓՈՂՈՑ 51/7 ՀԱՍՑԵՈՒՄ ԶՈՒԳԱՐԱՆԻ ԹՂԹԻ, ԽՈՆԱՎ և ՉՈՐ ԱՆՁԵՌՈՑԻԿԻ ԱՐՏԱԴՐԱՄԱՍ ԿԱՌՈՒՅԵԼՈՒ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՈՒՄ

Ը/Ի	ԱՌՈՒՆԱԶԳԱՐՈՒՄ	ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՎԱՐՈՒՄ	ՊԱՇՏՈՆ	ՀԵՌԱՆՈՒՄ/ ԷԼ.ՀԱՍՑԵ	ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
1.	Արցախյան համաձայնագրի իրականացում	«ԵՎԻԱՐԴ» ՍՊԸ	ՏԵՐԵԼ	093-133-100	
2.	Բնակարանի փոխառություն	«ԻՖ ԻՅ ԲԻ ԴԻ» ՍՊԸ	ՏԵՐԵԼ	041 07 1010	
3.	Մեծահասակների համաձայնագրի իրականացում	Քանաչառությունների և մանկ. հասց. խմբակայան		091 40 41 25	
4.	Ին/ԻԿ ցուցաբերում	Գյումրի ԿԻ Զարգացման կենտրոն		098 88 72 20	
5.	Ին/ԻԿ Զարգացման կենտրոն	Գյումրի ԿԻ Զարգացման կենտրոն		093 39 53 27	
6.	Անցյալ շաբաթվա համաձայնագրի իրականացում	Գյումրի ԿԻ Զարգացման կենտրոն		077 62 33 23	
7.	Պաշտպանության համաձայնագրի իրականացում	Գյումրի ԿԻ Զարգացման կենտրոն		094 96 79 64	
8.	Գյումրի ԿԻ Զարգացման կենտրոն	Գյումրի ԿԻ Զարգացման կենտրոն		094 82 38 59	

Активация Windows
Чтобы активировать Windows, перейдите в меню
"Параметры".

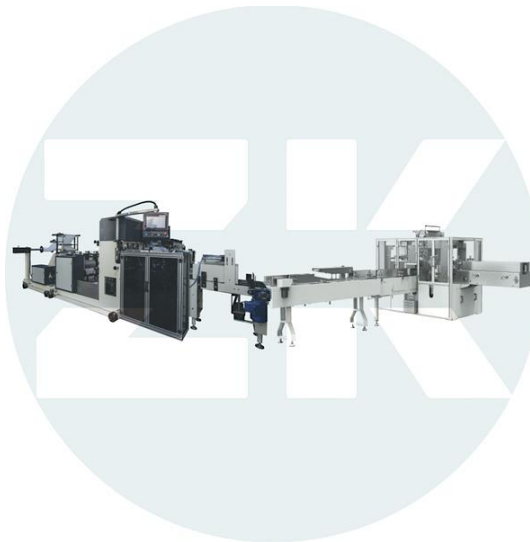
**ՀԱՎԵԼՎԱԾ 17. ԿԱՌՈՒՑՎՈՂ ԱՐՏԱԴՐԱՄԱՍԻ ՀԵՌԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՀԱՐԱԿԻՑ ՇԵՆՔ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ**

**ՀԱՎԵԼ ՎԱԾ 18. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԱՐՏԱՂՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱ-
ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ**

**➤ EVAPM-DUE High Speed Auto Transfer Napkin Machine
(With 2 Heads, Speed :1800 Sheets/min)**

1. Specification

- Applicable jumbo roll:14-17g/m² double layers ply paper;15-23g/m² single ply napkin paper
- Jumbo roll paper shrinkage radio 10-20%
- Frame type: connection underframe
- Control mode : Variable frequency speed adjustment, inching paper feeding, PLC counting
- Size of Parent paper roll: max. diameter 1200mm,core inside dia.3 inch (76.02mm)
- Applicable roll Quantity: 1 parent roll
- Parent roll unwind: driven by flat belt,up press type wide flat belt for paper feeding
- Paper roll loading: pneumatic loading
- Automatic tension control
- Automatic edge control

2. Finished Product size

- Sheet open size: 320*320mm
- Folded size: 160*160mm
- Folding type: 1/4 & 1/8 fold
- Forming type:mechanical mode,triangle 1/4 - 1/6 & 1/8 folding

3. Embossing unit

Embossing mode: steel to wool roller embosser for full embosser and steel to rubber for edge embosser .

4. Counting:

Pneumatic counting unit, stacking number from 0-999 sheets/pack

5. Controlling

- Speed adjust by inverter
- Micro switch to stop the machine automatically when paper wind up the folding roller.

6. Machine capacity

- Production speed: 2000 sheets/min
- Production Speed : 1800 Sheets / Minute

7. Transmission:

Gear; synchronous belt, flat belt transmission

8. Machine power: Motor power 7.5 KW, air source ≥ 0.5 MPA (buyer prepare)

➤ **EVA-CEP Fully Automatic Handkerchief Production Line**

- This line adopts Automatic counting and transferring unit which can joint the folding machine and packing machine together, without involving any manual job, which greatly increase the working efficiency.
- This line adopts Servo drive to control the sheets stacking which can guarantee the counting precision.
- This line adopts PLC control, operate on touch screen, with breakdown warning system and machine paper break detector system
- The Quantity of the count sheets can be set on the touch screen which make it easy for

operation.

Handkerchief folder

Unwind stand

- Size of Parent paper roll: max. diameter 1200mm, core inside dia. 3", 2-3-4 plies, 13-18gsm.
- Applicable roll Quantity: 1 parent roll
- Web tension controlled: manually
- Parent roll axial regulation: manually
- Parent roll unwind: driven by flat belt.

Finished Product size (2mm tolerance)

- Sheet open size: 210*210mm
- Finished product folded size: 68-110*52mm (with 0.5mm more or less)
- For both Standard size and Mini Size handkerchief

Embossing unit

1 set steel to Flat (Steel)

Sheets Per package :

6-12 sheets can be adjustable

Machine capacity

Machine Max. capacity: 800-900 sheets /min

Single pack handkerchief wrapping machine

Finished product package size

- (L) 70-110*(W) 52*(H) 24-26mm

Packing material size

- Packing material: PE or CPP film roll, thickness 0.04-0.05mm
- Film Roll Width:
for Standard handkerchief: 146-150mm
for Mini handkerchief: 115-120mm
- Max. Dia. of film roll: 400mm
- Core inner dia. Of film roll: 3"
- **Control**
- PLC control
- Speed adjusting by inverter
- Touch screen operation panel
- Intelligent temperature controller
- Breakdown warning device
- Special static removing unit
- Automatic greasing system, which can prolong the life of machine.

Label material size:

Max. label roll diameter: 300mm, core inner dia. 3", distance of each piece of label at least 3mm.

Machine Max. capacity: 80-90 packs /min

Fully Automatic Bundle handkerchief wrapping machine

Packing speed	15 bags/min
Length	75-105mm
Width	25±2mm
Height	50±2
Working voltage	380V+_38V
Frequency	50HZ+_1PHZ
Total power	2.5KW
Main motor power	0.25KW
Total air inlet circuit working voltage	>0.6Mpa
Dimension L*W*H	2300*1250*1450mm, it dose not include the conveying line between the machines.
Machine weight	1000kg

The Flowing chart of ZK-IM full-auto wet tissue machine is: Raw material—splitting —folding—moisture—cutting—pile counting— transport —packing - finished product. All processes (from raw material to finished production) are finished on the machine. It is sanitary during the producing processes, the speed is high and the function is very steady!

For wet wipes can be baby wipes. Kitchen wipes, daily cleaning wipes, car wipes, it is depend on your need, the different just the liquid used.

Remark: The glue machine and one more small labor system, 90 degree corner of the machine are for option. It depends on customer's requirement.

Main technical parameter	
Motive factor	20KW
Power supply	380V, 50HZ, 3 Phase
Suitable material	Spun-lace non-woven fabrics, Hot-rolling non-woven fabrics.
Production speed	2500-3200pcs/min
Sheets in one bag	30-120sheets, can be changeable
Raw material size	1000-1500mm
Produce size:(Unfold) mm	(150-200)*(180-220)mm(L*W)
Produce size:(fold) mm	(150-200)*(90-110)mm(L*W)
The finished production size mm	(200-300)*(90-120)*(30-80)mm (L*W*H)
Folding way	Longitudinal Z-folded. Pop up or Non pop up
Counting way	Auto-counting, quantity changeable pile system
Humidification agitating system	Double agitating drums with agitator
Control system	PLC control system, color touching screen
Machine size(mm)	18600*3500*2200(L*W*H)

Liquid tank capacity	400 liter, 2tank
Water tank size(mm)	2000*1100*1900 250KG
Weight of machine(kg)	9700KG

Main Configurations:

The cover of machine and the part with touch with the liquid is make by stainless steel (304 stainless steel).

Raw material:1.Paper size: Max width: 1500mm, Dia of the roll is 1000mm, Paper core 76mm.

2.Packing film size: Max width:370mm, Dia of the roll:500mm, paper core 76mm.

Longitudinal Z fold, and also pop up at same time, (hand by hand). The width of the tissue can be adjusted on the machine in the range.

Pull tension adjuster

Slitting system. There are two slitting part behind the machine, the width of tissue can be adjusted.

Short cut length can be adjusted.

Counting system. Japanese technical.

Lotion supplying system, including two tank with continuously agitators mixing, recycle unit, lotion applicator sucking, liquid from the tank and spraying liquid to the product continuously with adjustable amount.

Each layer of tissue have the water pipe.

Liquid come out from holes, more or less liquid can be controlled by the machine, similar as water faucet control.

It is pillow type packing, 4 temperature controlled system for the sealing system.

Date printing system: such as production date, and Exp date printing, Ink printing type, it will be more clear.

Bag film unwinding, auto unwinder with tension control.

Punching system for the packing film. (open the window for the package).

Label supply, adopted auto unwinder with tension control.

Full transfer system, from the folding part to packing part, it can controlled by sensor. Less labor required.

Bag forming applicator, bag film wrap the stacked products, the size can be adjusted. If requires size are big difference, the unit much be changed.

Bagger has individual control system with operate interface, which is connected to main machine for control system.

MISUBISHI PLC control system.

The main electric part used on the machine:

Folding part:

code	Description	Specifications and models	Brand
PLC	PLC and HMIcommunication Line	FX3U-32MT/ES-M	Mitsubishi Japan
	special mold block	FX2N-2DA	Mitsubishi Japan
M1.2	Yaskawa Transducer	CIMR-G7A25P5	Yaskawa japan
M3	Yaskawa servo Driver	SGDV-120A01A	Yaskawa Japan
M4	STEPDRIVE	YKC3722MA	RCON China
M5	Delta Transducer	VFD-015M43A	Delta Taiwan
HMI	WEINVIEW	MT-6100IH	Weinview Taiwan
	PLC and HMIcommunication Line	MT-8000	Weinview Taiwan
T1	switching power supply	NES-150-24	MV Taiwan
KA1	intermediate relay Base	4 lines	Weidmuller Germany
KA1	intermediate relay	DRM570024LT.24V	Weidmuller Germany
KA2.3.4.5	intermediate relay Base	2 lines	Weidmuller Germany
KA2.3.4.5	intermediate relay	DRM270024LT.24V	Weidmuller Germany
SQ1	proximity switch	IM12-04BNS-DC NC	SICK Germany
SQ2	proximity switch	IM12-04NNS-DC NO	SICK Germany
	WEINVIEW	CR18-8DN	Autonics Korea
T2	Three-phase intelligent electronic transformer	BK-3500	MV China
KT1.2.3.4	Time relay Base	PF083A	OMRON Japan
	hose coupler		China

The electric part for packing machine:

Description	Specifications and models	Brand
PLC	KV-3000	Keyence, Japan
positioning module	KV-ML16V	Keyence, Japan
power module	KV-U7	Keyence, Japan
Keyence touch screen	VT3-V8	Keyence, Japan
communication Line	OP-26484	Keyence, Japan
Yaskawa servo Driver	SGDV-120A11A	Keyence, Japan
Yaskawa servo Driver	SGDV-7R6A11A	Keyence, Japan
Color code switch	LX-101	SUNX, Japan
Trough type photoelectric switch	E3S-GS3E4	Omron,Japan
proximity switch	IS212MM-2NC-4E0	LEUZE,Germany
proximity switch	VTF18-4N1212	SICK Germany

intermediate relay Base	2 Lines	Weidmuller,Germany
intermediate relay	DRM270024LT.24V	Weidmuller,Germany
Breaker	BKN 3P 50A	LS Korea
Breaker	BKN 3P 20A	LS Korea
Breaker	BKN 3P 10A	LS Korea
Breaker	BKN 2P 10A	LS Korea
A.C.Contactor	GMC-12	LS Korea
switching power supply	NES-150-24	MV Taiwan

ZK-IM-CP Full Auto Wet Tissue Machine

Technical parameter of the machine	
Electric supplier	380 V,50/60HZ, 3 phase, can according to customer inquired
Total power	20 KW
Suitable material	Spun-lace non woven . Cotton material
	35-80gsm
Raw material size	W :(300-500)MM ,Dia: 1200MM
Production size (Unfolded)	(140-200)*(160-240)mm (L*W)
Production size (folded)	(70-100)*(60-80)mm (L*W)
Design speed	600pcs/min
Steady production speed	40-500 pcs/ min
Folding way	“Z” ,”W” and then V folding (Crossing folding)
Counting way	Auto counting system, the number pcs per pile can be changed.
Raw material (Non woven)	Auto change material system, Web guiding system
Suitable packing size	5-30pcs per bag packing
Finished production size	(140-220)*(70-90)*(10-50)mm L*W*H
Steady speed	Eg:8./10pcs/bag:35-50bags/min,20pcs/bag, 18-20bags/min. 30pcs per bag: 10-15bags per min
Humidification agitation	Double agitating drums with agitator
Water tank size	1000*1000*1700mm (L*W*H) 400lither , with Scale mark
The function of packing machine	Auto punching system, with insert corner, cycle hole system
Packing material	PE&PET, OPP&PE
Control system	PLC, touch screen
Machine size	8500*1200*2100mm (L*W*H)
Machine weight	6000 kg

Main Configurations:

- The cover of machine and the part with touch with the liquid is make by stainless steel (304 stainless steel).
- Raw material:1.Paper size: Max width: 220mm, Dia of the roll is 1200mm, Paper core 76mm.
- 2.Packing film size: Max width:370mm, Dia of the roll:500mm, paper core 76mm.
- Longitudinal Z fold, W folding,and the V fold. The width and the length of the tissue can be adjusted on the machine in the range. (The length adjusted by PLC)
- Pull tension adjuster
- Auto change the spun lace non woven.
- Short cut length can be adjusted.
- Lotion supplying system, including one tank with continuously agitators mixing, recycle unit, lotion applicator sucking, liquid from the tank and spraying liquid to the product continuously with adjustable amount.
- Liquid come out from holes, more or less liquid can be controlled by the machine, similar as water faucet control.
- It is pillow type packing, 4 temperature controlled system for the sealing system.
- Cycle hole
- Insert corner
- Date printing system: such as production date, and Exp date printing, Ink printing type,.
- Bag film unwinding, auto unwinder with tension control.
- Punching system for the packing film. (open the window for the package).
- Label supply, adopted auto unwinder with tension control.
- Double label system.
- Full transfer system, from the folding part to packing part, it can controlled by sensor. Less labor required.
- Bag forming applicator, bag film wrap the stacked products, the size can be adjusted. If requires size are big difference, the unit much be changed.
- Bagger has individual control system with operate interface, which is connected to main machine for control system.
- With width guiding system

The Electric part used on the machine:

Name	Detail	Brand
PLC	L06CPU-CM	Mitsubishi Japan
positioningmodule	LD77MS16	Mitsubishi Japan
power module	L61P-CM	Mitsubishi Japan
Input output module	LX40C6-CM	Mitsubishi Japan
Input output module	LY40NT5P-CM	Mitsubishi Japan
communication module	LJ61BT11-CM	Mitsubishi Japan
Remote I/o module	AJ65SBTB1-32DT	Mitsubishi Japan
Touch screen	GS2110-WTBD	Mitsubishi Japan
line of communication	network cable connector	China
Servo motor and driver	HG-SN302J-S100/MR-JE-300B	Mitsubishi Japan
Servo motor and driver	HG-JR353/MR-J4-350B	Mitsubishi Japan
Servo motor and driver	HG-SN152J-S100/MR-JE-200B	Mitsubishi Japan

Servo motor and driver	HG-SN102J-S100/MR-JE-100B	Mitsubishi Japan
Servo motor and driver	HG-KN73J-S100/MR-JE-70B	Mitsubishi Japan
Frequency converter	CIMR-VB4A0011BBA	Yaskawa Japan
Danvers inverter	VLT2915PT4B20STR0DBF00A21C1	Danvers Denmark
switching power supply	NES-350-24	Mingwei Taiwan China
buzzer	HRB-P75A2 220V	PANEL BUZZER
proximity switch	IGYX 12N37B3/L	LEUZE German
solid state relay	G3SD-Z01P-PD 24V	Omron Japan
float switch	float switch	China
fiber optic sensor	BRF-N	OPTEX Japan
optoelectronic switch	ZD-L09N	OPTEX Japan
proximity switch	IGYX 12N17B3/L	LEUZE German
ultrasonic sensor	FC8U/0B-M307-1F	Modi Italy
Intermediate relay base	Two way	Weidmuller German
intermediate relay	DRM270024LT.24V	Weidmuller German
universal change-over switch	GLD11-63/04	Gree China
3P breaker	3P ic65N C 20A	Schneider German
3P breaker	3P ic65N C 16A	Schneider German
3P breaker	3P ic65N C 10A	Schneider German
2P breaker	2P ic65N C 16A	Schneider German
inching button	EB2-BE102	China
TAYB Multiple warning lights	TB50-T-D 220V	China
brake resistor 1.2	500W,9Ω	China
transformer	20KW	China
solid-state relay	SSR-40DA	Taiwan China
temperature-controlled meter	AL-208	China
A.C contactor;	LC1-NO910	Schneider German
thermal relay	LRE 14N	Schneider German
potentiometer	WDD35D4 (electrical resistivity : 5KΩ)	Sibo China

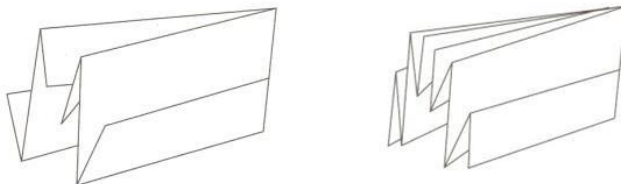
ZK-IM-TEK Full auto Single Piece Packing Wet Tissue machine

High stability sealing technology

Integrated End Packaging Function

The Folding way of tissue paper :

The flowing chart of ZKIM-TEK full-auto single piece packing wet tissue machine is: Raw material — vertical folding — moisture — cutting — horizontal folding — packing — finishing. All the processes are finished on the machine. It is sanitary during the producing processes, it is full auto machine which with higher production speed, it can be 150 bags per min. the function of machine is very steady.

Main technical parameter:	
Power supply	380V, 50HZ, 3Phase
Motive factor	14KW

Suitable material	Dustless paper, Spun-lace non-woven, thermal bond Non-woven
Material quality	35-80g/m ²
Material specification(mm)	(150-250) Diameter: 1000mm
Unfolded wet tissue size(mm)	(120-260)*(150-250)(L*W)mm
Folded wet tissue size(mm)	(60-130)*(50-80)(L*W)mm
Packing film	OPP/PE, PET/PE
Control system	Touching screen; PLC control
Designing speed	350bags per min
Stable running speed	300-350bags per min
Humidification agitation	Double agitating drums with agitator
Liquid tank capacity	400 liter
Net weight of machine(kg)	About 2000 kg
Machine size(mm)	Main machine6500×1000×2030 mm (L×W×H)

Main configurations:

The cover of machine and the part with touch with the liquid is make by stainless steel (304 stainless steel).

Raw material: 1. paper size: max width: 250mm, and dia is 1000mm. Paper core dia:76mm.

2.Packing film size: Max width:220mm, Max dia: 400mm, core dia: 76mm

Longitudinal fold, the folding way and the width of tissue can be adjusted.

Liquid come out from holes of pipes, more or less liquid can be controlled by the machine, similar as water faucet control.

The length of tissue can be adjusted on the machine.

Lotion supplying system, including a liquid tank with continuously agitations mixing, recycle unit, lotion applicator sucking liquid from the tank and spraying liquid to product continuously with adjusted amount.

It is pillow type packing, 4 temperature controlled system for the sealing system.

Date printing system: such as Production date, and Exp Date printing. Ink print type, it will be more clear.,

MISUBISHI PLC control system.

There have width guiding system on the machine.

Double Edge sealing part.

The main electric part used on the machine:

Which had choose the good brand, with steady function!

Code	Designation	Specifications and models	Brand
PLC	PLC	FX3U-32MT/ES-M	Mitsubishi Japan
M1	converter	FR-E740-2.2K-CHT	Mitsubishi Japan
	converter panel	FR-PA07	Mitsubishi Japan
HMI	Touch Screen	GT1030-LBD-C	Mitsubishi Japan
	communication line	GT10-C30R4-8P	Mitsubishi Japan
M2	STEP DRIVER	YKC3722MA	RCON China
T1	switching power supply	NES-150-24	MV Taiwan
	rotary encoder	E6B2-CWZ6C	Omron Japan

KA1.2.3	intermediate relay base	2 ways	Weidmuller Germany
KA1.2.3	intermediate relay	DRM270024LT.24V 2ways	Weidmuller Germany
SQ1	proximity switch	IS212MM-2NC-4E0	LEUZE Germany
	proximity switch	CR18-8DN	AUTONICS Korea
KK	universal change-over switch	GLD11-40/04	GREE
QF1	Breaker	BKN 3P 20A	LS Korea
QF2	Breaker	BKN 3P 10A	LS Korea
OF3.4.5	Breaker	BKN 2P 10A	LS Korea
KM	AC contactor	GMC-12	LS Korea

Full Automatic All in One Toilet Paper and Kitchen Towel Industrial Roll Production Line

➤ ZM-TK-350 Automatic Toilet Paper & Kitchen Towel Rewinder

- With 2 Sets Lamination Unit
- Max.jumbo reel width: 1750mm, 2 unwind stands for max.dia.1200mm
- Finished product size: ϕ 100-250mm, core ϕ 30-50mm
- Designing speed: 300m/min. Guarantee operation speed:250m/min.
- Each unwind stand, each embosser, embossing &lamination unit, winding unit are controlled by individual frequency motor
- Web tension control on the working panel.
- 2 Sets Lamination & Point to Point Laser Embossers

• ZM-TK-350Automatic Toilet Paper & Kitchen Towel Rewinder (1575)

- Each unit controlled by individual motor with encoder, adopts PLC Asynchronous Servo controthe other motors running following the main motor to guarantee the web tension more stable.
- With a good synchronization between the main machine, embosser unit and back stand when increasing or decreasing, which can increase the winding speed, and the speed increase from 0-180m/min. to 0-230m/min.
- No chain and gear box are using for transmission between the main machine, embosser and back stand,it can greatly reduce the breakdown and adjusting time.
- Adopts PLC Asynchronous Servo control, the other motors running following the main motor to guarantee the web tension more stable. It can avoid the paper web to become crinkle and perforating size not proper, the winding density different which may caused by the paper

sometimes is loose and sometimes is tight when driving by chain.

- The paper tension on each part adjust on the touch screen, convenient and easy.
- Wallboard type frame for unwinder(30mm thickness), stronger and looks nice.
- The perforating blade groove on the Helix perforating roller has been processed by the digital spiral mill machine to guarantee the high precision on the blade groove, The dynamic balancing precision is G2 degree, which can keep the helix perforating roller's reliability even at high speed running. With 4 pcs anvil blades mounted on the helix roller, the perforating is clear, stable, less tolerance, and a long life for the blades.
- The rider roller adopts seamless pipe , and treated by dynamic balance process, which ensure the reliability of the rider roller at high speed running , and the tidiness of the finished ro

Unwind stand

- Size of Parent paper roll: width: Max 1750 mm , max. diameter 1200mm,core inside dia.3"
- Applicable roll Quantity: 2 parent rolls
- Web tension controlled: tension of each unwinder set on the touch screen
- Parent roll axial regulation: manually
- Parent roll unwind: driven by flat belt, each unwinder drive by a separate motor.
- With parent roll Pneumatic loading unit.
- Wallboard frame.

Finished Roll

- Log Length: as long as parent roll width
- Log Dia. 90-200 mm
- Core outer dia. 45-55mm
- Winding density of Log: pneumatic controlled. There will be tight-winding sheets at the initial winding stage to avoid the paper web separate from the paper core, and then there will be loose-winding sheets to achieve the bulky of a log.

Perforation Unit

- Perforating size: adjustable
- Perforating size tolerance: $\pm 1\text{mm}$
- With New helix p perforating roller with 4 anvil blades mounted on it, the blade roller can Shift, the anvil blade can last for 2 months without changing, and perforating is clear.
- One fixed perforating bottom roll with 1 dented blade (if two dented blades need to be installed on the same bottom roller,please order)

Rewinding

- Rewinding type: 3-shafts rewinding
- Bottom winding roller: 2 shafts
- Top winding roller: 1 shaft, pneumatic suspended type
- Finished product unloading : Automatic
- Paper core feeding: Automatic fed from the core bin.
- Movement of core bin: Pneumatic control
- Log tail-trimming, gluing and sealing: Automatic synchronize finish

Controlling

- Program control: by Programmable Logic Controller (PLC)
- Data setting: on operating panel
- Controlled voltage: 24V stable power-supply
- With paper-break Detector on each stand
- Paper core finish alarm: when the paper core in the core bin is finished, the alarm will scream automatically.
- Speed adjusting by inverter
- Braking: Frequency converging braking.

Automatic Kicking Out Unit

- Use to discharge the finished roll from the rewinder to the Conveyer unit

Machine capacity

- Machine Max. capacity: 250m/min.
- Machine Max. operating speed: 230m/min.
- Logs /Min: if base on 20-22meters total length/Log, 6 winding recycles will be achieved per minute(6 Logs).

Transmission:

- Individual motor with encoder to drive different unit of machine , no Chain.

Embossing & Lamination unit

- 1 integrated wall-type frame
- 2 steel embosser roller-with chrome plated
- 2 Rubber embosser roller
- 1 stainless glue tank
- 1 glue level probe: to cause the glue application rubber roller separate from the anilox roller when the glue level is too low to avoid the rubber roller worn out from non-gluing running.
- 1 Anilox roller
- 1 Glue application rubber roller
- 1 Doctor blade unit to control the gluing amount
- 1 set pressure roller to compress the 2 plies paper web together after gluing(no for point to point)
- The gluing unit will move away from the embosser roller automatically when stop machine to

avoid the glue applying on the paper web.

- A self-rotating system on the anilox roller will avoid the glue drying during downtime.

